

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)
13, Place Albert 1er, B - 6530 Thuin (Belgia), tel: ++32.71.59.12.38, internet: <http://www.fci.be>

Międzynarodowy Regulamin Egzaminów Psów Użytkowych (FCI-IGP)

dla

Międzynarodowych Egzaminów Psów Użytkowych
Międzynarodowych Egzaminów Psów Tropiących
Międzynarodowych Egzaminów Psów Towarzyszących
Międzynarodowych Egzaminów Psów Poszukiwawczych
Międzynarodowych Egzaminów Wytrzymałościowych

Opracowane na zlecenie Komisji ds. Psów Użytkowych FCI przez:

Robert Markschläger (AT)
Klaus Jürgen Glüh (DE)
Igor Lengvarsky (SK)
Mike Greub (CH)
Lene Carlson (DK)
Sharon Ronen (IL)
Hari Arčon (HU)
Gerard Besselink (NL)
Clemente Grosso (IT)
Frans Jansen (NL)
Roar Kjonstad (NO)

Regulamin został zatwierdzony przez Zarząd FCI w dniu 3 września 2024 r. i wchodzi w życie od 1 stycznia 2025 r.

Preambuła:

Pies towarzyszy człowiekowi od ponad 35 000 lat. Dzięki udomowieniu pies nawiązał bliską więź społeczną z człowiekiem, stając się w pewnym sensie od niego zależny. Tym samym to na człowieku spoczywa odpowiedzialność człowieka za jego dobrostan. Najwyższym priorytetem jest zaspokojenie jego potrzeb fizycznych oraz zapewnienie zdrowia psychicznego. Należy traktować go w sposób odpowiedni dla niego jako psa oraz zwierzęcia, mając na względzie jego charakter oraz wyjątkowe cechy. Pies poprzez proces ewolucji należy do rzędu drapieżników (Carnivora) i rodziny psowatych (Canidae) i jest gatunkiem społecznym, dlatego musi żyć w grupie, która zapewnia nie tylko jasne reguły i granice, ale także współpracę i regularną pracę zespołową. Dlatego naszą powinnością jest nie tylko dbanie o jego potrzeby fizyczne (odpowiednia dieta, woda, zdrowie) i zapewnienie mu odpowiedniej ilości ruchu, ale także współpraca z nim jako z członkiem zespołu, aby zaspokoić jego potrzeby jako istoty społecznej. W historii człowiek powierzył psu różne zadania, które były odpowiedzią na jego potrzeby. W dzisiejszym świecie wiele z tych zadań zostało przejętych przez zdobywcze techniki, dlatego też na właścicielu psa spoczywa dziś obowiązek zapewnienia swojemu podopiecznemu dostatecznej ilości ruchu i zajęć oraz intensywnego kontaktu z ludźmi w zastępstwie utraconych zadań. W związku z tym opracowano egzaminy dla psów towarzyszących, psów użytkowych, psów tropiących oraz psów poszukiwawczych. Pies powinien mieć zapewnione zajęcie zgodnie ze swoimi zdolnościami i możliwościami. Oprócz odpowiedniego ruchu, winno się zapewnić mu intensywną aktywność, która odpowiada jego zdolnościom do nauki, potrzebom ruchowym oraz innym umiejętnościom. Różne formy sportu dla psów oferują najlepsze możliwości w tym zakresie. Pies, który nie ma wystarczającej ilości aktywności, może stać się frustrowany, co prowadzi do problemów i często jest powodem społecznej krytyki.

Kto uprawia z psem sport, musi starannie wybrać odpowiednią metodę treningową, aby stworzyć z nim jak największą harmonię. Celem każdego treningu jest nauczenie psa tego, czego od niego oczekujemy, w sposób, który pies zrozumie. Harmonia pomiędzy człowiekiem a psem, niezależnie od rodzaju sportu, jaki z nim uprawiamy, jest fundamentem wszystkich działań. Aby osiągnąć harmonię, ważne jest, aby szczerze ocenić możliwości psa i właściwie oszacować jego predyspozycje. To na człowieku spoczywa moralny obowiązek, aby odpowiednio wychować i wyszkolić psa, zgodnie z jego predyspozycjami. Aby osiągnąć efekty wychowawcze, szkoleniowe lub treningowe, ważne jest, aby pies wykazywał motywację i radość ze współpracy z przewodnikiem. Wykorzystanie psa w sporcie musi być dostosowane do jego zdolności, chęci do pracy i gotowości do współpracy. Jakiegokolwiek stosowanie leków lub nieodpowiednie traktowanie w celu wpływania na zdolności psa do szkolenia jest absolutnie niedopuszczalne.

Skróty

Przypis tłumacza: W niemieckiej wersji językowej niniejszego regulaminu występują niżej wymieniony skróty. Z uwagi na to, że poniższe skróty nie mają zastosowania w j. polskim, w niniejszym tłumaczeniu zastosowano poniżej przetłumaczone określenia.

FCI - Międzynarodowa Federacja Kynologiczna

IGP - Międzynarodowy Egzamin Psów Użytkowych

NPO - Krajowy Regulamin Egzaminów Psów Użytkowych

FCI-NCO Narodowa Organizacja Kynologiczna FCI

PL - Kierownik egzaminu

LR - Sędzia Prób Pracy

PO - Regulamin egzaminu

RA – Wytoczne dla sędziego

HZ – Komenda słowna

HL - Pozorant

HF - Przewodnik psa

FL – Deptacz śladów

Zakres obowiązywania:

Regulamin ten wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. Został opracowany przez Komisję ds. Psów Użytkowych FCI i zatwierdzony przez Zarząd FCI 3 września 2024 r.

Z dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu tracą moc wszystkie wcześniejsze przepisy.

Międzynarodowy Regulamin Egzaminów Psów Użytkowych (IGP) obowiązuje we wszystkich krajach członkowskich FCI. Wszystkie zawody i egzaminy, których wyniki mają być uznane na szczeblu międzynarodowym muszą stosować się do tego regulaminu.

Spis treści

PREAMBUŁA:	2
Stosowane skróty	2
Zakres obowiązywania	3
SPIS TREŚCI	4
IFORMACJE OGÓLNE:	8
Sezon egzaminacyjny	8
Dni przeprowadzania egzaminów	8
Egzaminy w dni świąteczne	9
Organizacja egzaminu / Kierownik egzaminu	9
Nadzór nad egzaminami	9
Sędziowie	9
Jednostki w zależności od egzaminu	10
Wypożyczenie i ubiór uczestników egzaminów	10
Uczestnicy egzaminu	11
Warunki dopuszczenia do egzaminu	12
Doping i inne niedozwolone środki	13
Szczepienia	14
Stosunek psa do otoczenia	14
Rozpoczęcie i zakończenie egzaminu	14
Uczestnicy niepełnosprawni fizycznie	14
Obowiązek zakładania obroży i posiadania smyczy	15
Obowiązek korzystania z kagańca	15
Odpowiedzialność cywilna	15
Ceremonia wręczenia wyróżnień i przyznawanie nagród	15
Tytuł prób pracy	15
Dokument potwierdzający zaliczane egzaminy	16
Komendy głosowe	16
Przepisy międzynarodowe / Postanowienia szczególne	17
Mistrzostwa świata / Mistrzostwa Europy FCI	17
Prawo dyscyplinarne	17
Dyskwalifikacja	17
Przerwanie egzaminu	18
Test zachowania / Test charakteru	19
Identyfikacja psa	20
Reakcja na strzał	20
Ocena	20
Podstawowe wymagania dotyczące wszystkich egzaminów	22
EGZAMIN NA PSA TOWARZYSZĄCEGO Z CZĘŚCIĄ REAKCJI W MIEJSCACH PUBLICZNYCH	23
EGZAMIN Z POSŁUSZEŃSTWA NA PLACU ĆWICZENIOWYM	23
<i>Postanowienia ogólne</i>	23
<i>Wymagania podstawowe</i>	23
<i>Reakcja psa na komendy słowne</i>	23
<i>Dodatkowe komendy słowne</i>	24
<i>Pozycja zasadnicza</i>	24
<i>Faza przygotowawcza</i>	24
<i>Powrót do psa / przywołanie psa</i>	24

<i>Pochwały</i>	24
<i>Meldunek</i>	24
<i>Rozpoczęcie i zakończenie ćwiczenia</i>	24
OPISY ĆWICZEŃ:	25
<i>Szkic wykonywanych ćwiczeń z posłuszeństwa FCI-BH/VT</i>	25
<i>Rozpoczęcie występu</i>	25
<i>Chodzenie przy nodze na smyczy 30 punktów</i>	25
<i>Siad z marszu 10 punktów</i>	26
<i>Warowanie z przywołaniem 10 punktów</i>	26
<i>Warowanie w rozproszeniach 10 punktów</i>	27
TEST REAKCJI W MIEJSCU PUBLICZNYM	27
<i>Uwagi ogólne</i>	27
<i>Do tej części egzaminu dopuszcza się psy, które zaliczyły pozytywnie część A</i>	27
<i>Ćwiczenia wchodzące w skład testu reakcji w miejscu publicznym</i>	27
MIĘDZYNARODOWY EGZAMIN PSÓW TOWARZYSZĄCYCH FCI-IBGH 1-3	29
PODZIAŁ I PUNKTACJA ĆWICZEŃ W POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH	29
POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOT. ĆWICZEŃ FCI-IBGH 1-3	29
OBJAŚNIENIA OGÓLNE	30
SZKIC WYKONYWANIA ĆWICZEŃ FCI-IBGH 1	33
SZKIC WYKONYWANIA ĆWICZEŃ FCI-IBGH 2	34
SZKIC WYKONYWANIA ĆWICZEŃ FCI-IBGH 3	35
OPISY ĆWICZEŃ	35
MIĘDZYNARODOWY EGZAMIN PSÓW UŻYTKOWYCH (FCI-IGP 1-3)	43
CZĘŚĆ A – PRACA NA ŚLADZIE	43
<i>Postanowienia ogólne / Stopnie egzaminu</i>	43
<i>Podłoże do śladów</i>	43
<i>Układanie śladów</i>	43
<i>Przedmioty</i>	44
<i>Oznaczanie przedmiotów</i>	44
<i>Linka na ślady</i>	46
<i>Praca na śladzie bez linki</i>	46
<i>Meldunek</i>	46
<i>Rozpoczęcie pracy na śladzie</i>	46
<i>Wypracowanie śladu</i>	46
<i>Zakończenie pracy na śladzie</i>	47
<i>Odmeldowanie się</i>	47
<i>Załamania</i>	47
<i>Pochwały</i>	47
<i>Przerwanie pracy / dyskwalifikacja</i>	47
<i>Ocena pracy na śladzie</i>	49
<i>Kryteria oceny</i>	49
<i>Wytyczne do oceny</i>	50
<i>Kształt śladów FCI-IGP1+2</i>	50
<i>Kształt śladów FCI-IGP3</i>	51
<i>Układanie załamań</i>	51
<i>Ułożenie przedmiotów</i>	51
CZĘŚĆ B – POSŁUSZEŃSTWO	52
<i>Przegląd ćwiczeń w poszczególnych stopniach egzaminu</i>	52
<i>Objaśnienia ogólne</i>	53

<i>Komendy słowne</i>	53
<i>Meldunek</i>	53
<i>Rozpoczęcie i zakończenie ćwiczenia</i>	53
<i>Pozycja zasadnicza</i>	53
<i>Faza przygotowawcza</i>	54
<i>Powrót do psa / Przywołanie psa</i>	54
<i>Pochwały</i>	54
<i>Odstępy czasowe</i>	54
<i>Błędy w przyjmowaniu odpowiedniej pozycji</i>	54
<i>Aportowanie</i>	54
<i>Przeszkoda</i>	55
<i>Przeszkoda ukośna</i>	55
<i>Inne wskazówki</i>	55
<i>Podstawowe i drugorzędne elementy oceny</i>	55
<i>Szkic ćwiczeń z posłuszeństwa FCI-IGP</i>	56
<i>Opisy ćwiczeń</i>	56
CZĘŚĆ C OBRONA	64
<i>Ogólne postanowienia i objaśnienia</i>	64
<i>Stopnie egzaminu FCI-IGP1 DO FCI IGP3 (ćwiczenia i punktacja)</i>	66
<i>Opisy ćwiczeń w części C</i>	67
<i>Uwagi dot. pozorantów</i>	76
EGZAMINY DODATKOWE	80
EGZAMIN Z TROPIENIA 1 – 3 (FCI-FPr 1-3)	80
EGZAMIN Z POSŁUSZEŃSTWA 1 – 3 (FCI Upr 1-3)	80
EGZAMIN Z OBRONY 1-3 (FCI Spr 1-3)	80
EGZAMIN NA PSA UŻYTKOWEGO GPr 1-3 (FCI-GPr 1-3)	81
EGZAMINY NA PSA TROPIĄCEGO FCI	82
POSTANOWIENIA OGÓLNE / STOPNIE EGZAMINU	82
<i>FCI-IGP FH</i>	83
<i>Podłoże do układania śladu</i>	83
<i>Układanie śladu</i>	83
<i>Ślady zwodnicze (FCI-IFH 2 i FCI-IFH3)</i>	83
<i>Uwagi</i>	83
<i>Przedmioty</i>	84
<i>Oznaczanie przedmiotów</i>	84
<i>Linka na ślady</i>	86
<i>Tropienie bez linki</i>	86
<i>Meldunek</i>	86
<i>Podstawa śladów</i>	86
<i>Wypracowanie śladu</i>	86
<i>Zakończenie śladu</i>	87
<i>Odmeldowanie się</i>	87
<i>Załamania</i>	87
<i>Pochwały</i>	87
<i>Przerwanie pracy / dyskwalifikacja</i>	87
OCENA PRACY NA ŚLADZIE	88
WYTYCZNE DO OCENY	89
KSZTAŁTY ŚLADU FCI-IFH 1	90
KSZTAŁTY ŚLADU FCI-IFH 2	91
KSZTAŁTY ŚLADU FCI-IFH 3	91

UKŁADANIE ZAŁAMAŃ.....	92
ZAŁAMANIE POD KĄTEM OSTRYM.....	92
UŁOŻENIE PRZEDMIOTÓW.....	92
EGZAMIN Z PRZESZUKIWANIA TERENU FCI-STPR 1-3.....	93
POSTANOWIENIA OGÓLNE	93
UKSZTAŁTOWANIE TERENU DO PRZESZUKIWANIA.....	93
PRZEDMIOTY.....	93
MELDUNEK.....	94
ROZPOCZĘCIE PRZESZUKIWANIA	94
ZACHOWANIE PSA PRZY PRZEDMIOTACH.....	94
KRYTERIA OCENY DLA TRZECH STOPNI EGZAMINU.....	95
EGZAMIN WYTRZYMAŁOŚCIOWY (IAD).....	97

Informacje ogólne

Aby uprościć przepływ tekstu, w niniejszym regulaminie egzaminów zastosowano sformułowania wyłącznie w rodzaju męskim. Sformułowania odnoszą się do wszystkich rodzajów.

Egzaminy i zawody powinny służyć dwóm celom:

1. Powinny zaprezentować będącego w dobrej kondycji fizycznej, o zdrowej psychice, zmotywowanego do pracy psa.
2. Po zdanym z sukcesem egzaminie każdy pies powinien otrzymać odpowiedni tytuł wyszkolenia.

Zobowiązuje się Krajowe Organizacje Kynologiczne (FCI-NCO) do promowania niniejszego Międzynarodowego Regulaminu Psów Użytkowych (**FCI-IGP**). Dotyczy to w szczególności zawodów międzynarodowych, które powinny być przeprowadzane wg niniejszego Regulaminu Egzaminów Psów Użytkowych. Wszystkie egzaminy i zawody wymagają sportowej postawy uczestników biorących w nich udział. Te postanowienia są wiążące. Wszyscy uczestnicy egzaminów muszą spełnić te same wymagania we wszystkich stopniach egzaminów. Podczas publikowania informacji o egzaminie należy podać miejsce przeprowadzania oraz godzinę rozpoczęcia egzaminu.

Egzaminy i zawody muszą odpowiadać kompletnym stopniom egzaminu lub pojedynczym częściom każdego stopnia egzaminu. Tylko po kompletnie zakończonym egzaminie, podczas którego na jednej imprezie kynologicznej, zdano wszystkie części egzaminu przyznaje się odpowiedni stopień wyszkolenia. Egzaminy winny być uznawane przez wszystkie kraje zrzeszone w FCI.

Każdy stopień egzaminu można powtarzać dowolną ilość razy. Stopnie egzaminu winny być zdawane w odpowiedniej kolejności (stopień 1>2>3). Pies może zdawać następny z kolei stopień egzaminu tylko w przypadku, gdy zaliczył poprzedni stopień egzaminu otrzymując z niego przynajmniej ocenę dostateczną (70%). Pies winien być zawsze prezentowany na egzaminie o najwyższym zaliczonym przez psa poziomie egzaminu, chyba że będzie startował poza konkurencją.

Sezon egzaminacyjny

Egzaminy mogą być przeprowadzane przez cały rok, jeżeli tylko będą na to zezwalać warunki pogodowe, które nie mogą również niekorzystnie wpływać na dobre samopoczucie przewodnika psa i samego psa. W innym przypadku egzamin nie może być przeprowadzony. Decyzję każdorazowo podejmuje wyłącznie sędzia. Krajowe Organizacje Kynologiczne mogą nałożyć ograniczenia dot. sezonu egzaminacyjnego na swoim terenie.

Dni egzaminacyjne

Dni, w których przeprowadza się egzaminy, to z reguły weekend i dni ustawowo wolne od pracy. Organizacje kynologiczne, które wydają zezwolenia na przeprowadzenie egzaminów, mogą jednak dla wszystkich stopni egzaminów lub dla pojedynczych stopni egzaminu ustalić inne dni przeprowadzania egzaminów. Uczestnicy egzaminów, którzy planują zdawać egzamin FCI-IGP 1 lub FCI-IFH 1 mogą zdawać pierwszego dnia egzamin FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowych organizacji kynologicznych, a następnie następnego dnia FCI-IGP 1 LUB FCI-IFH 1. Nie jest wymagany czas oczekiwania między FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowych

organizacji kynologicznych a FCI-IGP 1, FCI-FPr, FCI-UPr, FCI-SPr, FCI-GPr, FCI-IAD, FCI-IFH 1, FCI-IBGH 1 czy FCI-StPr 1.

Pies może uczestniczyć w jednym egzaminie dziennie. Nie może to prowadzić do przekroczenia limitu uczestników. Należy przestrzegać przepisów Krajowych Organizacji Kynologicznych dotyczących zatwierdzania wydarzeń i terminów zastrzeżonych tylko dla tych wydarzeń.

Egzaminy w dni świąteczne

Egzaminy mogą odbywać się w dni świąteczne, pod warunkiem że nie kolidują z przepisami dotyczącymi dni świątecznych w danym kraju.

Organizacja egzaminów / Kierownik egzaminu

Kierownik egzaminu jest odpowiedzialny za organizację wydarzenia oraz nadzorowanie wszystkich niezbędnych prac związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem egzaminu. Kierownik egzaminu musi zapewnić prawidłowy przebieg wydarzenia oraz pozostaje do dyspozycji sędziego przez cały czas jego trwania. Kierownik egzaminu nie może sam prezentować psa ani podejmować się innych zadań.

Obowiązki kierownika egzaminu:

- uzyskanie wszystkich niezbędnych zezwoleń i dokumentacji organizacyjnej,
- zapewnienie odpowiednich zgodnych z przepisami terenów na ślady,
- uzyskanie zgody właściciela i zgody myśliwych na korzystanie z terenów na ślady,
- organizacja doświadczonych osób wspomagających, np. osób do zabezpieczenia terenu, deptaczy śladów czy grupy,
- uzyskanie zgody na przeprowadzenie egzaminu,
- zapewnienie odpowiedniego sprzętu i wyposażenia ochronnego dla pozoranta,
- przygotowanie pisemnych formularzy, takich jak listy uczestników czy arkusze sędziowskie.
- weryfikacja dokumentacji uczestników (książeczek startowych, rodowodów, książeczek szczepień oraz ewentualnie polisy ubezpieczeniowej).

Kierownik egzaminu ma obowiązek zgłosić możliwość wykluczenia uczestnika egzaminu w przypadku niesportowego zachowania lub naruszenia przepisów o ochronie zwierząt, jeżeli taka sytuacja nie miała miejsca podczas występu psa i sędzia nie był świadomy takiego incydentu. Przed podjęciem decyzji kierownik egzaminu musi poinformować o zaistniałej sytuacji sędziego, a decyzja ta musi być podjęta wspólnie przez kierownika egzaminu i sędziego.

Na minimum 3 dni przed wydarzeniem kierownik egzaminu informuje sędziego o miejscu, godzinie rozpoczęcia, trasie dojazdu na miejsce egzaminu, rodzaju egzaminu, liczbie zgłoszonych psów.

Brak tych informacji może skutkować rezygnacją sędziego z sędziowania na danym egzaminie. Zezwolenie na wydarzenie egzaminacyjne musi zostać przedłożone sędziemu przed rozpoczęciem egzaminu.

Nadzór nad egzaminem

Osoby odpowiedzialne za zatwierdzenie egzaminu mają prawo wyznaczyć nadzór nad wydarzeniem. Mogą powołać kompetentną osobę, która będzie monitorować zgodność przebiegu wydarzenia z niniejszym regulaminem.

Sędziowie

Sędziów nominowanych do oceny poszczególnych stopni wydarzeń egzaminacyjnych FCI-IGP

wybiera i zaprasza klub organizujący egzamin lub krajowa organizacja kynologiczna FCI. Sędziowie mistrzostw świata są wyznaczani przez Komisję ds. Psów Użytkowych FCI za zgodą krajowej organizacji kynologicznej. Liczba sędziów zależy od organizatora wydarzenia, jednak jeden sędzia może ocenić maksymalnie 36 jednostek dziennie. W przypadku mistrzostw świata lub mistrzostw narodowych limit ten może zostać zwiększony za zgodą krajowej organizacji kynologicznej. Sędzia nie może oceniać, psów, które należą do niego, psów będących w jego posiadaniu, lub psów należących do osób z tego samego gospodarstwa domowego. Wyjątki od tej zasady mogą być stosowane w przypadku egzaminów ponadregionalnych, jeśli krajowe organizacje kynologiczne lub komisja odpowiedzialna za organizację wydarzenia zdecydują o wyznaczeniu danego sędziego. Jeżeli krajowa lub regionalna organizacja kynologiczna zamierza powołać sędziego z zagranicy, winno to zostać zatwierdzone w drodze uzyskania zgody sędziowskiej między dwiema krajowymi organizacjami kynologicznymi FCI. Sędzia nie może prezentować psa na egzaminie, na który pełni funkcję sędziego. Sędzia nie może zakłócać ani wpływać na pracę psa swoim zachowaniem. Wytyczne dotyczące sposobu wykonywania ćwiczeń są opisane w regulaminie FCI i winny być ściśle przestrzegane, bez możliwości ich modyfikacji. Dotyczy to wszystkich poziomów egzaminów. Sędzia odpowiada za przestrzeganie i prawidłowe stosowanie obowiązujących wytycznych. Ma prawo przerwać egzamin w przypadku nieprzestrzegania regulaminu lub jego własnych poleceń. Wyjątki od tej zasady muszą zostać zatwierdzone przez organizację krajową.

Liczba jednostek dziennie w zależności od poziomu egzaminu

FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej bez zdawania teorii	2 jednostki
FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej wraz ze zdawaniem teorii	3 jednostki
FCI-FPr 1-3, FCI-UPr 1-3, FCI-SPr 1-3	1 jednostka
FCI-GPr 1-3	2 jednostki
FCI-IBGH 1-3	1 jednostka
FCI-IFH 1	1 jednostka
FCI-IFH 2	2 jednostka
FCI-IFH 3 / FCI-IGP FH (z koordynatorem śladów)	3 jednostki
FCI-IFH 3 / FCI-IGP FH (bez koordynatora)	2 jednostki
FCI-IGP 1-3	3 jednostki
FCI-StPr 1-3	1 jednostka
FCI-IAD	1 jednostka

W przypadku dużych wydarzeń organizowanych przez krajową organizację kynologiczną FCI dopuszcza się wprowadzenie przepisów specjalnych. Krajowa organizacja kynologiczna FCI przedstawia propozycję Komisji ds. Psów Użytkowych FCI, która podejmuje ostateczną decyzję.

Wypożyczenie i ubiór uczestników egzaminów

Podczas egzaminu dozwolone jest noszenie kamizelki przylegającej do ciała, bez odstających kieszeni i innych dodatków. Zabronione są saszetki biodrowe i tzw. fartuchy treningowe. Do

krajowej organizacji kynologicznej lub związku psów rasowych należy ustanowienie dodatkowych regulacji dla wydarzeń ponadregionalnych.

Uczestnicy egzaminu

Uczestnicy egzaminu muszą przestrzegać lokalnych przepisów, w szczególności dotyczących ochrony zwierząt. Są zobowiązani do dotrzymania terminu zgłoszeń na wydarzenie oraz do uiszczenia opłaty zgłoszeniowej w momencie składania zgłoszenia. W przypadku, gdy z jakiegokolwiek powodu udział w egzaminie nie jest możliwy, muszą o tym fakcie niezwłocznie poinformować kierownika egzaminu.

Uczestnicy egzaminu zobowiązani są do okazania świadectwa szczepienia oraz stosowania się do poleceń sędziego oraz kierownika egzaminu. Uczestnicy egzaminu muszą zaprezentować swojego psa w sposób sportowy. Niezależnie od wyników w danej części egzaminu, są oni zobowiązani do wzięcia udziału w pozostałych częściach wydarzenia egzaminacyjnego. Egzamin kończy się po ceremonii wręczenia nagród wraz ze zwrotem dokumentów egzaminacyjnych.

Minimalna liczba uczestników na dzień egzaminacyjny to 4 przewodników z 4 różnymi psami.

Minimalna liczba uczestników na dzień egzaminu może być niższa tylko wtedy, gdy test jest testem FCI BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej i psy te biorą udział w innym egzaminie (FCI-IGP 1, FCI-IFH 1 lub innym egzaminie wstępnym) na tej samej imprezie egzaminacyjnej. Uczestnik może wziąć udział tylko w jednym egzaminie z tym samym psem (egzamin dwudniowy liczy się jako jeden egzamin). Uczestnicy egzaminu mogą wziąć udział w jednym egzaminie z maksymalnie 2 psami. W ramach jednego egzaminu pies może uzyskać tylko jeden tytuł wyszkolenia. Wyjątki: FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej w połączeniu z innym tytułem wyszkolenia na podstawowym poziomie (poziom 1).

Warunkiem uczestnictwa w egzaminie jest przynależność właścicieli i uczestników do związku, którego krajowa organizacja kynologiczna jest uznawana przez FCI. Wyjątki od tego mogą być ustanowione przez krajową organizację kynologiczną FCI tylko dla egzaminów FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej.

Deptacze śladów

Deptacze śladów muszą przestrzegać zasad FCI-IGP. Są wymagani na egzaminach FCI-IGP 2, FCI-IGP 3, FCI-IFH 2, FCI-IFH 3, FCI-IGP FH.

Zaleca się korzystanie z licencjonowanych deptaczy śladów.

Deptacze śladów otrzymują instrukcje od sędziego lub koordynatora śladów. Na egzaminach FCI-IGP 1 i FCI-IFH 1 (przewodnik) oraz na egzaminach FCI-IFH 2, FCI-IFH 3, FCI-IFH, FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3, deptacz śladów otrzymuje instrukcje od sędziego lub koordynatora śladów. Dla sędziego sporządzany jest rysunek przebiegu śladu. Rysunek ten zawiera elementy terenu (np. drzewa, słupy wysokiego napięcia, zabudowania itp.), liczbę kroków dla każdej prostej oraz miejsce pozostawionych przedmiotów. Ponadto sędzia / koordynator śladów nadzoruje układanie śladów i instruuje deptaczy śladów. Ślady powinny być układane w różny sposób. Załamania i przedmioty nie mogą znajdować się w tym samym miejscu lub w tej samej odległości na każdym śladzie.

Kształty śladów powinny być również jak najbardziej zróżnicowane. Podstawa śladu musi być wyraźnie oznaczona znacznikiem umieszczonym w ziemi bezpośrednio po lewej stronie podstawy śladu. Deptacz śladów zatrzymuje się na chwilę na podstawie śladów i idzie naturalnym chodem krokami o normalnej długości we wskazanym kierunku. Podczas układania śladu należy zwrócić uwagę, aby deptacz śladu ułożył go idąc naturalnym chodem. Również i załamania układane są w normalnym tempie, przy czym należy zwrócić uwagę na zapewnienie ciągłości pracy tropieniowej.

Ślad nie może być przerywany (patrz szkic na końcu opisu punktu poświęconego tropieniu). Pomoc ze strony deptacza śladu wyrażona nienaturalnym chodem, szuraniem po podłożu lub nierównomiernym układaniem śladu jest niedozwolona. Przedmioty nie mogą być umieszczane bliżej niż 20 kroków przed lub za załamaniem. Po pozostawieniu ostatniego przedmiotu deptacz śladu musi przejść co najmniej 10 kroków po prostej.

Warunki dopuszczenia do egzaminu

W dniu egzaminu pies musi osiągnąć wymagany minimalny wiek. Wyjątki nie są dozwolone. Podstawowym warunkiem udziału w niżej wymienionych testach jest zaliczenie FCI-BH/VT lub BH/VT zgodnie z przepisami krajowej organizacji kynologicznej FCI. Granica wieku dla FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej jest ustalana przez organizację krajową, ale pies musi osiągnąć minimalny wiek 12 miesięcy.

Poziom egzaminu	Warunek dopuszczenia	Wiek minimalny
FCI-IBGH 1	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	15 miesięcy
FCI-IBGH 2	FCI-IBGH 1	15 miesięcy
FCI-IBGH 3	FCI-IBGH 2 / FCI-Obedience 1 / FCI- IGP 1	15 miesięcy
FCI-IGP 1	FCI-BH/VT - / BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	18 miesięcy
FCI-IGP 2	FCI-IGP 1	19 miesięcy
FCI-IGP 3	FCI-IGP 2	20 miesięcy
FCI-IFH 1	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	18 miesięcy
FCI-IFH 2	FCI-IFH 1	19 miesięcy
FCI-IFH 3	FCI-IFH 2	20 miesięcy
FCI-IGP FH	FCI-IFH 3	20 miesięcy
FCI-FPr 1-3	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	15 miesięcy
FCI-UPr 1-3	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	15 miesięcy
FCI-GPr 1-3	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	18 miesięcy
FCI-SPr 1-3	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	18 miesięcy
FCI-StPr 1	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	15 miesięcy
FCI-StPr 2	FCI-StPr 1	15 miesięcy
FCI-StPr 3	FCI-StPr 2	15 miesięcy
FCI-IAD	FCI-BH/VT – BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	16 miesięcy

Jeżeli pies pomyślnie zdał egzamin FCI-IGP 1 lub jakiegokolwiek egzamin w dyscyplinie Obedience i

ma zamiar zaliczać egzamin FCI-IBGH, musi zaliczać go na poziomie FCI-IBGH 3, nie niższym.

Egzaminy FCI-FPr 1-3 odbywają się według regulaminu FCI-IGP 1-3 dla części A, ćwiczenia FCI-UPr 1-3 według regulaminu FCI-IGP 1-3 dla części B, ćwiczenia FCI-SPr 1-3 zgodnie z regulaminem FCI-IGP dla części C. Ćwiczenia FCI-GPr 1-3 odbywają się zgodnie z regulaminem FCI-IGP 1-3 dotyczącym posłuszeństwa i ćwiczeń obrończych dla części B i C. Można przeprowadzić oddzielny egzamin z tych części, jednakże nie przyznaje się oficjalnego tytułu wyszkolenia.

Egzaminy, na których mają być przeprowadzane tylko egzaminy z ćwiczeń obrończych są niedozwolone.

W egzaminie mogą wziąć udział wszystkie zgłoszone psy, bez względu na wielkość, rasę czy pochodzenie. Do sędziego należy decyzja, czy kondycja fizyczna psa pozwala na spełnienie

wymogów tego regulaminu.

Uczestnicy egzaminu mogą wybrać poziom, na którym chcą zdawać egzamin, pomimo że wcześniej nie zaliczali niższego poziomu egzaminu. Warunkiem jest pozytywnie zaliczony egzamin BH/VT.

Suki w okresie rui mogą brać udział we wszystkich egzaminach, ale muszą być prezentowane oddzielnie od psów pozostałych uczestników egzaminu. W części pracy na śladzie prezentowane są razem z pozostałymi zgłoszonymi psami. W pozostałych częściach egzaminu startują na końcu, po zakończeniu prezentacji wszystkich innych psów. Na egzaminie wytrzymałościowym suki w ciecierce muszą startować jako ostatnie i w wyraźnym odstępie, aby nie zakłócać spokoju innych psów. Suki pokryte mogą brać udział wyłącznie w FCI-BH/VT, we wszystkich rodzajach egzaminów FCI-IFH, w egzaminach psów poszukiwawczych oraz w próbie wytrzymałości i to maksymalnie do 27. dnia od dnia krycia.

Po 27. dniu, licząc od dnia krycia, tylko po okazaniu zaświadczenia weterynaryjnego, że suka nie jest w ciąży.

Informacje na temat zakazu prezentacji suk ciężarnych i karmiących zawiera odrębna publikacja FCI lub krajowej organizacji kynologicznej

Chore psy i psy podejrzane o chorobę zakaźną są wykluczone ze wszystkich rodzajów egzaminów. W przypadku wątpliwości ostateczną decyzję podejmuje lekarz weterynarii.

Doping i inne niedozwolone środki

Udział chorych lub kontuzjowanych psów jest zabroniony. Ponadto psa nie wolno poddawać zakazanym zabiegom, tzn. nie można stosować działań mających na celu zmianę wyglądu, wydolności, reakcji lub charakteru psa ani poddawać takim zabiegom, które będą miały za zadanie ukrycia oznak urazów lub chorób.

To do osoby odpowiedzialnej za psa należy upewnienie się, w jaki sposób dana procedura (np. okresy karencji po zabiegach medycznych itp.) lub inne działania mogą wpłynąć na zdolność psa do udziału w zawodach (zob. także Międzynarodowy Wytyczne FCI Dotyczące Dopingu Psów).

Organizator powinien z odpowiednim wyprzedzeniem przed zawodami udostępnić informacje na temat przepisów dotyczących niedozwolonych działań i zabiegów.

Możliwe jest przeprowadzenie kontroli antydopingowej. Jeśli Krajowa Organizacja Kynologiczna lub organizator zawodów zdecyduje się na pobranie próbek w celu przeprowadzenia ewentualnego testu na obecność substancji dopingowej lub stwierdzenia innych niedozwolonych zabiegów, osoba odpowiedzialna za psa jest zobowiązana poddać go temu testowi oraz wszystkim wynikającym z tego testu dalszym badaniom.

Szczepienia

Uczestniczące w egzaminie psy muszą być zaszczepione zgodnie z przepisami Krajowej Organizacji Kynologicznej, co należy potwierdzić poprzez okazanie paszportu psa lub książeczki szczepień.

Stosunek psa do otoczenia

W przypadku agresywnego zachowania pies podlega natychmiastowej dyskwalifikacji. Pies, który w dowolnym momencie trwania egzaminu (przed, w trakcie lub po własnym egzaminie) ugryzie, spróbuje ugryźć, zaatakuj lub spróbuje zaatakować osobę lub innego psa, bez uprzedniego bycia zaatakowanym, podlega dyskwalifikacji. Wszystkie punkty ze wszystkich części zostają anulowane, nawet jeśli pies ukończył już wszystkie trzy części egzaminu.

Jeśli pies zareaguje na atak i się broni, nie podlega żadnym sankcjom. W przypadku wydarzenia trwającego kilka dni dyskwalifikacja obejmuje także kolejne dni, co uniemożliwia dalszy udział psa w egzaminie.

Zanim pies będzie mógł ponownie wziąć udział w kolejnym egzaminie, właściciel lub przewodnik psa musi udowodnić, że przewodnik psa i pies ponownie pomyślnie zaliczyli egzamin FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej.

Dyskwalifikację musi zostać odnotowana i podpisana przez sędziego we wszystkich znanych mu dokumentach dotyczących wyszkolenia psa / książeczkach startowych oraz rodowodach.

Wpis: „Dyskwalifikacja z powodu agresywności psa, pies musi ponownie przystąpić do egzaminu FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej”.

W takim przypadku sędzia jest zobowiązany do przesłania raportu z opisem zdarzenia do krajowej organizacji kynologicznej.

W zależności od sytuacji krajowe organizacje kynologiczne mogą zarządzić dodatkowe kontrole, zwłaszcza jeśli ponowne przystąpienie do BH/VT mogłoby stanowić zagrożenie dla ludzi lub zwierząt. W przypadku ponownego przystąpienia do egzaminu z powodu niewłaściwego stosunku do otoczenia sędzia winien zostać wcześniej poinformowany o tym fakcie przez krajową organizację kynologiczną. Jeśli sędzia uzna to za stosowne, może ze względów bezpieczeństwa odpowiednio dostosować ćwiczenia, aby wyeliminować ryzyko. W takim przypadku próba musi być przeprowadzona w obecności psa testowego. Jeśli pies zostanie zaatakowany i będzie się bronił, nie podlega on żadnym sankcjom.

Rozpoczęcie i zakończenie egzaminu

Godzinę rozpoczęcia egzaminu ustala kierownik egzaminu, a jej zakończenie następuje wraz z przekazaniem dokumentu potwierdzającego zaliczanie egzaminu. Przekazanie musi odbyć się po ceremonii wręczenia nagród, która stanowi integralną część egzaminu.

Podczas ceremonii wręczenia nagród pies musi być obecny i nie może trzymać w pysku żadnego przedmiotu motywacyjnego.

Uczestnicy niepełnosprawni fizycznie

Jeśli przewodnik psa nie jest w stanie prawidłowo wykonać części ćwiczenia z powodu ograniczeń

fizycznych, musi poinformować o tym sędziego przed rozpoczęciem egzaminu. Na przykład, jeśli przewodnik nie jest w stanie prowadzić psa po lewej stronie z powodu ograniczeń fizycznych, pies może być prowadzony po prawej stronie w ten sam sposób. Krajowe organizacje kynologiczne mogą również ustanowić dodatkowe przepisy w tym zakresie.

Obowiązek zakładania obroży / posiadania smyczy

Wymagana jest jednorzędowy, luźno dopasowany łańcuszek o dużym ogniwie. W krajach, w których jest to wymagane przez prawo, łańcuszek musi być wyposażony w ogranicznik, aby pies nie mógł się udusić. Pies musi nosić łańcuszek przez cały czas trwania egzaminu. W przypadku FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej dozwolone jest stosowanie innych rodzajów obroży, takich jak obroże skórzane, materiałowe lub szelki. To samo dotyczy egzaminów FCI-IBGH 1-3 i egzaminów psów tropiących, podczas których jednak niedozwolone jest stosowanie szelek. Do pracy tropiącej oprócz zalecanego luźnego łańcuszka z dużym ogniwem lub obroży skórzanej lub materiałowej pies może nosić szelki do tropienia, szelki Böttgera lub kamizelkę. Przewodnik psa winien nosić przy sobie smycz podczas całego egzaminu. Smycz może być noszona w sposób niewidoczny lub noszona przez przewodnika psa z zapięciem po przeciwnej stronie pracującego psa.

Obowiązek korzystania z kagańca

W krajach, w których jest to wymagane przez prawo, podczas egzaminu FCI BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej przewodnik musi założyć psu kaganiec. W krajach, w których kaganiec nie jest obowiązkowy, pies jest prezentowany bez kagańca.

Odpowiedzialność cywilna

Właściciel psa ponosi odpowiedzialność za wszelkie obrażenia ciała i szkody majątkowe spowodowane przez jego psa. W związku z tym należy posiadać odpowiednie ubezpieczenie. W razie wypadku podczas egzaminu przewodnik psa ponosi odpowiedzialność za siebie i swojego psa. Przewodnik psa winien postępować zgodnie z poleceniami sędziego i klubu organizującego egzamin, a polecenia wykonuje z własnej woli i na własne ryzyko.

Ceremonia wręczenia wyróżnień i przyznawanie nagród

Ceremonie przyznawania wyróżnień powinny być przeprowadzane oddzielnie dla poszczególnych poziomów egzaminów. W FCI-IGP, poziomy 1-3, przy równej liczbie punktów o wyniku decyduje najwyższa liczba punktów uzyskana w części C. Jeśli nadal występuje taka sama ilość punktów, decyduje wynik części B. Jeżeli punkty w trzech częściach są identyczne, psy otrzymują tę samą lokatę. W FCI-IGP FH, w przypadku psów z taką samą liczbą punktów, o wyniku decyduje wyższa liczba punktów uzyskana na jednym ze śladów. Jeśli wyniki punktacji obu śladów są równe, psy otrzymują tę samą lokatę. W innych egzaminach, takich jak egzaminy psów towarzyszących i poszukiwawczych, przy równej liczbie uzyskanych punktów przyznawane są te same lokaty. Egzaminy zaliczone z sukcesem mają pierwszeństwo w klasyfikacji przed egzaminami niezaliczonymi.

W ceremonii przyznawania wyróżnień powinni, co do zasady, brać udział przewodnicy wraz ze swoimi psami. Egzamin uznaje się za zakończony dopiero po przekazaniu dokumentu potwierdzającego zaliczane egzaminy.

Tytuł prób pracy

FCI-CACIT (Certificat d'Aptitude au Championnat International de Travail de la FCI)

FCI-CACIT oraz rezerwowy FCI-CACIT są przyznawane na zawodach uznanych przez FCI po zaliczeniu odpowiednich egzaminów na najwyższych poziomach (FCI-IGP 3, FCI-IFH-3 lub FCI-IGP FH oraz podczas mistrzostw FCI-IGP/FCI-IGP-FH WCs). Propozycje przyznania FCI-CACIT

lub rezerwowego FCI-CACIT zatwierdza Biuro FCI po otrzymaniu wyników. Obowiązuje Regulamin Międzynarodowego Championatu FCI. Na wydarzenie FCI-CACIT muszą zostać zaproszone wszystkie krajowe organizacje kynologiczne FCI. W komisji sędziowskiej musi zasiadać co najmniej dwóch międzynarodowych sędziów IGP z FCI, z których przynajmniej jeden reprezentuje inną krajową organizację kynologiczną. Tytuły są przyznawane na wniosek sędziów.

FCI-CACIT oraz rezerwowi FCI-CACIT mogą zostać przyznane wyłącznie psom spełniającym następujące kryteria:

- Pies otrzymał na wystawie przynajmniej ocenę „Bardzo dobrą”.
- Pies otrzymał na egzaminie przynajmniej ocenę „Bardzo dobrą”. Przyznanie FCI-CACIT nie jest automatycznie związane z otrzymaniem odpowiedniej oceny.
- Rasa psa wg klasyfikacji ras FCI musi należeć do jednej z grup 1, 2 lub 3, oraz do rasy, która podlega próbom pracy (psy użytkowe i tropiące).

Na jednych zawodach można przyznać tylko jeden tytuł FCI-CACIT oraz jeden tytuł rezerwowego FCI-CACIT na daną rasę. Przyznawanie krajowego CACT reguluje właściwa krajowa organizacja kynologiczna FCI.

Dokument potwierdzający zaliczane egzaminy

Każdy uczestniczący w egzaminie pies otrzymuje uznawany przez FCI dokument potwierdzający zaliczane egzaminy lub książeczkę oceny. Wydawanie tych dokumentów odbywa się zgodnie z wytycznymi odpowiedniej krajowej organizacji kynologicznej, do której należy przewodnik psa. Książeczka oceny lub dokument potwierdzający zaliczane egzaminy musi być wystawiony przez krajową organizację kynologiczną, w której księdze hodowlanej lub rejestrze prób pracy zarejestrowany jest pies. Pies musi być zarejestrowany w księgach hodowlanych kraju, w którym mieszka właściciel. W przypadku zmiany właściciela kontynuuje się wpisy w dotychczas wystawionym dokumencie potwierdzającym zaliczone egzaminy. Dane nowego właściciela psa muszą zostać wpisane w dokumencie potwierdzającym zaliczane egzaminy, a jeśli jest to wymagane, wpis należy również uzupełnić o numer rejestracyjny z ksiąg hodowlanych nowego kraju. Ważne: jednemu psu przysługuje tylko jeden, uznawany przez FCI, dokument potwierdzający zaliczane egzaminy. Odpowiedzialność za to spoczywa na organizacji wydającej dokument. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy zarówno krajowa organizacja kynologiczna jak i klub rasy / związek psów użytkowych wydają dokument potwierdzający zaliczane egzaminy – wówczas pies może posiadać oba dokumenty.

Wyniki egzaminu muszą zostać wpisane do dokumentu(ów) potwierdzającego zaliczane egzaminy i zostać podpisane przez kierownika egzaminu oraz przez sędziego, jeżeli wymagają tego organizacje krajowe. Wpis musi zawierać następujące informacje: numer członkowski, miejsce i datę egzaminu, nazwę oraz rasę psa, numer identyfikacyjny psa (numer tatuażu lub numer mikroczipu), imię, nazwisko i adres właściciela psa oraz przewodnika, liczbę otrzymanych punktów i wyniki w poszczególnych częściach egzaminu (punkty za części A, B i C lub wyniki szczegółowe w przypadku egzaminu FCI-IGP FH), oznaczenie stopnia wyszkolenia, imię i nazwisko sędziego oraz jego podpis. Krajowe organizacje kynologiczne mogą wydawać certyfikaty zastępujące książeczki prób pracy. W takim przypadku należy zapewnić rejestrację wyników egzaminu w centralnej bazie danych egzaminów.

Komendy słowne

Komendy słowne wymienione w regulaminie FCI-IGP-PO należy traktować jako propozycje. Komendy słowne powinny być wypowiadane w sposób naturalny, krótkimi słowami, i muszą być zawsze takie same dla danego zadania. Zbyt długie komendy są traktowane jako pomoc psu. Podczas przywołania psa zamiast komendy przywołania można użyć imienia psa. Podczas

rewirowania imię psa może być dodatkowo wymienione wraz z komendą przywołania. W pozostałych sytuacjach połączenie imienia psa z inną komendą jest traktowane jako podwójna komenda.

Krajowe organizacje kynologiczne mogą określać własne, obowiązkowe komendy. W takim przypadku muszą one zostać opublikowane. Jednakże zawsze dopuszcza się wydawanie komend w ojczystym języku przewodnika.

Przepisy międzynarodowe / Postanowienia szczególne

Krajowe organizacje kynologiczne FCI mają prawo uzupełniać swoje ogólne przepisy, na przykład w zakresie warunków dopuszczenia do egzaminu, wymagań weterynaryjnych, ochrony zwierząt, przepisów medycznych oraz innych regulacji wynikających z przepisów krajowych. Krajowe organizacje kynologiczne FCI mogą także rozszerzać ogólne postanowienia obowiązujące w ich kraju lub wprowadzać odpowiednie dostosowania. Wszystkie takie zmiany muszą zostać zgłoszone do Komisji ds. Psów Użytkowych FCI i zostać przez nią zatwierdzone przed ich wejściem w życie.

Mistrzostwa Świata / Mistrzostwa Europy FCI

Podczas mistrzostw świata FCI obowiązują przepisy szczególne FCI dotyczące organizacji zawodów, które są zawarte w szczegółowej regulaminie. Publikacja i aktualizacja tego regulaminu należy do obowiązków Komisji ds. Psów Użytkowych FCI.

Prawo dyscyplinarne

Kierownik egzaminu jest odpowiedzialny za zapewnienie porządku i bezpieczeństwa na całym terenie zawodów.

Sędzia ma prawo przerwać egzamin, jeśli porządek i bezpieczeństwo zostaną w jakikolwiek sposób naruszone. Naruszenie przez przewodnika obowiązujących zasad, regulaminu, przepisów o ochronie zwierząt lub norm etycznych prowadzi do dyskwalifikacji. Takie przypadki muszą zostać zgłoszone przez sędziego do krajowego związku kynologicznego. Ocena wydana przez sędziego jest ostateczna i niepodważalna.

Publiczna krytyka oceny sędziego może skutkować wykluczeniem z egzaminu, usunięciem z terenu zawodów oraz podjęciem dalszych działań dyscyplinarnych. Odwołania można składać wyłącznie w przypadkach, gdy sędzia naruszył regulamin, ale nie w odniesieniu do wydanej przez niego oceny. Odwołanie musi zostać złożone na piśmie do odpowiedniej organizacji i zostać podpisane przez składającego. Termin na złożenie odwołania wynosi 8 dni od zakończenia egzaminu. Przyjęcie odwołania nie oznacza automatycznej zmiany oceny sędziego. Nie dopuszcza się dowodów wideo jako materiału dowodowego. Należy przestrzegać przepisów dyscyplinarnych krajowych organizacji kynologicznych FCI.

Dyskwalifikacja

Wszystkie punkty przyznane do momentu dyskwalifikacji zostają anulowane. Do książeczki startowej lub dokumentu potwierdzającego zaliczane egzaminy nie wpisuje się żadnych punktów ani ocen. Nie ma miejsca omówienie egzaminu. Nie wolno również wystawiać psa w innych częściach egzaminu. W dokumentacji należy wpisać powód dyskwalifikacji, a wpis musi zostać podpisany przez sędziego.

Powód dyskwalifikacji	Konsekwencja
- Pies podnosi przedmiot na śladzie i nie oddaje go. - Pies ucieka podczas egzaminu i nie wraca po trzykrotnym przywołaniu. - Pies nie jest pod kontrolą przewodnika (np. przy bocznym/tylnym transporcie). - Pies chwyta pozoranta w innym miejscu aniżeli rękaw. - Podczas obrony pies atakuje inną osobę (np. sędziego, pomocnika itp.) aniżeli pozoranta.	Dyskwalifikacja ze względu na brak posłuszeństwa
Pies nie zachowuje się swobodnie podczas testu charakteru.	Dyskwalifikacja w związku z brakiem odpowiedniej socjalizacji
- Niesportowe zachowanie przewodnika, np. używanie przedmiotów motywacyjnych lub jedzenia. - Naruszenie przepisów IGP, zasad ochrony zwierząt lub norm obyczajowych. Podejrzenie próby oszustwa poprzez stosowanie zakazanych środków pomocniczych. - Nieprzestrzeganie instrukcji sędziego	Dyskwalifikacja za niesportowe zachowanie

Przerwanie egzaminu

W przypadku przerwania egzaminu wszystkie punkty przyznane do tego momentu zostają uznane, w tym punkty z zakończonych sekcji. Do książeczki startowej wpisuje się punkty zdobyte do chwili przerwania egzaminu. Jeśli przerwanie nastąpi w sekcji C, sekcja ta jest oceniana na 0 punktów, natomiast zalicza się punkty zdobyte w sekcjach A i B.

Powody przerwania egzaminu

- Pies na śladzie nie podejmuje pracy po wydaniu trzykrotnej komendy do rozpoczęcia tropienia lub po oznaczeniu przedmiotu.
- Pies opuszcza ścieżkę śladu na odległość dłuższą niż długość linki.
- Pies nie ukończył śladu w przeznaczonym na to czasie.
- Pies podąża za dziką zwierzyną i nie podejmuje tropienia.
- Pies opuszcza pozoranta przed wydaniem przewodnikowi przez sędziego komendy do opuszczenia linii środkowej i nie podejmuje ponownie pracy lub ponownie opuszcza pozoranta.
- Pies odmawia obrony.
- Pies opuszcza pozoranta przed wydaniem przewodnikowi przez sędziego komendy do podejścia i / lub przewodnik wydaje psu komendę do pozostania przy pozorancie.
- Pies nie znajduje pozoranta w kryjówce po trzykrotnym rozpoczęciu pracy obrończej.

Przerwanie egzaminu z powodu choroby / urazu

Jeśli zgłosi się chorobę psa podczas egzaminu, należy postępować zgodnie z poniższą procedurą: Jeśli przewodnik psa zgłosi chorobę swojego psa po ukończeniu części egzaminu, to w

dokumentach egzaminacyjnych dokonuje się następującego wpisu: „Przerwanie egzaminu z powodu choroby”. Punkty uzyskane do tego momentu zostają zachowane, ocena nie jest przyznawana. Uwaga: Nie ma to wpływu na prawo sędziego do przerwania egzaminu z własnej inicjatywy, nawet wbrew przewodnika psa, jeżeli stwierdzi on, że pies jest chory lub ranny. To samo dotyczy psów, które z punktu widzenia dobrostanu zwierząt nie mogą być prezentowane ze względu na wiek. Wpis: np. „Przerwanie egzaminu z powodu kontuzji”.

Test zachowania / test charakteru

Pies musi się zachowywać neutralnie poprzez cały czas trwania egzaminu, łącznie z ceremonią wręczenia nagród. Jeśli pies nie zachowuje się swobodnie, nie może pozytywnie zaliczyć tego egzaminu, nawet jeżeli wyniki do tego momentu były pozytywne. Jeśli pies nie zaliczy pozytywnie testu charakteru, musi to zostać odnotowane w raporcie sędziego. Pies musi zostać zdyskwalifikowany. Test charakteru odbywa się przed każdym egzaminem FCI-IGP.

- Test musi być przeprowadzony w neutralnym miejscu. Wybierając lokalizację, należy upewnić się, że nie leży ona blisko miejsca zdawania egzaminu lub terenem na ślady.
- Każdy pies musi być prezentowany indywidualnie.
- Termin testu powinien być tak dobrany, aby pies nie musiał bezpośrednio po nim rozpoczynać tropienia ani innej części egzaminu.
- Psy muszą być trzymane na krótkiej smyczy (nie stosuje się szelek do tropienia itp.). Smycz musi być luźna. Pies musi być pod kontrolą przewodnika.

Szytywno określony podlegający temu samemu schematowi test jest niedozwolony. Jednakże, jako wymóg minimalny, sędzia musi krótko sprawdzić zachowanie względem innych psów oraz osób oraz przeprowadzić kontrolę identyfikacji psa. Sposób, w jaki zostanie to przeprowadzone, pozostaje w gestii sędziego. Nie mogą mieć miejsca żadne skrajne odchylenia w teście przeprowadzanym przez sędziego, a im bardziej bezstronnie sędzia podejdzie do testu zachowania, tym płynniej i bezpieczniej będzie przebiegał egzamin. Test powinien odbywać się przy uwzględnieniu normalnych wpływów środowiska, nie należy rzucać psu wyzwania, w przeciwnym razie mogłyby one wywołać naturalną reakcję psa, należy unikać nienaturalnego drażnienia psa. Kontrola identyfikacji psa jest obowiązkową częścią testu charakteru psa. Jeżeli sędzia stwierdzi nieprawidłowości w charakterze psa, musi je poprawnie i precyzyjnie sprawdzić (np. poprzez oddanie strzału na egzaminie FCI-IGP). Zezwala się na kilkukrotną kontrolę psa. Jeżeli pies podczas trwania egzaminu w dalszym ciągu wykazuje nieprawidłowości w zachowaniu, również w przypadku, kiedy pozytywnie zaliczył test charakteru, sędzia może wykluczyć go z egzaminu i wpisać do książeczki startowej adnotację „Test charakteru / test zachowania niezaliczony”.

Egzaminy FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej i FCI-IBGH nie obejmują sprawdzenia odporności na strzał. Pies, który zdaje FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej nie może być prezentowany razem z psami zdającymi egzamin FCI-IGP ze względu na próbę strzału. Uczestnicy zdający FCI-BH/VT, BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej lub FCI-IBGH mogą wspólnie podchodzić do egzaminu.

Wyniki testu charakteru:

Wynik pozytywny = test zaliczony:

- Pies jest pewny siebie
- Pies jest spokojny, pewny siebie i uważny

- Pies jest żywy i uważny
- Pies jest swobodny i łagodny
- Wątpliwe przypadki należy obserwować dalej:
- Pies jest niespokojny, ale nieagresywny, podczas egzaminu uspokaja się
- Pies jest nadmiernie pobudzony, ale uspokaja się w trakcie egzaminu.

Psy, które nie mogą brać udziału w egzaminie:

- Są nie pewne i bojaźliwe, unikają ludzi
- Nerwowe, agresywne, gryzą ze strachu
- Psy, które gryzą.

Identyfikacja psa

Identyfikacja psa jest obowiązkowym elementem każdego egzaminu. Każdy pies, który ma brać udział w egzaminie, musi dać się zidentyfikować. Polega ona na sprawdzeniu numeru tatuażu lub chipu. Sędzia musi w dokumentacji potwierdzić dokonanie identyfikacji psa.

Jeśli niektórych numerów tatuażu nie da się odczytać, do dokumentacji należy wpisać te, które odczytać się da. Numer tatuażu musi zgadzać się z tym widniejącym w rodowodzie / dokumencie potwierdzającym zaliczane egzaminy. Jeżeli wystąpią trudności w odczycie numeru (np. nieczytelny tatuaż) należy wpisać stosowną uwagę do dokumentacji egzaminu. Przewodnicy, którzy chipowali swoje psy za granicą lub nabyli psy chipowane za granicą, muszą posiadać przy sobie odpowiednie urządzenie do identyfikacji. Psy, których nie można jednoznacznie zidentyfikować, nie mogą brać udziału w egzaminie. Jeśli sędzia nie może znaleźć chipu u psa, poleca on przewodnikowi, by sam go sprawdził. Obowiązkowo wymagane jest, żeby sędzia lub wyznaczona do tego inna osoba przeprowadziła ostatnią kontrolę.

Reakcja na strzał

(W krajach, gdzie zabronione jest używanie broni, można przeprowadzić kontrolę reakcji na strzał za pomocą urządzenia imitującego podobny do odgłosu wystrzału dźwięk).

Co oznacza pojęcie „pies reaguje na strzał”?

Pies wykazuje reakcje lękowe na strzał.

Przykłady:

- Pies wstaje, okazuje strach i ucieka.
- Podbiega do swojego przewodnika z wyraźnymi oznakami lęku.
- Popada w panikę i strach, biega chaotycznie, próbuje opuścić teren egzaminu lub rzeczywiście go opuszcza.

Podczas oceny należy ustalić, czy niepożądane zachowanie psa wynika z błędu w szkoleniu, czy np. wstawanie psa itp. nie ma jednak nic do czynienia z oddaniem strzału.

W wątpliwych przypadkach sędzia musi sprawdzić, czy u psa występuje wrażliwość na strzał. W tym celu przewodnik oddaje psa zapiętego na smyczy. Następnie sędzia zarządza oddanie kolejnych strzałów w odległości 15 kroków. W tym czasie pies powinien znajdować się na luźnej smyczy.

Ocena

Za występ przyznaje się psu ocenę i punkty. Muszą one również odzwierciedlać wykonanie poszczególnych ćwiczeń.

Tabela punktowa

Punkty	Doskonała 96-100%	Bardzo dobra 90-95,5%	dobra 80-89,5%	Dostateczna 70-79,5%	Niedostateczna do 69,5%
3	3	2.7	2.4	2,1	2.0 - 0
5	5.0	4.5 - 4.75	4.4 - 4.0	3.9 - 3.5	3.4 - 0
7	7.0 - 6.7	6.6 - 6.3	6.2 - 5.6	5.5 - 4.9	4.8 - 0
10	10.0	9.5 - 9.0	8.5 - 8.0	7.5 - 7.0	6.5 - 0
15	15.0 -14.5	14.0 - 13.5	13.0 - 12.0	11.5 - 10.5	10.0 - 0
20	20.0 - 19.5	19.0 - 18.0	17.5 - 16.0	15.5 - 14.0	13.5 - 0
30	30.0 - 29.0	28.5 - 27.0	26.5 - 24.0	23.5 - 21.0	20.5 - 0
60	60.0 - 58.0	57.5 - 54.0	53.5 - 48.0	47.5 - 42.0	41.5 - 0
70	70.0 - 66.5	66.0 - 63.0	62.5 - 56.0	55.5 - 49.0	48.5 - 0
100	100 - 96.0	95.5 - 90.0	89.5 - 80.0	79.5 - 70.0	69.5 - 0
200	200 - 192	191 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0

Wynik końcowy FCI-IGP 1-3	Ocena końcowa
286–300	Doskonała
270–285	Bardzo dobra
240–269	Dobra
210–239	Dostateczna
0–209	Niedostateczna

Przyznawanie punktów za poszczególne ćwiczenia

Przy łącznej ocenie danej części można przyznawać jedynie punkty całkowite. Jednak za poszczególne ćwiczenia można przyznawać punkty ułamkowe. Jeśli na podstawie obliczeń wynik punktowy z danej części nie stanowi liczby całkowitej, należy go zaokrąglić w górę lub w dół na

podstawie wrażenia ogólnego. By otrzymać kwalifikację do egzaminu wyższego stopnia, pies musi z każdej części egzaminu uzyskać minimum 70% możliwych punktów i ocenę dostateczną.

Podstawowe wymagania dotyczące wszystkich rodzajów egzaminów

- **Ekspresja zachowania / Pewność siebie**

Podczas oceny szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie psa. Musi on pokazać, że chce wykonać dla przewodnika wymagane ćwiczenie, a nie, że jest do niego zmuszany. Wnikliwa obserwacja mimiki psa, w tym np. ustawienie uszu i ogona, napięcie mięśni, nienaturalne ruchy, nadmierne wydzielanie śliny, nerwowe, chaotyczne zachowanie itp. ma odpowiedni wpływ na ocenę. Negatywne reakcje na komendy głosowe przewodnika prowadzą do obniżenia oceny.

- **Motywacja**

Pies musi prezentować radosną, pełną motywacji pracę. Na pierwszym planie stoją chęć do pracy i gotowość do działania.

- **Koncentracja / Uwaga**

Podczas całej pracy pies powinien być skoncentrowany na przewodniku, nie wykazując przy tym skrajnie nienaturalnej postawy ciała lub głowy. Komendy głosowe muszą być zawsze przyjmowane bezpośrednio i bez wahania.

- **Harmonia zespołu**

Występ przewodnika z psem musi być harmonijna. Pies musi być w stanie podążać za przewodnikiem w sposób zgodny z naturalnym dla psa chodem.

- **Poprawność techniczna – Pozycja**

Oprócz ekspresyjnego zachowania i harmonijnego wykonania ćwiczeń, należy zwrócić uwagę na technicznie poprawne ich wykonanie.

- **Wykonanie ćwiczeń**

Pies musi wykonywać ćwiczenia radośnie, pewnie, natychmiast po usłyszeniu komendy głosowej, wydanej przez przewodnika. Jakiegokolwiek zachowanie wynikające ze strachu lub stresu prowadzi do obniżenia oceny za ćwiczenie.

Egzamin na Psa Towarzyszącego z Częścią Reakcji w Miejscach Publicznych – FCI-BH/VT

Do egzaminu mogą przystąpić wszyscy właściciele psów, którzy udokumentują pomyślne zaliczenie teoretycznego egzaminu zgodnie z przepisami organizacji krajowych oraz właściciele psów posiadający odpowiednie zaświadczenie jego zaliczenia. W egzaminach mogą uczestniczyć wszystkie psy, niezależnie od ich wielkości, rasy czy pochodzenia. Minimalny wiek psa ustalany jest przez organizację krajową, jednak nie może być niższy niż 12 miesięcy.

Egzamin BH-VT organizowany wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej będzie uznany, pod warunkiem, że obejmuje wymienione ćwiczenia na placu treningowym oraz test reakcji w miejscach publicznych.

Powtarzanie egzaminu nie jest ograniczone terminami, ale w ramach jednej imprezy egzaminacyjnej (również w przypadku egzaminu dwudniowego) może być przeprowadzony tylko jeden raz. Wynik każdego egzaminu, niezależnie od tego, czy egzamin został zaliczony pozytywnie czy też nie, musi być wpisany w karcie oceny.

Podczas tego egzaminu kładzie się szczególny nacisk na sprawdzanie zdolności psa do funkcjonowania w społeczeństwie, zwłaszcza w części dotyczącej ruchu drogowego, oraz na ocenie podstawowego posłuszeństwa na placu treningowym.

Egzamin z posłuszeństwa na placu ćwiczeniowym

Postanowienia ogólne

Podstawowe wymagania

- **Ekspresja zachowania / Pewność siebie**

Podczas oceny szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie psa. Musi on pokazać, że chce dla przewodnika wykonać wymagane ćwiczenie, a nie, że jest do niego zmuszany. Wnikliwa obserwacja mimiki psa, w tym np.: ustawienie uszu i ogona, napięcie mięśni, nienaturalne ruchy, nadmierne wydzielanie śliny, nerwowe, chaotyczne zachowanie itp. ma odpowiedni wpływ na ocenę. Negatywne reakcje na komendy głosowe przewodnika prowadzą do obniżenia oceny.

- **Motywacja**

Pies musi prezentować radosną, pełną motywacji pracę. Na pierwszym planie stoją chęć do pracy i gotowość do działania.

- **Koncentracja / Uwaga**

Podczas całej pracy pies powinien być skoncentrowany na przewodniku, nie wykazując przy tym skrajnie nienaturalnej postawy ciała lub głowy. Komendy głosowe muszą być przez psa zawsze przyjmowane bezpośrednio i bez wahania.

- **Harmonia zespołu**

Występ przewodnika z psem musi być harmonijna. Pies musi być w stanie podążać za przewodnikiem w sposób zgodny z naturalnym dla psa chodem.

- **Poprawność techniczna – Pozycja**

Oprócz ekspresyjnego zachowania i harmonijnego wykonania ćwiczeń, należy zwrócić uwagę na technicznie poprawne ich wykonanie.

Reakcja psa na komendy słowne

Pies musi wykonywać ćwiczenia radośnie, pewnie, natychmiast po usłyszeniu komendy głosowej, wydanej przez przewodnika. Jakiegokolwiek zachowanie wynikające ze strachu lub stresu prowadzi do obniżenia oceny za ćwiczenie.

Dodatkowe komendy słowne

1 dodatkowa komenda: minus 1,5 punktu

2 dodatkowe komendy: minus 2,5 punktu

Jeśli pies nie wykona ćwiczenia po trzeciej komendzie, ćwiczenie kończy się bez oceny (0 punktów).

Jeśli pies wykona ćwiczenie niepoprawnie (np. stanie/leżenie zamiast siedzenia, siedzenie/stanie zamiast leżenia itp.), wartość ćwiczenia zostaje obniżona o 50%.

Jeśli pies wykona ćwiczenie bez komendy, wynik tego ćwiczenia obniża się o 2 punkty.

Pozycja zasadnicza

Pozycja zasadnicza to pozycja siedząca psa znajdującego się po lewej stronie przewodnika. Każde ćwiczenie rozpoczyna się i kończy w pozycji zasadniczej. Pozycja zasadnicza może być przyjęta tylko raz przed każdym ćwiczeniem, przez psa znajdującego się z przodu przewodnika.

W pozycji podstawowej pies siedzi prosto, uważnie patrząc na przewodnika, a jego łopatka znajduje się na wysokości kolana przewodnika po lewej stronie. Przewodnik nie może stać z szeroko rozstawionymi nogami, a jego ramiona muszą pozostawać swobodnie opuszczone wzdłuż ciała.

Faza przygotowawcza

Ćwiczenie rozpoczyna się pozycją zasadniczą, po której następuje faza przygotowawcza oraz ćwiczenia „Siad” oraz „Warowanie z przywołaniem”. Długość przejścia przed wydaniem odpowiedniej komendy dla danego ćwiczenia wynosi co najmniej 10, a maksymalnie 15 kroków.

Powrót do psa / Przywołanie psa

W ćwiczeniach, w których przewodnik wraca do psa, przewodnik może podejść do psa od przodu lub od tyłu. Przy przywoływaniu psa zamiast komendy głosowej można użyć jego imienia. Połączenie imienia psa z komendą „do mnie” jest traktowane jako podwójna komenda.

Pies powinien radośnie i bezpośrednio podbiec do przewodnika, siadając blisko i prosto przed nim. Po usłyszeniu komendy do przyjęcia pozycji zasadniczej na zakończenie ćwiczenia pies powinien natychmiast zająć komendę zasadniczą. Pies może to wykonać, obracając się przed przewodnikiem, jak i przez przechodząc za nim. Jeśli przewodnik użyje podwójnej komendy, od wyniku odejmuje się 1,5 punktu. W przypadku dwóch dodatkowych komend odjęte zostają 2,5 punktu. Jeśli pies nie zajmie pozycji zasadniczej po łącznie trzech komendach, całe ćwiczenie jest oceniane jako niedostateczne.

Pochwały

Po każdym wykonanym ćwiczeniu psa można krótko odprężyć i pochwalić. W trakcie tego krótkiego momentu (maksymalnie około 5 sekund) pies może opuścić pozycję zasadniczą. Po zakończeniu odprężenia pies musi ponownie przyjąć pozycję zasadniczą, a po około 3-sekundowej przerwie rozpoczyna się kolejne ćwiczenie.

Meldunek

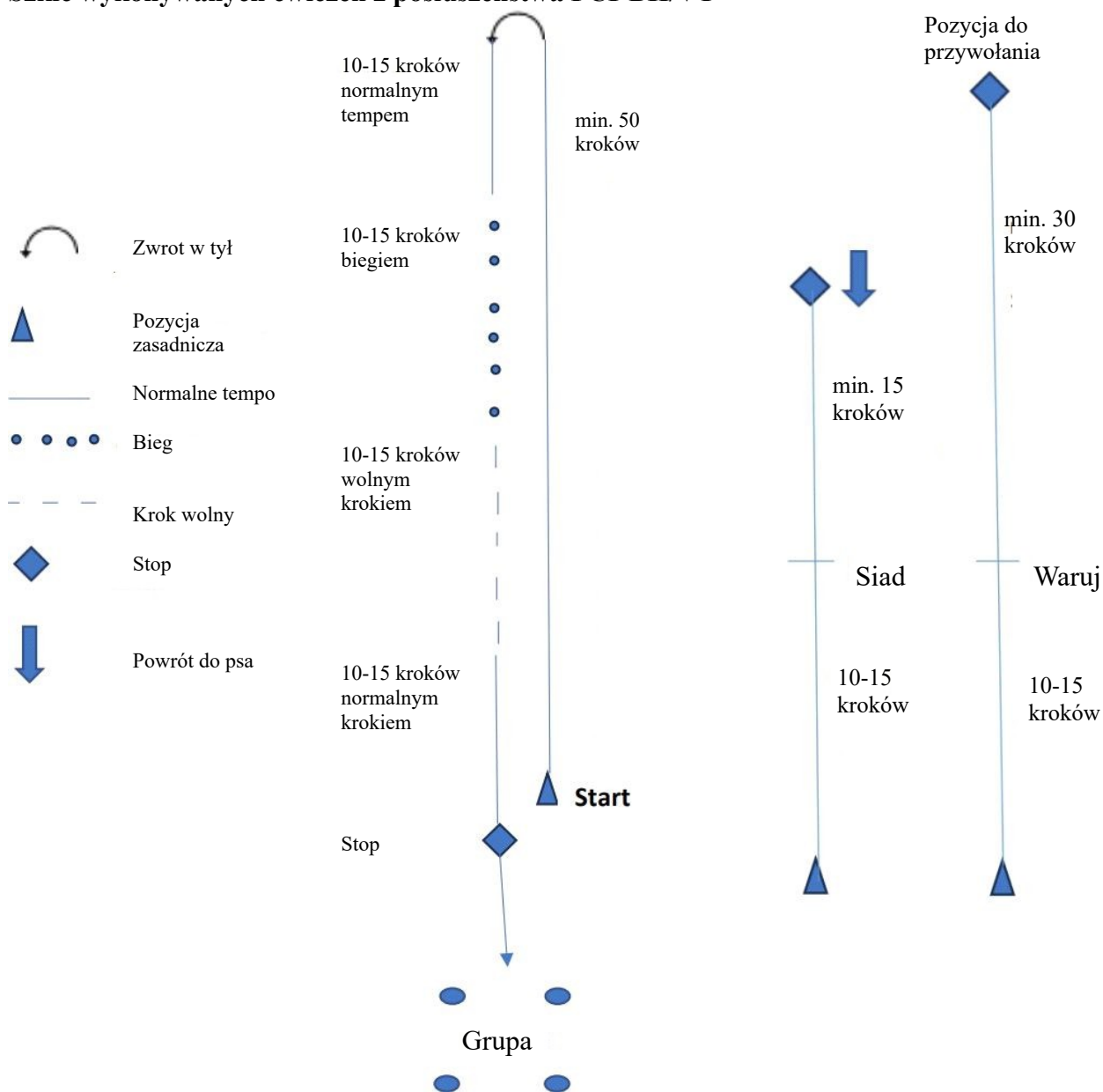
Na początku egzaminu z posłuszeństwa obaj przewodnicy wraz z przypiętymi do smyczy psami, pozostającymi w pozycji zasadniczej przedstawiają się sędziemu, podając swoje imię i nazwisko oraz imię psa.

Rozpoczęcie i zakończenie ćwiczenia

Sędzia wydaje polecenie rozpoczęcia ćwiczenia. Wszystkie inne elementy, takie jak zwroty, zatrzymania, zmiany tempa itp., są wykonywane bez dodatkowych instrukcji. Jeśli przewodnik zapomni wykonać jakieś ćwiczenie, sędzia nakazuje mu wykonać go, nie odejmując za to punktów. Pominięcie części składowych ćwiczeń wpływa na ocenę końcową.

Opisy ćwiczeń:

Szkic wykonywanych ćwiczeń z posłuszeństwa FCI-BH/VT

Rozpoczęcie występu

Po uzyskaniu wytycznych od sędziego pierwszy przewodnik z psem udaje się na pozycję startową do ćwiczenia „Chodzenie przy nodze na smyczy”, a drugi przewodnik odprowadza swojego psa do miejsca odłożenia na ćwiczenie „Warowanie w rozprośzeniach”.

Chodzenie przy nodze na smyczy – 30 punktów

Z pozycji zasadniczej, w której pies siedzi spokojnie, uważnie i prosto obok przewodnika, po wydaniu komendy „noga”, pies na smyczy podąża za przewodnikiem w sposób skupiony, radosny, szybki, prosto przed siebie. Pies musi utrzymywać poziom łopatki na wysokości kolana przewodnika, pozostając po jego lewej stronie, i podczas zatrzymania samodzielnie, szybko oraz prosto usiąść. Smycz należy trzymać w lewej ręce. Na początku ćwiczenia przewodnik z psem podąża co najmniej 50 kroków w linii prostej bez zatrzymania. Po zwrocie w tył i kolejnych 10–15

krokach w normalnym tempie przewodnik przechodzi do biegu, a następnie do kroku wolnego (každorazowo 10–15 kroków). Przewodnik musi wykonać zwrot w tył przez lewe ramię, przy czym pies może obieć przewodnika z prawej strony lub wraz z nim obrócić się w lewo, pozostając przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości jego kolana. Podczas zmiany tempa można wydać komendę „Noga” z biegu do kroku wolnego oraz powrót do kroku normalnego następują bez kroków pośrednich.

Po kolejnych 10–15 krokach w normalnym tempie przewodnik z psem zatrzymuje się, a pies musi samodzielnie usiąść. Na polecenie sędziego przewodnik z psem wchodzi do grupy składającej się z co najmniej z czterech poruszających się osób. W grupie przewodnik z psem musi obejść jedną osobę z lewej strony i jedną z prawej, a następnie zatrzymać się w grupie. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik z psem wraca na miejsce wyjściowe i przyjmuje pozycję zasadniczą, która jest także punktem wyjściowym do następnego ćwiczenia.

Kryteria oceny:

Oprócz innych błędów ocenę obniżają wyprzedzanie przewodnika do przodu, odbieganie od przewodnika, pozostawanie w tyle, powolne lub niepewne siadanie, dodatkowe komendy, pomoc ciałem, błędy w pozycji zasadniczej, brak uwagi, brak radości z pracy / brak motywacji, a także brak pewności siebie. Do odpowiedniego obniżenia oceny prowadzi również bardzo spięty oraz nienaturalny sposób poruszania się psa.

Siad z marszu – 10 punktów

Po fazie przygotowawczej 10–15 kroków pies musi na komendę „Siad” usiąść natychmiast prosto. Przewodnik nie może zmienić sposobu poruszania się lub oglądać się za psem. Przewodnik może również się zatrzymać, a następnie wydać komendę „Siad”, zanim oddali się od psa. Pies musi wykonać komendę pewnie i swobodnie, pozostać w pozycji siedzącej, spokojny i skupiony na przewodniku.

Przewodnik oddala się na co najmniej 15 kroków i odwraca się w kierunku psa. Na polecenie sędziego wraca do psa normalnym krokiem i zajmuje przy nim pozycję zasadniczą.

Kryteria oceny:

Oprócz innych błędów ocenę obniżają powolne siadanie, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę „Siad”, a także niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji siedzącej. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeśli pies stoi lub położy się, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do uzyskania punktów.

Warowanie z przywołaniem – 10 punktów

Po fazie przygotowawczej 10–15 kroków pies musi na komendę „Waruj” natychmiast prosto się położyć. Przewodnik nie może zmienić sposobu poruszania się lub oglądać się za psem. Przewodnik może się również zatrzymać i dopiero wtedy wydać komendę „Waruj”, zanim oddali się od psa. Przewodnik oddala się na co najmniej 30 kroków i odwraca się w kierunku psa, który powinien pozostać w pozycji leżącej spokojnie i pozostać skupionym na przewodniku aż do momentu przywołania.

Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą do przyjścia lub imieniem psa. Pies musi radośnie, z determinacją i natychmiast przybiec do przewodnika, a następnie usiąść przed nim prosto i blisko niego. Po około 3 sekundach, na komendę „Noga” pies musi zająć końcową pozycję zasadniczą. Po kolejnych 3 sekundach pies może zostać pochwalony i odprężony. Następnie przewodnik zapina psu smycz i prowadzi go na miejsce ćwiczenia „Warowanie w rozproszeniach” lub do miejsca, gdzie następuje odmeldowanie się.

Kryteria oceny:

Oprócz innych błędów ocenę obniżają powolne, niepewne lub niezdecydowane przyjęcie pozycji leżącej, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę „Waruj”, niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji leżącej, a także brak zdecydowanego i

bezpośredniego przyścia do przewodnika. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeżeli pies siedzi lub stoi, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do zdobycia punktów.

Jeżeli pies nie przyjdzie do przewodnika na drugą dodatkową komendę, za ćwiczenie zostaje przyznaje się ocenę niedostateczną i 0 punktów. W takim przypadku przewodnik podchodzi po psa i przechodzi do kolejnego ćwiczenia.

Warowanie w rozproszeniach – 10 punktów

Psa odpina się ze smyczy w pozycji zasadniczej, Przewodnik chowa lub przewiesza smycz. Na polecenie sędziego przewodnik kładzie psa. Gdy pies się położy, przewodnik oddala się na odległość około 10 metrów, zatrzymuje się i odwraca bokiem w stronę psa. Pies musi leżeć spokojnie, bez oddziaływania przewodnika, podczas gdy drugi pies pracuje. Po wykonaniu ćwiczenia „Warowanie z przywołaniem” drugiego psa, przewodnik podchodzi do swojego psa i staje obok niego. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik wydaje psu komendę „Siad” do przyjęcia końcowej pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny:

Ocenę obniżają m. in. błędy w pozycjach zasadniczych, niespokojne zachowanie psa, pomoc przewodnika, zbyt wczesne wstanie psa, siedzenie lub stanie zamiast leżenia i opuszczenie przez psa miejsca odłożenia. Jeśli pies opuści miejsce odłożenia na odległość większą niż 3 metry przed wykonaniem przez drugiego psa ćwiczenia „Chodzenie przy nodze na smyczy”, za ćwiczenie przyznaje się 0 punktów. Jeżeli pies opuści miejsce odłożenia podczas wykonywania innych ćwiczeń przez drugiego psa, za ćwiczenie można przyznać maksymalnie 5 punktów. Jeżeli pies ruszy w kierunku przewodnika, gdy ten po niego wraca, odejmuje się do 3 punktów.

Test Reakcji w Miejscu Publicznym (Część B)

Uwagi ogólne

Do tej części egzaminu zostaną dopuszczone wyłącznie psy, które pomyślnie ukończyły część A. Poniższe ćwiczenia odbywają się poza terenem szkolenia, w odpowiednim środowisku, na terenie zabudowanym. Sędzia ustala z kierownikiem egzaminu, gdzie i w jaki sposób będą przeprowadzane ćwiczenia w miejscu publicznym (drogi, ścieżki lub place). Nie należy zakłócać ruchu pojazdów ani pieszych.

Ze względu na swój charakter przeprowadzenie tej części egzaminu wymaga poświęcenia znacznej ilości czasu. Wymogi stawiane psu nie mogą być błędnie ocenione poprzez niewystarczająco dokładną uwagę poświęconą na ocenę reakcji psa.

Za poszczególne ćwiczenia części B nie przyznaje się punktów. Duża ilość psów nie może mieć wpływu na ich rzetelną ocenę. O zaliczeniu tej części testu decyduje wrażenie ogólne, jakie sprawia pies w przestrzeni publicznej.

Opisane poniżej ćwiczenia są tylko propozycjami. Sędzia może samodzielnie dopasować ćwiczenia do danych okoliczności. Sędzia ma prawo powtórzyć lub zmienić ćwiczenia w przypadku wątpliwości co do oceny psów.

Przebieg Testu Reakcji w Miejscu Publicznym

Spotkanie z grupą osób

Na polecenie sędziego przewodnik z psem na smyczy zaczyna iść chodnikiem. Sędzia podąża za nimi w odpowiedniej odległości. Pies powinien ochoczo iść z przewodnikiem na luźnej smyczy przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości kolana. Pies powinien zachowywać się obojętnie

wobec przechodniów i samochodów. Ich drogę przecina przechodzący obok przebiegający pieszy (pomocnik sędziego). Pies powinien zachowywać się neutralnie. Następnie przewodnik wraz z psem przechodzą przez luźną grupę, złożoną z przynajmniej sześciu osób. Jedna z tych osób zagaduje przewodnika i podaje mu rękę. Na polecenie przewodnika pies powinien usiąść lub położyć się obok niego i zachowywać się spokojnie podczas krótkiej rozmowy.

Spotkanie z rowerzystami

Przewodnik porusza się ze swoim psem na smyczy. W pewnym momencie z tyłu zbliża się do nich rowerzysta i wyprzedza ich, dzwoniąc przy tym dzwonkiem. Po przebyciu pewnego, stosownie dużego, dystansu rowerzysta zawraca i jedzie na wprost przewodnika i psa, po raz kolejny używając dzwonka. Rowerzysta mija przewodnika i psa od strony psa. Pies musi zachowywać się obojętnie wobec rowerzysty.

Spotkanie z samochodami

Przewodnik z psem na smyczy przechodzi obok samochodów. Podczas tego w jednym z nich zostaje włączony silnik. W innym zostają zamknięte drzwi. W trakcie dalszego marszu przy przewodniku i psie zatrzymuje się jeszcze inny samochód. Kierowca opuszcza szybę i i prosi go o udzielenie informacji. Przewodnik wydaje psu komendę do siedzenia lub leżenia. Pies powinien zachowywać się obojętnie wobec samochodów i odgłosów generowanych przez ruch publiczny.

Spotkanie z biegaczami lub rolkarzami

Przewodnik porusza się z psem na smyczy po spokojnej drodze. Wyprzedza go co najmniej dwójka biegaczy, którzy nie zmniejszają tempa. Gdy się oddalą, pojawia się kolejny biegacz, poruszając się na wprost przewodnika i psa i mija ich nie zwalniając tempa. Pies nie musi iść ściśle przy nodze, ale nie może niepokoić wyprzedzających i mijających go ludzi. Zezwala się na posadzenie lub położenie psa podczas spotkania z ludźmi. Zamiast biegaczy można w tym ćwiczeniu również wykorzystać 2 rolkarzy, którzy wyprzedzają i mijają psa.

Spotkanie z innymi psami

Podczas mijania innych psów egzaminowany pies powinien zachowywać się obojętnie. W trakcie mijania psów przewodnik może powtórzyć komendę do chodzenia przy nodze lub posadzić bądź położyć psa.

Zachowanie pozostawionego w przestrzeni publicznej na krótki czas samego, znajdującego się na smyczy psa wobec ludzi i zwierząt

Na polecenie sędziego przewodnik z psem na smyczy podąża umiarkowanie uczęszczanym chodnikiem. Po krótkim marszu na polecenie sędziego przewodnik zatrzymuje się i przywiązuje smycz do ogrodzenia, ogrodzenia itp. Przewodnik odchodzi poza zasięg wzroku psa, chowając się w sklepie czy też w budynku. Pies może stać, siedzieć bądź leżeć. Pod nieobecność przewodnika obok psa w odległości ok. 5 kroków przechodzi pomocnik z innym psem na smyczy (nie może to być pies silnie nadpobudliwy). W tym czasie egzaminowany pies powinien zachowywać się spokojnie i nie próbować atakować mijającego go psa (silne ciągnięcie na smyczy, ciągłe szczekanie). Na polecenie sędziego przewodnik wraca do psa.

Uwaga!

Od sędziego zależy, czy przeprowadzi indywidualne ćwiczenia z każdym psem w każdorazowo wyznaczonych do tego miejscach, czy też pozwoli wszystkim kandydatom wykonać tylko kilka ćwiczeń, a następnie znajdzie inne miejsce, w którym wykona pozostałe ćwiczenia.

Międzynarodowy Egzamin Psów Towarzyszących FCI-IBGH 1-3

Podział i punktacja ćwiczeń w poszczególnych stopniach

Ćwiczenie	FCI-IBGH 1	FCI-IBGH 2	FCI-IBGH 3
Chodzenie przy nodze na smyczy	30 punktów	20 punktów	
Chodzenie przy nodze bez smyczy	30 punktów	20 punktów	20 punktów
Siad z marszu	15 punktów	15 punktów	10 punktów
Waruj z marszu	15 punktów	15 punktów	10 punktów
Stój z marszu			10 punktów
Aportowanie na ziemi		10 punktów	15 punktów
Aportowanie przez przeszkodę ukośną			15 punktów
Wysyłanie naprzód z warowaniem		10 punktów	10 punktów
Warowanie w rozproszeniach	10 punktów	10 punktów	10 punktów
Całkowita ilość punktów	100 punktów	100 punktów	100 punktów

Postanowienia szczególne dot. ćwiczeń FCI-IBGH 1-3

We wszystkich stopniach egzaminu, w których pies jest przywoływany do przewodnika oraz we wszystkich ćwiczeniach aportowania, pies nie musi siadać przed przewodnikiem, lecz może od razu zająć kończącą ćwiczenie pozycję zasadniczą. Przed odebraniem aportu od psa na komendę „Puść” należy zachować przerwę wynoszącą 3 sekundy.

Postanowienie szczególne dot. ćwiczeń FCI-IBGH 3

Kolejność wykonywania ćwiczeń od 2 do 6 jest losowana przez sędziego spośród poniższych 5 wariantów:

Wariant 1: Ćwiczenie 2, 4, 5, 6, 3

Wariant 2: Ćwiczenie 4, 3, 6, 2, 5

Wariant 3: Ćwiczenie 6, 4, 5, 3, 2

Wariant 4: Ćwiczenie 3, 2, 6, 5, 4

Wariant 5: Ćwiczenie 5, 6, 3, 2, 4

Wszyscy uczestnicy muszą wykonywać ćwiczenia od 2 do 6 w tej samej kolejności.

Pies może uzyskać tytuł wyszkolenia FCI-IBGH Specjal, jeśli dwukrotnie zaliczy test FCI-IBGH 3 w ramach dwudniowego egzaminu (jeden raz każdego dnia).

Objaśnienia ogólne

Komendy głosowe

Imię psa może być użyte zamiast komendy do przywołania. Imię psa w połączeniu z komendą głosową jest traktowane jako podwójna komenda.

Reakcja psa na komendę głosową

Pies musi wykonywać ćwiczenie na komendę wydaną przez przewodnika radośnie, swobodnie i być pewny siebie. Okazywanie strachu lub oznaki stresu powodują obniżenie oceny ćwiczenia.

Dodatkowe komendy głosowe

1 dodatkowa komenda: minus 1,5 punktu

2 dodatkowe komendy: minus 2,5 punktu

Jeśli pies nie wykona ćwiczenia po trzeciej komendzie, ćwiczenie kończy się bez oceny (0 punktów).

Jeśli pies wykona ćwiczenie nieprawidłowo (np. stanie lub położy się zamiast usiąść w ćwiczeniu „Siad”; usiądzie lub stanie zamiast położyć się w ćwiczeniu „Waruj”), punktację obniża się o 50%.

Jeśli pies wykona ćwiczenie bez komendy, błąd ten skutkuje odjęciem 2 punktów. W ćwiczeniach aportowania obniżenie punktów może wynosić do 2 punktów, w zależności od momentu, w którym pies samodzielnie rozpocznie ćwiczenie.

Meldunek

Na początku pokazu obaj przewodnicy wraz z psami zajmują przed sędzią pozycje zasadniczą i podają swoje imiona i nazwiska, imiona psów oraz stopień zdawanego egzaminu.

W stopniach FCI-IBGH 1 i FCI-IBGH 2 psy są na smyczy. W stopniach FCI-IBGH 3 psy są bez smyczy.

Rozpoczęcie i zakończenie egzaminu

Przewodnik musi zająć początkową pozycję zasadniczą najpóźniej w momencie, gdy drugi przewodnik przyjmuje pozycję zasadniczą do ćwiczenia „Warowanie w rozproszeniach”. Ocena rozpoczyna się w chwili, gdy oba zaprezentowane psy zajmą pozycje zasadniczą do pierwszego ćwiczenia, które ma być wykonane. Sędzia wydaje polecenie rozpoczęcia ćwiczenia. Wszystkie inne elementy, takie jak zwroty, zatrzymania, zmiany tempa, itp., wykonuje się bez dodatkowych poleceń.

Jeżeli przewodnik zapomni wykonać jakieś ćwiczenie, sędzia przypomina o konieczności jego wykonania. W takim przypadku nie odejmuje się punktów. Pominięcie części składowych ćwiczenia wpływa jednak na ocenę końcową.

Pozycja zasadnicza

Pozycja zasadnicza to pozycja siedząca psa znajdującego się po lewej stronie przewodnika. Każde ćwiczenie rozpoczyna się i kończy w pozycji zasadniczej. Pozycja zasadnicza może być przyjęta tylko jeden raz przed każdym ćwiczeniem, przez psa znajdującego się z przodu przewodnika.

W pozycji podstawowej pies siedzi prosto, uważnie patrząc na przewodnika, a jego łopatka znajduje się na wysokości kolana przewodnika po lewej stronie. Przewodnik nie może stać z szeroko rozstawionymi nogami, a jego ramiona muszą pozostawać swobodnie opuszczone wzdłuż

ciała. Może to zostać wykonane obracając się przed przewodnikiem, jak i przechodząc za nim. Jeżeli przewodnik potrzebuje dodatkowej komendy, aby pies zajął końcową pozycję zasadniczą, od wyniku odejmuje się 1,5 punktu. W przypadku konieczności użycia 2 dodatkowych komend, od wyniku odejmuje się 2,5 punktu. Jeśli pies nie przyjmie pozycji końcowej po drugiej dodatkowej komendzie, całe ćwiczenie jest oceniane jako „Niedostateczne”.

Faza przygotowawcza

W ćwiczeniach „Siad z marszu”, „Warowanie z przywołaniem”, „Stój z marszu” oraz „Wysyłanie naprzód z warowaniem” ćwiczenie rozpoczyna się w pozycji zasadniczej.

Faza przygotowawcza wynosi co najmniej 10 kroków do maksymalnie 15 kroków, po czym wydawana jest odpowiednia komenda do wykonania danego ćwiczenia.

Powrót do psa / Przywołanie psa

W ćwiczeniach, w których przewodnik odbiera psa, może podejść do niego od przodu lub od tyłu.

Podczas przywoływania psa zamiast komendy do przywołania można użyć imienia psa. Imię psa połączone z komendą „Do mnie” jest traktowane jako podwójna komenda.

Pochwały

Pochwały są dozwolone jedynie w pozycji zasadniczej po zakończeniu każdego ćwiczenia. Jeśli pozycja zasadnicza jest jednocześnie nową pozycją zasadniczą dla następnego ćwiczenia, przed rozpoczęciem następnego ćwiczenia należy zachować odstęp czasu, wynoszący około 3 sekund.

Wyjątek dla FCI-IBGH 1

Po każdym ćwiczeniu pies może zostać krótko pochwalony i odprężony. Podczas tego krótkiego czasu przeznaczonego na pochwałę i odprężenie (maksymalnie około 5 sekund) pies może opuścić pozycję zasadniczą. Po odprężeniu pies musi ponownie przyjąć pozycję zasadniczą, a kolejne ćwiczenie rozpoczyna się po zachowaniu odstępu czasu około 3 sekund.

Odstępy czasowe

W następujących sytuacjach należy zachować przerwy trwające około 3 sekund:

- Pochwała – początek nowego ćwiczenia
- Zajęcie pozycji siad przed przewodnikiem – zajęcie do końcowej pozycji zasadniczej
- Zajęcie pozycji siad przed przewodnikiem – odebranie aportu
- Odebranie aportu – zajęcie końcowej pozycji zasadniczej
- Zakończenie ćwiczenia – pochwała
- Pozycja zasadnicza – wydanie komendy głosowej.

Błędy w przyjmowaniu pozycji

We wszystkich ćwiczeniach technicznych (siad, waruj, stop) wadliwe przyjęcie pozycji, niezależnie od innych błędów popełnionych podczas wykonania ćwiczenia, skutkuje obniżeniem punktacji o 50%.

Aportowanie

Podczas wyrzucania aportu dozwolone jest zrobienie jednego kroku do przodu. Po cofnięciu nogi do tyłu musi nastąpić przerwa trwająca ok. 3 sekundy. W przypadku osób leworęcznych, po uzgodnieniu z sędzią, dopuszcza się wydanie psu komendy „siad”, tak aby po wykonaniu kroku w bok przewodnik mógł rzucić aportem. Następnie, po przerwie trwającej około 3 sekundy, przewodnik ponownie podchodzi do psa, aby kontynuować ćwiczenie.

Jeżeli pies nie odda aportu po wydaniu trzeciej komendy, następuje dyskwalifikacji z powodu braku posłuszeństwa.

Aport:

Przewodnik może używać własnych aportów. Aport musi spełniać następujące warunki:

- Część środkowa aportu musi być wykonana z drewna.
- Odległość między częścią środkową a podłożem musi wynosić co najmniej 4 cm.

Przeszkoda ukośna

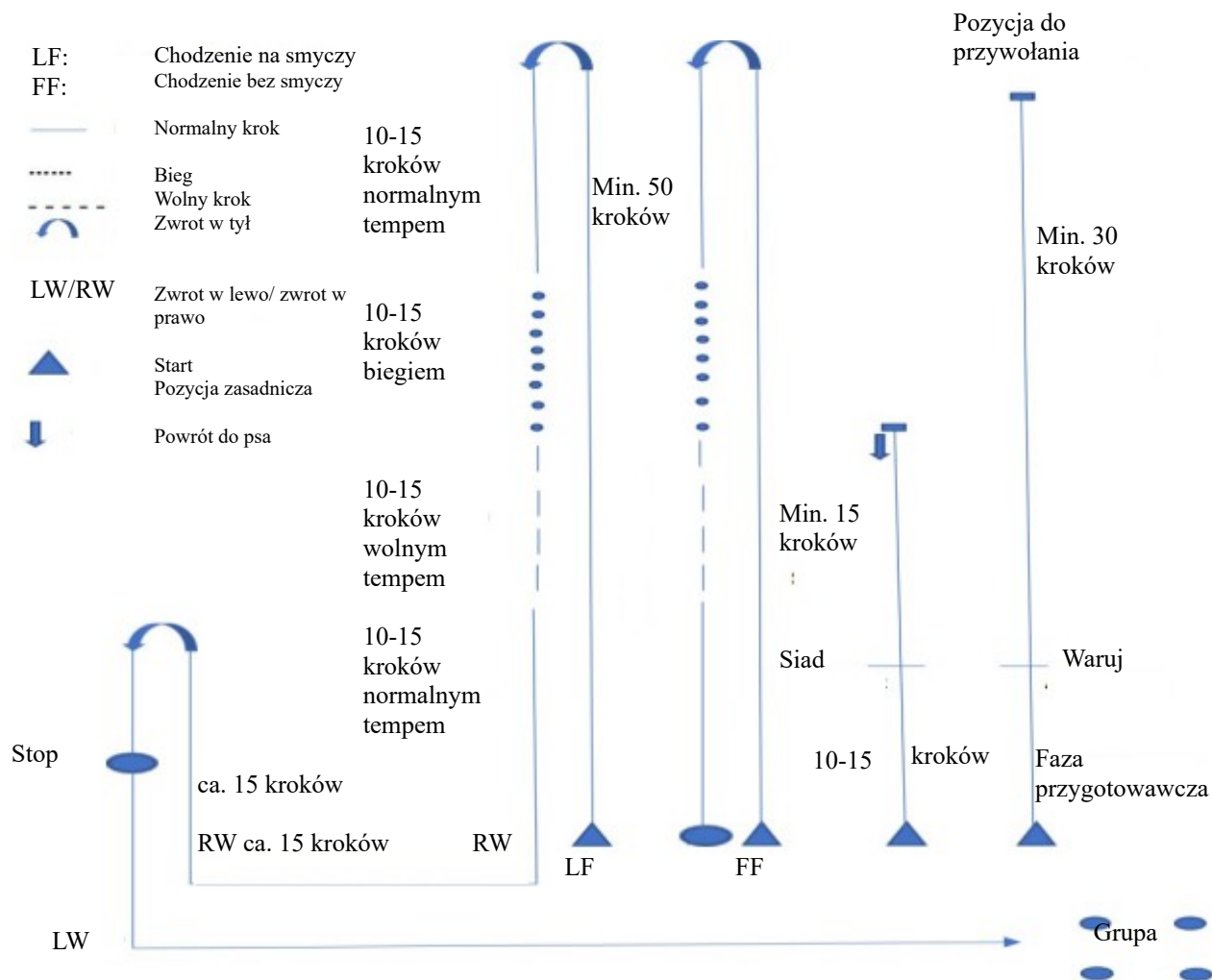
Przeszkoda ukośna składa się z 2 połączonych u góry ścianek ukośnych, które mają szerokość 150 cm i wysokość 191 cm. Przeszkoda ukośna jest tak ustawiona, żeby wysokość w pionie (od podłogi do najwyższego punktu przeszkody) wynosiła 140 cm. Cała powierzchnia ściany musi być pokryta powłoką antypoślizgową. W górnej połowie każdej ściany znajdują się 3 listewki o wymiarach ok. 24/48 mm.

Zasady oceniania ćwiczeń

Aby móc ocenić wyniki w bardziej zróżnicowany sposób, niektóre ćwiczenia podzielono na ćwiczenia składowe, które należy rozpatrywać oddzielnie. Podczas oceny należy również dokonać rozróżnienia pomiędzy podstawowymi i drugorzędnymi elementami ćwiczenia. Aby uwzględnić istotę ćwiczenia, podstawowym elementom ćwiczenia należy nadać większą wagę.

Dalsze objaśnienia znajdują się w opisach ćwiczeń.

Szkic ćwiczeń z posłuszeństwa FCI-IBGH 1

Ćwiczenie „Stój z ruchu” można również wykonywać w przeciwnym kierunku.

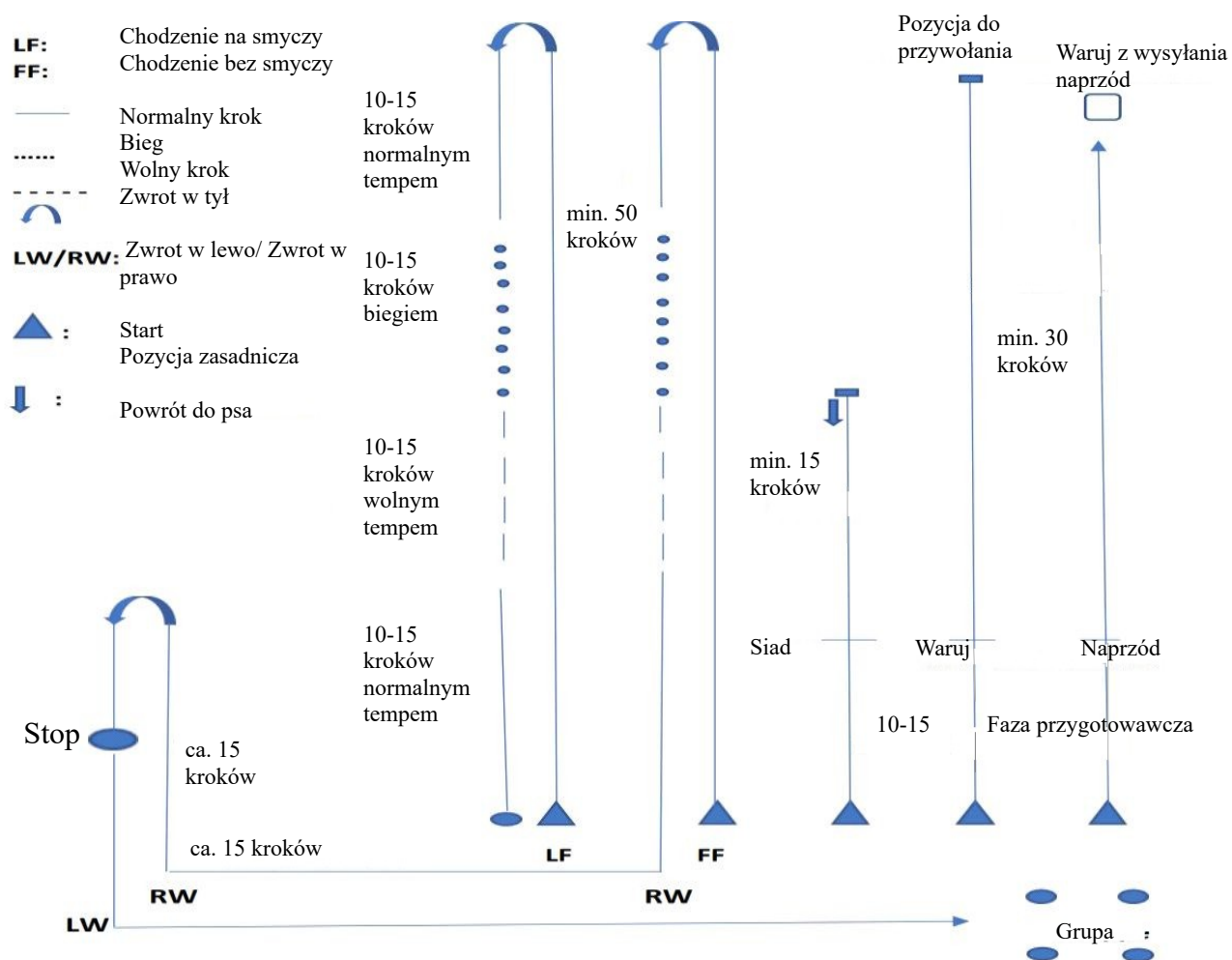

Diagram illustrating a dog training exercise sequence, likely for a competition or advanced obedience routine. The sequence involves various commands and movements, with specific step counts and tempo requirements.

Legend:

- : Krok normalny (Normal step)
- : Bieg (Run)
-: Wolny krok (Free step)
- ↶: Zwrot w tył (Turn back)
- RW: Zwrot w prawo (Turn right)
- LW: Zwrot w lewo (Turn left)
- ▲: Pozycja zasadnicza (Basic position)
- ↓: Powrót do psa (Return to dog)

Sequence Details:

- Stop**: Initial command.
- LW**: Turn left.
- 10-15 kroków wolnym tempem**: 10-15 steps at slow tempo.
- 10-15 kroków normalny m tempem**: 10-15 steps at normal tempo.
- RW**: Turn right.
- min. 50 kroków**: Minimum 50 steps.
- Start**: Start command.
- Siad**: Sit command.
- min. 15 kroków**: Minimum 15 steps.
- Waruj**: Prepare command.
- 10-15 Faza przygotowawcza**: 10-15 steps, preparatory phase.
- Stój**: Stand command.
- min. 30 kroków**: Minimum 30 steps.
- Naprzód**: Forward command.
- Waruj z wysłania naprzód**: Prepare from the start, forward.
- Pozycja do przywołania**: Position for recall.
- Grupa**: Group.

Opis ćwiczeń:

Przed rozpoczęciem ćwiczeń sędzia musi sprawdzić, czy dostępny przewidziany sprzęt jest dostępny i czy jest zgodny z regulaminem egzaminu.

Chodzenie przy nodze na smyczy FCI-IBGH 1

Z pozycji zasadniczej, po wydaniu jednorazowej komendy „noga”, pies na luźnej smyczy podąża za przewodnikiem w sposób skupiony, radosny, szybki i prosto przed siebie. Pies musi utrzymywać łopatkę na wysokości kolana przewodnika, pozostając po jego lewej stronie. Smycz należy trzymać w lewej ręce. Przebieg ćwiczenia został przedstawiony zgodnie ze schematem ćwiczenia FCI-IBGH 1. Przewodnik musi wykonać zwrot w tył przez lewe ramię, przy czym pies może obieć przewodnika z prawej strony lub wraz z nim obrócić się w lewo, pozostając przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości jego kolana. Następnie przewodnik z psem wykonuje 10–15 kroków w normalnym tempie, 10-15 kroków biegiem, po czym 10-15 kroków w wolnym tempie. Po wolnym tempie przewodnik z psem przechodzi do normalnego tempa. Bieg oraz wolny krok powinien się znacząco odróżniać od tempa normalnego. Zmiany tempa są wykonywane bez kroków pośrednich. Po drugim zwrocie przewodnik z psem zatrzymuje się. Pies musi bez komendy przewodnika usiąść prosto obok niego. Na polecenie sędziego przewodnik z psem wchodzi do grupy składającej się z co najmniej z czterech poruszających się osób. W grupie przewodnik z psem musi obejść jedną osobę z lewej strony i jedną z prawej (na kształt ósemki), i musi przynajmniej raz zatrzymać się w grupie w pobliżu jednej z osób. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik z psem opuszcza grupę i przyjmuje pozycję zasadniczą. Tutaj pies może zostać odpięty ze smyczy i zostać pochwalony oraz odpreżony.

Chodzenie przy nodze na smyczy FCI-IBGH 2

Z pozycji zasadniczej, po wydaniu jednorazowej komendy „noga”. pies na luźnej smyczy podąża za przewodnikiem w sposób skupiony, radosny, szybki i prosto przed siebie. Pies musi utrzymywać poziom łopatki na wysokości kolana przewodnika, pozostając po jego lewej stronie. Smycz należy trzymać w lewej ręce. Przebieg ćwiczenia został przedstawiony zgodnie ze szkicem ćwiczeń FCI-IBGH 2. Przewodnik musi wykonać zwrot w tył przez lewe ramię, przy czym pies może obieć przewodnika z prawej strony lub wraz z nim obrócić się w lewo, pozostając przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości jego kolana. Następnie przewodnik z psem wykonuje 10–15 kroków w normalnym tempie, 10-15 kroków biegiem, po czym 10-15 kroków w wolnym tempie. Po wolnym tempie przewodnik z psem przechodzi do normalnego tempa. Bieg oraz wolny krok powinien się znacząco odróżniać od tempa normalnego. Zmiany tempa są wykonywane bez kroków pośrednich. Po wykonaniu ostatnich 10-15 kroków tempem normalnym przewodnik z psem zatrzymuje się. Pies musi bez komendy przewodnika usiąść prosto obok niego i po upływie 3 sekund przewodnik odpina go ze smyczy. W tej pozycji można krótko pochwalić psa.

Kryteria oceny:**Kryteria podstawowe:**

Poprawna pozycja psa, pozytywny wyraz psa (zmotywowany, swobodny, skoncentrowany).

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej przed i po ćwiczeniu.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również wyprzedzanie przewodnika do przodu, odbieganie od przewodnika, pozostawanie w tyle, powolne lub niepewne siadanie, dodatkowe komendy, pomoc ciałem, błędy w pozycji zasadniczej, brak uwagi, brak radości z pracy / brak motywacji, a także brak pewności siebie oraz bardzo spięty i nienaturalny sposób poruszania się psa.

Chodzenie przy nodze bez smyczy FCI IBGH 1

Przebieg ćwiczenia „Chodzenie przy nodze bez smyczy” jest określony zgodnie ze szkicem ćwiczeń FCI-IBGH 1 (odcinek prosty normalnym tempem, zwrot w tył, normalne tempo, bieg, wolne tempo, normalne tempo, zatrzymanie się), a wykonanie tego ćwiczenia odbywa się zgodnie z opisem ćwiczenia „Chodzenie przy nodze na smyczy”.

Chodzenie przy nodze bez smyczy FCI-IBGH 2 I FCI-IBGH 3

Z pozycji zasadniczej, po wydaniu jednorazowej komendy „noga”. pies na luźnej smyczy podąża za przewodnikiem w sposób skupiony, radosny i skoncentrowany. Pies musi utrzymywać poziom łopatki na wysokości kolana przewodnika, pozostając po jego lewej stronie. Przebieg ćwiczenia został przedstawiony na szkicu ćwiczeń FCI-IBGH 2 / FCI IGBH 3. Przewodnik musi wykonać zwrot w tył przez lewe ramię, przy czym pies może obieć przewodnika z prawej strony lub wraz z nim obrócić się w lewo, pozostając przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości jego kolana. Następnie przewodnik z psem wykonuje 10–15 kroków w normalnym tempie, 10-15 kroków biegiem, po czym 10-15 kroków w wolnym tempie. Po wolnym tempie przewodnik z psem przechodzi do normalnego tempa. Bieg oraz wolny krok powinien się znacząco odróżniać od tempa normalnego. Zmiany tempa są wykonywane bez kroków pośrednich. Po drugim zwrocie przewodnik z psem zatrzymuje się. Pies musi bez komendy przewodnika usiąść prosto obok niego. Następnie, zgodnie z załączonym schematem, przewodnik z psem wchodzi do grupy składającej się z co najmniej z czterech poruszających się osób. W grupie przewodnik z psem musi obejść jedną osobę z lewej strony i jedną z prawej (na kształt ósemki), i musi przynajmniej raz zatrzymać się w grupie w pobliżu jednej z osób. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik z psem opuszcza grupę i przyjmuje pozycję zasadniczą. Ta pozycja jest również zasadniczą pozycją wyjściową do następnego ćwiczenia. Pochwalenie psa możliwe jest tylko po zajęciu ostatniej pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny:**Kryteria podstawowe:**

Poprawna pozycja psa, pozytywny wyraz psa (zmotywowany, swobodny, skoncentrowany).

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej przed i po ćwiczeniu.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają wyprzedzanie przewodnika do przodu, odbieganie od przewodnika, pozostawanie w tyle, powolne lub niepewne siadanie, dodatkowe komendy, pomoc ciałem, błędy w pozycji zasadniczej, brak uwagi, brak radości z pracy / brak motywacji, a także brak pewności siebie. Do odpowiedniego obniżenia oceny prowadzi również bardzo spięty oraz nienaturalny sposób poruszania się psa.

Siad z marszu

Część 1: Pozycja zasadnicza, faza przygotowawcza, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście oraz powrót do psa, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Po przejściu 10–15 kroków pies musi na komendę „siad” natychmiast usiąść w pozycji prostej, bez zmiany ruchu przez przewodnika lub odwracania się przez niego. Pies powinien wykonać komendę pewnie, swobodnie i pozostać spokojnie w pozycji siedzącej, zwracając uwagę na przewodnika.

Przewodnik oddala się od psa na co najmniej 15 kroków, odwraca się w stronę psa, a na polecenie sędziego wraca do psa w normalnym tempie, przechodząc bezpośrednio do pozycji zasadniczej. Następnie przewodnik może krótko pochwalić psa.

Specjalne postanowienie dla FCI-IBGH 1:

Po wykonaniu 10–15 kroków pies musi na komendę „Siad” usiąść natychmiast prosto. Przewodnik nie może zmienić sposobu poruszania się lub oglądać się za psem. Pies musi wykonać komendę pewnie i swobodnie, pozostać w pozycji siedzącej, spokojny i skupiony na przewodniku.

Przewodnik oddala się na co najmniej 15 kroków i odwraca się w kierunku psa. Na polecenie sędziego wraca do psa normalnym krokiem i zajmuje przy nim pozycję zasadniczą. Następnie może krótko pochwalić psa.

Postanowienie szczególne dla FCI-IBGH 1:

Przewodnik może również zatrzymać się, a następnie wydać komendę „Siad”, zanim oddali się od psa.

Kryteria oceny:**Kryteria podstawowe:**

Natychmiastowe i zdecydowane wykonanie komendy „siad”, sposób, w jaki pies reaguje na komendę przewodnika.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej przed i po ćwiczeniu, przygotowanie do komendy „Siad” oraz skupienie psa podczas oddalania się przez przewodnika.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają powolne siadanie, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę „Siad”, a także niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji siedzącej. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeśli pies stoi lub położy się, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do uzyskania punktów.

Warowanie z ruchu z przywołaniem

Część 1: Początkowa pozycja zasadnicza, faza przygotowawcza, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście oraz powrót do psa, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Po przejściu 10–15 kroków pies musi na komendę „Waruj” natychmiast prosto się położyć. Przewodnik nie może zmienić sposobu poruszania się lub oglądać się za psem. Przewodnik oddala się na co najmniej 30 kroków i odwraca się w kierunku psa, który powinien pozostać w pozycji leżącej spokojnie i być skupionym na przewodniku aż do momentu przywołania.

Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą do przyścia lub imieniem psa. Pies musi radośnie, z determinacją i natychmiast przybiec do przewodnika, a następnie usiąść przed nim prosto i blisko niego lub zająć obok niego końcową pozycję zasadniczą. Jeżeli pies usiadł przed przewodnikiem, to po upływie 3 sekund, po wydaniu komendy „Noga” pies zajmuje końcową pozycję zasadniczą. Po kolejnych 3 sekundach pies może zostać pochwalony. Podczas egzaminów FCI-IBGH 1 oraz FCI-IBGH 2 przewodnik zapina psu smycz i prowadzi go na miejsce ćwiczenia „Warowanie w rozproszeniach” lub do miejsca, gdzie następuje odmeldowanie się. Podczas egzaminu FCI-IBGH 3 odbywa się to bez zapinania psu smyczy.

Postanowienie szczególne dla FCI-IBGH 1:

Przewodnik może również się zatrzymać, a następnie wydać psu komendę „Waruj”, zanim oddali się od psa.

Kryteria oceny:

Kryteria podstawowe:

Wykonanie komendy „waruj”, sposób, w jaki pies reaguje na komendę przewodnika, przybiegnięcie do przewodnika i sposób, w jaki usiadł przed przewodnikiem.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej przed i po ćwiczeniu, przygotowanie do komendy „Waruj” oraz skupienie psa podczas oddalania się przez przewodnika.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają powolne, niepewne lub niezdecydowane przyjęcie pozycji leżącej, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę „waruj”, niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji leżącej, a także brak zdecydowanego i bezpośredniego przyścia do przewodnika. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeżeli pies siedzi lub stoi, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do zdobycia punktów.

Jeżeli pies nie przyjdzie do przewodnika na drugą dodatkową komendę, za ćwiczenie zostaje przyznaje się ocenę niedostateczną i 0 punktów. W takim przypadku przewodnik podchodzi po psa i przechodzi do kolejnego ćwiczenia.

Stój z marszu FCI-IBGH 3

Część 1: Pozycja zasadnicza, faza przygotowawcza, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście oraz powrót do psa, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Po przejściu 10–15 kroków pies musi na komendę „stój” natychmiast zatrzymać się w pozycji równoległej do kierunku marszu, bez zmiany ruchu przez przewodnika lub odwracania się przez niego. Przewodnik oddala się od psa na co najmniej 15 kroków i odwraca się w stronę psa. Na polecenie sędziego wraca do psa w normalnym tempie i ustawia się po prawej stronie przewodnika, a następnie wydaje psu komendę „noga”, aby pies zajął pozycję zasadniczą.

Kryteria oceny:

Kryteria podstawowe:

Wykonanie komendy „stój”, sposób, w jaki pies reaguje na komendę przewodnika.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej przed i po ćwiczeniu, przygotowanie do komendy „stój” oraz skupienie psa podczas oddalania się przez przewodnika.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają niezdecydowane, powolne i niebezpośrednie zatrzymanie się, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę przewodnika, a także niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji stojącej. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeśli pies stoi lub położy się, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do uzyskania punktów.

Aportowanie na ziemi FCI-IBGH 2 i FCI-IBGH 3

W odległości 8 metrów od startowej pozycji zasadniczej do rozpoczęcia ćwiczenia należy oznaczyć kwadrat o wymiarach 4 metrów szerokości i 4 metrów długości. Z pozycji zasadniczej przewodnik psa rzuca aport do tego kwadratu. Jeśli aport upadnie poza oznaczonym obszarem, na polecenie sędziego, pomocnik (np. kierownik egzaminu) umieszcza aport na środku kwadratu. Przed odłożeniem aport jest na krótko uniesiony do góry. Następnie pomocnik oddala się z obszaru roboczego psa (umowna linia za pozycją startową).

Przewodnik może wydać psu komendę do aportowania dopiero wtedy, gdy aport leży nieruchomo. Na komendę pies musi pobiec prosto do aportu, natychmiast go podjąć i wrócić z nim prosto do przewodnika. Pies musi wykazać się zmotywowanym oraz pełnym determinacji biegiem w obie strony. Podczas powrotu z aportem oraz w pozycji frontalnej lub ewentualnej w pozycji zasadniczej pies musi trzymać aport spokojnie, dopóki przewodnik po ok. 3 sekundach nie wyda mu komendy do puszczenia. Wymagana jest dobra prezentacja aportu. Po kolejnych 3 sekundach na komendę przewodnika pies przyjmuje pozycję zasadniczą. W tym czasie przewodnik powinien trzymać aport w opuszczonej i wyprostowanej prawej ręce. Następnie przewodnik odkłada aport na specjalny stojak.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Wykonanie aportowania, równomiernie zmotywowany bieg do aportu i z powrotem do przewodnika, bliskie siadanie przed przewodnikiem lub alternatywnie prawidłowa końcowa pozycja zasadnicza przy przewodniku, z pewnym siebie i swobodnym zaprezentowaniem aportu oraz chętnie oddanie go.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Oprócz innych błędów błędem jest także brak motywacji, brak determinacji w biegu do aportu i / lub w powrocie z aportem, jakakolwiek forma niepewnego lub niezdecydowanego zachowania, nieprawidłowe podnoszenie, upuszczenie aportu, bawienie się nim lub gryzienie, uderzenie przewodnika aportem, pomoc ciałem ze strony przewodnika, np. rozstawianie nóg, błędy w prezentacji oraz wszelkie inne formy pomocy ze strony przewodnika.

Aportowanie przez przeszkodę ukośną (140 cm) FCI-IBGH 3

5 punktów za aportowanie, 5 punktów za każde wbiegnięcie na przeszkodę. Aby możliwa była ocena końcowa, pies musi wykonać jeden skok przez przeszkodę i podjąć aport.

W odległości 6 metrów za przeszkodą ukośną należy oznaczyć prostokąt o wymiarach 2 metrów szerokości i 4 metrów długości. Z pozycji zasadniczej, znajdując się co najmniej 4 metry od przeszkody, przewodnik rzuca aport do wyznaczonego prostokąta. Jeśli aport znajdzie się poza oznaczonym obszarem, na polecenie sędziego, asystent (np. kierownik egzaminu) umieszcza aport na środku prostokąta. Następnie pomocnik oddala się z obszaru roboczego psa (umowna linia za przeszkodą).

Pies musi siedzieć spokojnie i swobodnie obok swojego przewodnika. Na komendę „Hop” pies wykonuje skok wspinaczkowy w kierunku aportu. W trakcie skoku przewodnik wydaje komendę „Aport”.

Pies musi od razu pobiec do aportu, natychmiast go podnieść i wrócić do przewodnika, ponownie wykonując skok wspinaczkowy. Całe ćwiczenie powinien wykonywać z wysoką motywacją, pokazując przy tym energiczne i zdecydowane skoki wspinaczkowe.

Podczas siadania przed przewodnikiem lub w końcowej pozycji zasadniczej, a także podczas aportowania, aport musi być trzymany spokojnie i mocno w pysku psa, aż przewodnik, po około 3 sekundach odbierze aport na komendę „Puść”. Wymagane jest dobre zaprezentowanie aportu. Jeśli pies siada przed przewodnikiem, po kolejnych 3 sekundach przewodnik wydaje komendę „Noga”, aby pies zajął końcową pozycję zasadniczą. W tym czasie przewodnik trzyma aport w prawej wyprostowanej i opuszczonej ręce. Na zakończenie ćwiczenia przewodnik odkłada aport na przeznaczony do tego stojak.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Mocne i zdecydowane skoki przez przeszkodę. Wykonanie aportowania, równomiernie zmotywowany bieg do aportu i z powrotem do przewodnika, bliskie siadanie przed przewodnikiem lub alternatywnie prawidłowa pozycja końcowa pozycja zasadnicza przy przewodniku, z pewnym siebie i swobodnym zaprezentowaniem aportu oraz chętnie oddanie go.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również brak motywacji, powolne i niepewne skoki przez przeszkodę, brak determinacji w biegu do aportu i/lub w powrocie z aportem, jakkolwiek forma niepewnego lub niezdecydowanego zachowania, nieprawidłowe podnoszenie, upuszczenie aportu, bawienie się nim lub gryzienie, uderzenie przewodnika aportem, pomoc ciałem ze strony przewodnika, np. rozstawianie nóg, błędy w prezentacji oraz wszelkie inne formy pomocy ze strony przewodnika.

Wytyczne dot. oceniania

Częściowa ocena ćwiczenia jest możliwa tylko wtedy, gdy z trzech części (skok w przód, skok w tył, aportowanie) został wykonany co najmniej jeden skok oraz pies podjął aport.

Wysyłanie naprzód z warowaniem

Część 1: Początkowa pozycja zasadnicza, faza przygotowawcza, wysyłanie naprzód. 50 %

Część 2: Przyjęcie pozycji „Waruj” na polecenia sędziego, przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej. 50%

Po przejściu 10-15 kroków jedną komendą i jednoczesnym gestem ręką przewodnik wysyła psa naprzód, po czym zatrzymuje się. Pies musi prosto, szybko i z determinacją wybiec we wskazanym kierunku na odległość co najmniej 30 kroków. Na polecenie sędziego przewodnik wydaje psu komendę do położenia się, którą pies musi natychmiast wykonać. Przewodnik może trzymać rękę w kierunku wysyłania, dopóki pies się nie położy. Jeżeli pies nie przyjmie pozycji „Waruj”, po upływie najpóźniej 3 sekund przewodnik samodzielnie wydaje psu pierwszą dodatkową komendę. Jeżeli i tym razem pies nie zajmie pozycji „Waruj” w przeciągu 3 sekund przewodnik samodzielnie wydaje psu drugą dodatkową komendę. Na polecenie sędziego przewodnik udaje się do psa i staje po jego prawej stronie. Następnie, po ok. 3 sekundach, na kolejne polecenie sędziego, przewodnik wydaje psu komendę do siadu, a pies ma szybko i prosto usiąść w pozycji zasadniczej. Podczas egzaminu FCI-IBGH 2 przewodnik zapina psu smycz i prowadzi go na miejsce ćwiczenia „Warowanie w rozproszeniach” lub do miejsca, gdzie następuje odmeldowanie się. Podczas egzaminu FCI-IBGH 3 odbywa się to bez zapinania psu smyczy.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Zdecydowane, szybkie, w kierunku prostym wybieganie do przodu oraz natychmiastowe

wykonanie komendy do warowania.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Ocenę obniżają m. in. wychodzenie psa przed przewodnika w fazie przygotowawczej, brak determinacji przy wybiegnięciu naprzód, odchodzenie od przewodnika, wolne położenie się, niespokojne leżenie, błędy w pozycjach zasadniczych oraz pomoc ze strony przewodnika.

Wytyczne do oceny:

- Pies nie wybiegnie na minimum 50% przewidzianego do wybiegnięcia odcinka i nie zatrzymuje się po trzech komendach wydanych przez przewodnika: ćwiczenie nie jest oceniane.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą komendę do położenia się, ale się nie kładzie; kładzie się na pierwszą dodatkową komendę: -1,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą komendę do położenia się, ale się nie kładzie; kładzie się na drugą dodatkową komendę: -2,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą komendę do położenia się, ale nie kładzie się mimo dwóch dodatkowych komend: -3,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą dodatkową komendę i kładzie się: -2,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się dopiero na drugą dodatkową komendę i kładzie się: -3,5 punktu

Jeżeli pies kładzie się natychmiast na pierwszą komendę, ale wstaje po wydaniu przewodnikowi przez sędziego polecenia do podejścia do psa, przewodnik może mu wydać dodatkową komendę do zatrzymania się. Jeżeli jednak dystans jest mniejszy niż 50% dystansu pomiędzy nim a przewodnikiem, odejmuje się do 5 punktów.

Warowanie w rozproszeniach

Pies wykonuje warowanie w rozproszeniach podczas występu drugiego psa. Na polecenie sędziego przewodnik z pozycji zasadniczej kładzie psa w wyznaczonym miejscu.

- FCI-IBGH 1: min. 10 kroków od psa w miejscu dla niego widocznym, przy czym przewodnik staje bokiem do psa.
- FCI-IBGH 2: min. 20 kroków od psa w miejscu dla niego widocznym, przy czym przewodnik staje tyłem do psa.
- FCI-IBGH 3: min. 30 kroków od psa w miejscu dla niego niewidocznym.

Pies musi spokojnie leżeć, bez oddziaływania przewodnika, podczas gdy drugi pies pracuje.

Na polecenie sędziego przewodnik udaje się do psa i staje obok niego, a mianowicie na egzaminie FCI-IBGH 1 po wykonaniu przez drugiego psa ćwiczenia „Warowanie z przywołaniem”, natomiast na egzaminach FCI-IBGH 2 i 3 przed wykonaniem przez drugiego psa ćwiczenia „Wysyłanie naprzód z warowaniem”. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik wydaje psu komendę „Siad”, do przyjęcia końcowej pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny:**Elementy podstawowe:**

Zdecydowane warowanie w tej samej pozycji, spokojne zachowanie.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Ocenę obniżają również niespokojne zachowanie psa, pomoc przewodnika, błędy w pozycjach zasadniczych, zbyt wczesne wstanie psa, siedzenie lub stanie zamiast leżenia i opuszczenie przez

psa miejsca odłożenia.

Jeśli pies opuści miejsce odłożenia na odległość większą niż 3 metry, można przyznać ocenę częściową - strata 50% punktów, nie licząc innych błędów, przy zastosowaniu następujących zasad:

- FCI-IBGH 1: częściowa ocena jest możliwa, jeśli drugi pies ukończył trzecie ćwiczenie.
- FCI- IBGH 2: częściowa ocena jest możliwa, jeśli drugi pies ukończył czwarte ćwiczenie.
- FCI-IBGH 3: częściowa ocena jest możliwa, jeśli drugi pies ukończył piąte ćwiczenie.

Jeżeli pies ruszy w kierunku przewodnika, gdy ten po niego wraca, odejmuje się do 3 punktów. Jeśli pies opuści pozycję leżącą i pozostanie w promieniu 3 metrów lub kiedy siedzi lub stoi, odejmuje się do 50% punktów.

MIĘDZYNARODOWY EGZAMIN PSÓW UŻYTKOWYCH (FCI-IGP 1-3)

Egzamin dla psów użytkowych obejmuje 3 poziomy trudności. Na każdym poziomie pies musi uzyskać co najmniej ocenę dostateczną w każdej części egzaminu: A – Praca na śladzie, B – Posłuszeństwo i C – Obrona.

Część A – Praca na śladzie

Postanowienia ogólne / stopnie egzaminu

Poziom	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Długość linki	5 metrów	10 metrów	10 metrów
Ślad	Ślad własny	Ślad obcy	Ślad obcy
Długość śladu	Min. 300 kroków	Min. 400 kroków	Min. 600 kroków
Proste	3	3	5
Załamania	2 ok. 90°	2 ok. 90°	4 ok. 90°
Odległość między załamaniami	Min. 50 kroków	Min. 50 kroków	Min. 50 kroków
Przedmioty	3 własne przedmioty przewodnika 3 x 7 punktów	3 przedmioty obce 3 x 7 punktów	3 przedmioty obce 3 x 7 punktów
Wielkość przedmiotów	10 x 2–3 x 0,5–1 cm	10 x 2–3 x 0,5–1 cm	10 x 2–3 x 0,5–1 cm
Miejsce pozostawienia przedmiotów	1. przedmiot na pierwszej prostej 2. przedmiot na drugiej prostej 3. przedmiot na końcu śladu	1. przedmiot na pierwszej prostej 2. przedmiot na drugiej prostej 3. przedmiot na końcu śladu	1. przedmiot na pierwszej lub drugiej prostej po min. 100 krokach 2. przedmiot po wskazaniu sędziego 3. przedmiot na końcu śladu
Minimalny wiek śladu	20 minut	30 minut	60 minut
Maksymalny czas na wypracowanie śladu	15 minut	15 minut	20 minut

Podłoże na ślad

Podłożem na ślad może być każda naturalna nawierzchnia, np. łąka, pole czy grunt leśny. We wszystkich poziomach egzaminu, w zależności od dostępnego terenu do tropienia, możliwe są także zmiany rodzaju podłoża oraz przejście przez drogi.

Układanie śladu

Tylko na egzaminach FCI-IGP 1 ślad jest układany przez przewodnika. We wszystkich innych poziomach FCI-IGP ślady muszą być układane przez obcego deptacza śladów.

W egzaminach FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3 zaleca się, aby licencjonowany deptacz śladów w porozumieniu z sędzią / koordynatorem ds. śladów określił przebieg ścieżki śladu w zależności od dostępnego terenu i sporządził rysunek śladu dla sędziego. Rysunek ten powinien zawierać

charakterystyczne punkty terenu (np. drzewa, słupy elektryczne, zabudowania itd.), liczbę kroków na każdym odcinku oraz miejsce pozostawienia przedmiotów. Poza tym sędzia / koordynator ds. śladów nadzoruje układanie śladów i instruuje deptacza śladów. Ślady powinny być zróżnicowane. Załamania i przedmioty nie mogą znajdować się zawsze w tym samym miejscu ani w tej samej odległości. Kształty śladów również powinny być jak najbardziej zróżnicowane. Podstawa śladu musi być dobrze oznaczona znacznikiem, który jest umieszczany w ziemi bezpośrednio po lewej stronie podstawy śladów. Deptacz śladów zatrzymuje się krótko na podstawie śladu, a następnie porusza się w naturalny sposób, normalnym krokiem w wyznaczonym kierunku. Podczas układania śladu, należy zwrócić uwagę, aby był on układany w naturalny sposób. Również załamania muszą być układane naturalnym krokiem, w taki jednak sposób, by umożliwić psu nieprzerwaną pracę węchową. Ślad musi tworzyć nieprzerwaną całość (zob. szkic). Pomoc deptacza poprzez nienaturalny krok, szuranie lub zmianę kroku jest zakazana na całej długości śladu. We wszystkich poziomach, w których ślad nie jest układany przez samego przewodnika psa, pies i przewodnik muszą znajdować się poza zasięgiem wzroku podczas układania śladu. Kolejność uczestników przystępujących do śladów jest losowana po ułożeniu śladu w obecności sędziego lub wyznaczonej przez niego osoby.

Postanowienia szczególne

Tylko na egzaminie FCI-IGP 3 przewodnik może poprosić sędziego o krótkie przerwanie pracy na śladzie, jeśli uzna, że on sam lub pies potrzebują krótkiej przerwy z powodu ich kondycji fizycznej i/lub warunków pogodowych (np. wysoka temperatura). Przerwa ta jest wliczana w czas przeznaczony do wypracowania śladu. Podczas przerwy przewodnik może oczyścić psu głowę, oczy i nos, a także podać mu wodę do picia. W tym celu przewodnik może zabrać ze sobą wodę, wilgotną ściereczkę lub mokrą gąbkę. Wodę, ściereczkę lub gąbkę należy pokazać sędziemu przed rozpoczęciem pracy na śladzie. Inne przedmioty motywacyjne nie są dozwolone.

Przedmioty

Przedmioty nie mogą znajdować się w odległości 20 kroków przed lub za załamaniem. Należy je zostawić pomiędzy odciskami stóp lub alternatywnie, jeśli wymaga tego charakter terenu (wysoka roślinność), w odciskach stóp. Po pozostawieniu ostatniego przedmiotu deptacz śladów idzie w prostym kierunku jeszcze przez co najmniej 10 kolejnych kroków. Przedmioty nie mogą znacząco odróżniać się kolorem od terenu.

Przed ułożeniem śladu przewodnik psa (FCI-IGP 1) lub deptacz śladów (FCI-IGP 2, FCI IGP 3) pokazuje przedmioty sędziemu lub koordynatorowi ds. śladów. Używa się tylko tych przedmiotów, które przewodnik psa / deptacz śladów nosił w kieszeni przez co najmniej 30 minut. Na śladzie używa się przedmiotów wykonanych z różnych materiałów (np. skóra, tekstylia, drewno). Na mistrzostwach FCI-IGP przedmioty muszą być ponumerowane. Numery te muszą odpowiadać numerowi śladu. Jeśli niewskazany przez psa przedmiot nie może zostać odnaleziony przez deptacza, nie dochodzi do straty punktów. Jeśli ma to miejsce w przypadku większej ilości przedmiotów niż jeden, przewodnikowi proponuje się wykonanie śladu rezerwowego. Jeśli ten odmówi, niewskazane przedmioty uznaje się za nieznalezione. Zasada ta nie ma zastosowania do FCI-IGP 1, w którym układany jest ślad własny przewodnika. W tym przypadku nie przyznaje się punktów za nieodnalezione przedmioty.

Oznaczanie przedmiotów

Pies może oznaczyć przedmioty przez ich zaznaczenie, podjęcie lub poprzez aportowanie przedmiotu. Jeżeli pies zaznacza przedmioty, może je zaznaczyć siadając, kładąc się, stając przed przedmiotem lub przy czym dozwolone jest przyjęcie różnych pozycji podczas pracy psa na jednym śladzie. Po zaznaczeniu przedmiotu przez psa (siadając, kładąc się, stojąc) przewodnik odkłada linkę, samodzielnie podchodzi do psa, podnosi przedmiot i pokazuje go sędziemu. Pozostawia się

decyzji przewodnika, od której strony podchodzi do psa. Nie odbywa się to na polecenie sędziego. Pies musi zaznaczyć przedmiot w kierunku przebiegu ścieżki śladu. Nieznacznie krzywa pozycja siedząca, leżąca bądź stojąca przy przedmiocie (do 30 stopni) nie jest błędem. Nie jest również błędem, gdy pies, który czas pozostaje we właściwej pozycji, patrzy się w kierunku przewodnika. Po psie musi być widać, że chce zaznaczyć przedmiot, a nie, że musi go zaznaczyć. Przedmiot musi leżeć bezpośrednio przed lub pomiędzy przednimi łapami. Nie jest wymagane, żeby pies patrzył się prosto na przedmiot. Pies musi spokojnie, bez zdenerwowania oraz okazywania odruchów uspokajających pozostawać w przyjętej pozycji aż do wznowienia pracy na śladzie. Przedmioty znalezione z silną pomocą przewodnika uznaje się jako nieoznaczone. Po wskazaniu przedmiotu następuje wznowienie pracy na śladzie na jedną komendę „Wąchaj”. Następuje to bez wydania polecenia sędziego. Podczas wznowienia pracy na śladzie przewodnik w pozycji wyprostowanej znajduje się obok psa lub bezpośrednio za nim.

Po znalezieniu przedmiotu pies może go również podjąć lub zaaportować. Po podjęciu przedmiotu pies może pozostać w pozycji stojącej lub usiąść. Błędem jest podjęcie przedmiotu i zajęcie pozycji leżącej oraz dalsze podążanie naprzód z przedmiotem. Po podjęciu przedmiotu przez psa, przewodnik odkłada linkę, samodzielnie podchodzi do psa, odbiera od niego przedmiot i pokazuje go sędziemu. Pozostawia się do decyzji przewodnika, od której strony podejdzie do psa. Wznowienie śladu następuje w miejscu odebrania przedmiotu psu na komendę „Wąchaj”. Ta część nie odbywa się na polecenie sędziego.

Jeżeli pies aportuje przedmiot, przewodnik musi odłożyć linkę i się zatrzymać. Pies przynosi przewodnikowi przedmiot, udając się bezpośrednio do niego, a następnie siada przed nim lub stoi i prezentuje mu przedmiot. Przewodnik wydając psu jedną komendę odbiera mu przedmiot a następnie wznowia jego pracę na śladzie komendą „Wąchaj”.

Szkic oznaczania przedmiotów

Szkic służy tylko ogólnej orientacji.

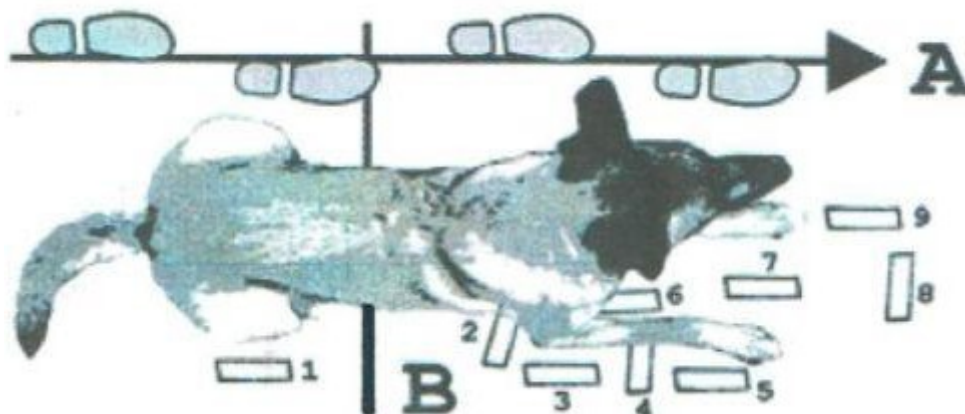
Podczas oceny psa należy wziąć pod uwagę następujące czynniki:

- Warunki pogodowe
- Wielkość psa
- Pozycję oznaczania (siedzącą, leżącą, stojącą).

A = Kierunek śladu.

B = Pozycja oznaczonego przedmiotu względem psa.

Odległość między łapami a przedmiotami 8 i 9 wynosi maksymalnie ok. 20 cm

Przydział punktów za oznaczone przedmioty.

Ocena niedostateczna=ndst, ocena dostateczna=dost, ocena dobra=db, ocena bardzo dobra=bdb, ocena doskonała=dosk.

Max.	Nr. 1	Nr.2	Nr. 3	Nr.4	Nr. 5	Nr.6	Nr.7	Nr.8	Nr. 9
	ndst	dost	db	db	bdb	bdb	dosk	bdb/dosk	bdb/dosk
7 pkt.	4	5	5,75-6,25	5,75-6,25	6,5	6,5	7	6,5-7	6,5-7

Linka na ślady

Długość linki na ślady wynosi 5 metrów na egzaminie FCI-IGP 1 oraz 10 metrów na egzaminie FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3. Sprawdzenie długości linki, obroży oraz szelek do tropienia oraz szelek Böttgera przez sędziego winno nastąpić przed rozpoczęciem pracy na śladzie (najpóźniej podczas meldunku). Smycze automatyczne są zabronione. Linka może być prowadzona nad grzbietem psa, z boku albo pomiędzy przednimi lub/i tylnymi łapami. Może być ona podpięta bezpośrednio do niezaciskającego się łańcuszka lub do kółka na szelkach (szelki do tropienia lub szelki Böttgera bez dodatkowych pasków). W przypadku szelek tylny pasek nie może leżeć za ostatnim żebrzem psa i uciskać miękkich części brzucha. Linka może luźno zwisać, lecz nie może to znacząco skracać dystansu pomiędzy przewodnikiem a psem. Dotykanie przez linkę ziemi nie jest błędem. Przewodnik musi podążać za psem, trzymając koniec linki. Przy czym nie ma znaczenia, w jaki sposób przewodnik trzyma linkę (jedną ręką, dwoma rękami, czy też zmieniając rękę do trzymania linki), na jakiej wysokości trzyma linkę itd., jeżeli nie będzie to miało wpływu na pracę psa np. poprzez przytrzymywanie psa lub zmianę napięcia linki.

Tropienie bez linki

Możliwe jest również tropienie bez używania linki. Podczas tropienia bez linki przewodnik musi zachowywać przynajmniej 5-metrowy odstęp od psa na egzaminie FCI-IGP 1 oraz 10-metrowy na egzaminach FCI-IGP 2 oraz FCI-IGP 3.

Meldunek

Na znak sędziego przewodnik melduje się u niego w pozycji zasadniczej z gotowym do tropienia psem (linka musi być rozwinięta, szelki – o ile są używane – muszą być założone) i zgłasza, czy pies zaznacza, aportuje czy też podejmuje przedmioty. Do ok. 2 metrów przed podstawą pies może być prowadzony na krótkiej linie. Przed śladem, na podstawie oraz podczas całej pracy na śladzie niedozwolony jest żaden przymus.

Rozpoczęcie tropienia przez psa

Na znak sędziego przewodnik prowadzi psa do podstawy śladu i rozpoczyna pracę. Dopuszczalne jest krótkie posadzenie, zatrzymanie lub położenie psa ok. 2 metrów od podstawy, aby przewodnik mógł ułożyć linkę w pożądanej pozycji (np. poprowadzenie linki pomiędzy przednimi i/lub tylnymi łapami). Przewodnik wydaje psu komendę do szukania „Wąchaj” obok znacznika śladu, przy czym może znajdować się obok psa lub bezpośrednio za psem.

Wypracowanie śladu

Podczas pracy na śladzie sędzia musi zachować taką odległość od psa, aby nie przeszkadzać mu w tropieniu (min. 10 m odstęp).

Rozpoczęcie pracy odbywa się komendą „Wąchaj” bezpośrednio obok znacznika śladu. Oprócz

jednej dozwolonej komendy przewodnik psa może użyć maksymalnie dwóch dodatkowych komend, co prowadzi do obniżenia oceny za pierwszą prostą o 1,5 punktu za każdą dodatkową komendę. Jeśli pies mimo trzech komend przewodnika nie podejmie śladu, następuje przerwanie pracy, a ślad oceniony jest na 0 punktów.

Pies musi podjąć ślad niskim nosem, a następnie pewnie, z motywacją, z dużą intensywnością, konsekwentnie i w równym tempie pracować na śladzie. Prędkość poszukiwań nie jest kryterium oceny, o ile pies pracuje przekonująco i intensywnie. Ważne jest, aby przez cały czas trwania śladu było widać, że pies przejmuje inicjatywę i sam podejmuje decyzje.

Podczas rozpoczęcia pracy na śladzie (także po wznowieniu pracy po odnalezieniu przedmiotów) przewodnik musi stać prosto obok psa lub bezpośrednio za nim i wydać mu komendę „Wąchaj”. Musi pozostać w tym miejscu, dopóki cała smycz nie zostanie rozwinięta. Sposób, w jaki przewodnik rozwija smycz, nie ma wpływu na ocenę, o ile nie zakłóca to pracy psa. Podczas pracy na śladzie przewodnik może nosić rękawiczki.

Dopuszcza się pewną swobodę w napięciu smyczy. Podejmowanie śladu przez psa nie jest ograniczone czasowo. Nie wymaga się, aby pies zatrzymywał się przy tabliczce oznaczającej początek śladu. Sędzia musi jednak zwrócić uwagę na zachowanie psa na początku pierwszego odcinka, zwłaszcza na to, jak intensywnie pies zaczyna węszyć oraz pracuje na śladzie.

Jeśli pies zaplącze się w linkę, przewodnik może poprosić sędziego o pozwolenie na rozplątanie psa. Po uzyskaniu zgody od sędziego przewodnik zatrzymuje psa komendą, podchodzi do niego i rozplątuje smycz. Wznowienie pracy odbywa się komendą wydaną przez przewodnika, który znajduje się na końcu linki. Za tę czynność nie przewiduje się żadnych punktów karnych.

Zakończenie śladu

Gdy tylko przewodnik pokaże sędziemu ostatni przedmiot znaleziony przez psa, sędzia daje sygnał do zakończenia pracy. Od tego momentu nie ocenia się już pracy psa. Pies nie musi zająć pozycji zasadniczej. Następnie dozwolona jest krótka pochwała i odprężenie psa (bez zabawy lub podawania jedzenia).

Odmeldowanie się

Przewodnik podchodzi teraz z psem na smyczy (nie wymaga się prowadzenia psa wg wytycznych obowiązujących w części B - Posłuszeństwo) do sędziego, zgłasza zakończenie pracy na śladzie w pozycji zasadniczej i pokazuje znalezione przedmioty.

Załamania

Pies musi wypracować załamanie pewnie i przekonująco. Krążenie psa na załamaniu jest błędem i prowadzi do odjęcia punktów. Sprawdzanie załamania bez opuszczania śladu jest dozwolone. Po załamaniu pies musi kontynuować pracę z wysoką intensywnością, niskim nosem oraz w tym samym tempie. W obszarze załamania przewodnik musi zachowywać przepisową odległość od psa. Przewodnik może zejść ze ścieżki śladu dopiero wtedy, gdy pies pewnie wypracował załamanie.

Pochwały

Okazjonalne pochwały (jedno słowo) dopuszcza się tylko na egzaminie FCI-IGP 1. Nie można chwalić psa w obrębie załamania, pochwała nie może stanowić pomocy dla psa / wsparcia, ani kiedy pies rozwiązuje problemy na śladzie, ani też przed zaznaczeniem przedmiotu. Pochwała dla psa nie może być wydana w taki sposób, aby wpływała na zmianę intensywności pracy psa, lecz w taki sposób, aby pochwalić go za jego pracę. Dodatkowo na wszystkich poziomach dopuszcza się krótką pochwałę psa przy przedmiotach. Może ona nastąpić przed lub po podniesieniu przedmiotu. Przewodnik nie może również chwalić psa w momencie chwytania za linkę.

Przerwanie pracy / Dyskwalifikacja

Jeśli pies opuści ślad i zostanie przy tym powstrzymany przez przewodnika, sędzia wydaje przewodnikowi polecenie do podążania za psem. Jeśli przewodnik się do niego nie zastosuje, praca

zostaje przerwana. Jeśli pies nie ukończy śladu w wyznaczonym przez regulamin czasie, praca zostaje przerwana. Praca zaprezentowana przez psa do momentu jej przerwania podlega ocenie. Gdy pies nie pracuje (długie zatrzymywanie się w jednym miejscu bez tropienia, podnoszenie głowy, powracanie psa do przewodnika), sędzia może przerwać pracę, nawet jeśli pies znajduje się na ścieżce śladu, a przewidziany w regulaminie czas na wypracowanie śladu nie upłynął. Jeśli podczas pracy na śladzie pies ruszy za zwierzyną, przewodnik może go powstrzymać, wydając mu komendę do warowania. Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa do siebie i podejmuje próbę wznowienia pracy psa komendą „Wąchaj”. Dozwolone jest wydanie komendy do tropienia. Jeśli pies nie podejmie pracy na nowo, następuje przerwanie pracy.

Przerwanie pracy

W przypadku przerwania pracy przyznawane są wszystkie punkty, zdobyte do tego momentu, w tym punkty za zakończone do tej pory części egzaminu. Zdobyte do momentu przerwania pracy punkty są wpisywane do dokumentu potwierdzającego zaliczane przez psa egzaminy.

Przykłady sytuacji prowadzących do przerwania pracy

Pies nie podejmuje pracy na śladzie na podstawie śladu lub po oznaczeniu przedmiotów nawet po 3 komendach przewodnika.

Pies opuszcza ścieżkę śladu o więcej niż jedną długość linki lub przewodnik lekceważy decyzję sędziego o podążaniu za psem.

Pies nie znajduje się końcu śladu w przeznaczonym do tego czasie.

Pies nie podejmuje na nowo pracy po rozproszeniu przez dzikie zwierzęta.

Dyskwalifikacja

Wszystkie punkty przyznane do momentu dyskwalifikacji, w tym te z innych części egzaminu, zostają anulowane. Do dokumentu potwierdzającego zaliczone przez psa egzaminy nie wpisuje się żadnych punktów ani ocen. Po dyskwalifikacji przewodnik z psem nie mogą już startować w żadnej innej części egzaminu. Powód dyskwalifikacji musi zostać wpisany przez sędziego w dokumencie potwierdzającym zaliczane przez psa egzaminy.

Przykłady sytuacji powodujących dyskwalifikację psa	Wpis w dokumencie potwierdzającym zaliczane przez psa egzaminy
Pies nie chce oddać podjętego przedmiotu. Pies, który tropi bez linki opuszcza ścieżkę śladu o więcej niż 10 metrów i nie wraca po trzech komendach przewodnika.	Dyskwalifikacja z powodu braku posłuszeństwa.
Pies nie zachowuje się neutralnie podczas testu charakteru.	Dyskwalifikacja z powodu nienaturalnego zachowania
Niesportowe zachowanie przewodnika (np. posiadanie przedmiotów motywujących i / lub jedzenia).	Dyskwalifikacja z powodu niesportowego zachowania

Działania przewodnika, które naruszają FCI-IGP, ustawę o dobrostanie zwierząt lub dobre obyczaje.

Próba oszustwa poprzez użycie niedozwolonych pomocy treningowych.

Ocena pracy na śladzie

Podczas oceny należy dokonać rozróżnienia między elementami podstawowymi i drugorzędnymi. Elementom podstawowym należy przypisać większą rangę, aby odpowiednio ocenić istotę pracy na śladzie.

Elementy podstawowe:

Intensywność, pewność siebie, koncentracja, bezpośrednie przekonujące oznaczanie przedmiotów.

Elementy drugorzędne:

Odległość pomiędzy przewodnikiem a psem, szybkość zawarowania podczas oznaczania przedmiotów.

Kryteria oceny:

Ocena rozpoczyna się przy znaczniku śladu. Zależy ona od długości poszczególnych prostych, ukształtowania terenu oraz warunków pogodowych i oraz od stopnia zaliczanego egzaminu. Sędzia i wszystkie osoby towarzyszące nie mogą znajdować się w obszarze, w którym tropi pies. (w promieniu 10 metrów).

Po oznaczeniu przedmiotu przewodnik może podejść do psa bez polecenia wydanego przez sędziego. Sędzia może podejść do psa razem z przewodnikiem, aby sprawdzić położenie oznaczonego przedmiotu, przy czym nie może przeszkadzać psu. Po sprawdzeniu oznaczonego przedmiotu i przed ponownym podjęciem pracy psa na śladzie, sędzia musi się oddalić, aby nie przeszkadzać mu we wznowieniu pracy.

Podczas pracy na śladzie pies nie może być niepokojony ani przez deptacza śladu ani przez sędziego. Oceniając psa sędzia winien nie tylko obserwować psa lub przewodnika, ale musi również wziąć pod uwagę ukształtowanie terenu, pogodę, możliwe rozproszenia i wiek śladu.

Oceniając psa sędzia musi uwzględnić wszystkie czynniki.

Ocena musi uwzględniać następujące kryteria.

- Zmotywowane zachowanie psa, który tropi niskim nosem, ze stałą intensywnością i równomiernym tempem przed i po załamaniach oraz przed i po oznaczeniu przedmiotów.
- Poziom wyszkolenia psa.
- Negatywne wrażenie, jakie sprawia pies (unikanie, niepewność, zwłaszcza przy oznaczaniu przedmiotów, brak pewności siebie) obniża punktację.
- Współpraca pomiędzy przewodnikiem i psem.
- Trudności w wypracowaniu śladu.
- Warunki panujące podczas tropienia takie jak roślinność, podłoże, różnorodność terenu, odchody.
- Rozpraszenie przez dzikie zwierzęta.
- Warunki pogodowe: wiatr, upał, zimno, deszcz, śnieg.
- Nagłe zmiany pogody.

Sędzia musi ocenić chęć psa do pracy, zaufanie, temperament z jakim pies pracuje, poczucie bezpieczeństwa lub niepewności, stres lub odruchy uspokajające podczas pracy. Jeśli pies od samego początku podąża śladem, intensywnie i głęboko węsząc, a także doskonale opracowuje pierwszą prostą, sędzia nie może krytykować psa za to, że potrzebował on więcej czasu na

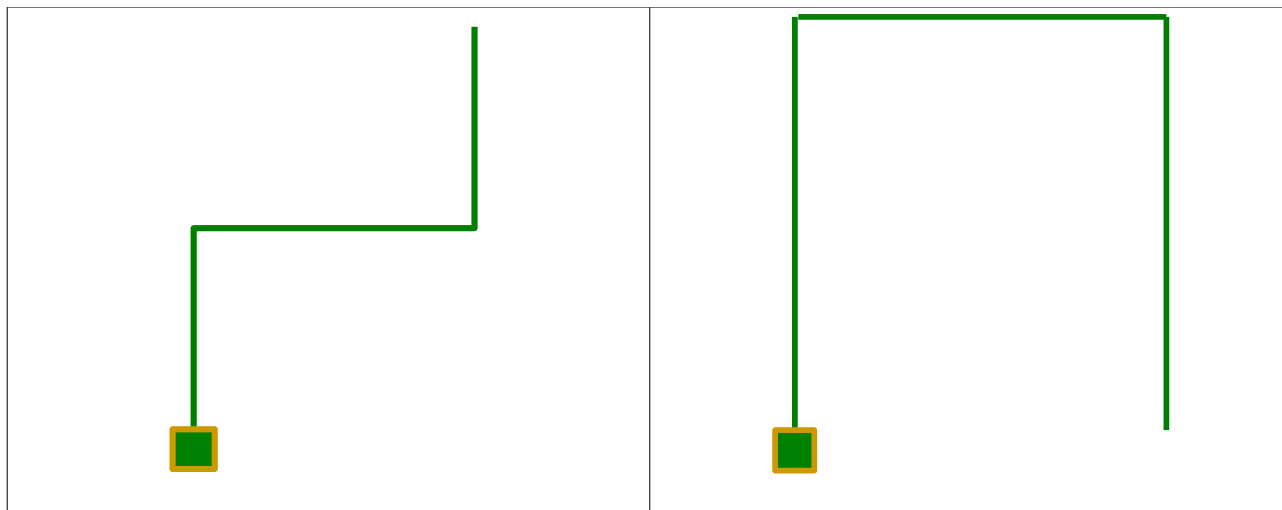
zidentyfikowanie „śladu”.

Wytyczne do oceny:

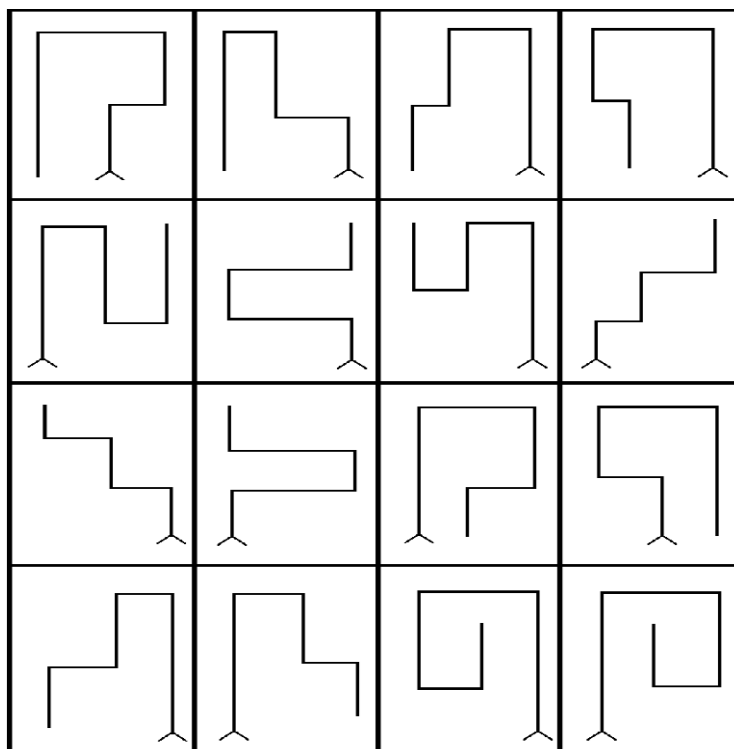
- Jeśli przewodnik wyda psu komendę do szukania, zanim pies będzie się znajdował przy znaczniku lub nie wyda mu żadnej komendy, następuje strata się 1 punktu.
Jeżeli pies zaczyna węszyć przed znacznikiem, bez otrzymania od przewodnika komendy do rozpoczęcia pracy, to nie ma to negatywnego wpływu na ocenę.
- Jeśli pies przerwie tropienie poprzez fałszywe oznaczenie przedmiotu, a przewodnik znajdujący się na końcu linki nie podeszże do psa, lecz wyda dodatkową komendę, aby szukał, następuje strata 2 punktów.
- Jeśli pies przerwie ślad poprzez fałszywe oznaczenie przedmiotu i przewodnik podeszże do psa, następuje strata 4 punktów.
- Jeśli przewodnik wyda psu komendę wizualną do podjęcia pracy na śladzie, następuje strata 2 punktów.
- Chaotyczne szukanie, kręcenie się na załamaniach, ciągle zachęcanie do pracy, pomoc linką lub pomoc werbalna podczas tropienia lub oznaczania stanowią błędy i dlatego prowadzą do stosownego obniżenia punktacji.
- Oddawanie moczu lub kału: następuje strata 8 punktów.

Kształty śladów FCI-IGP 1 + 2

Następujące przykłady kształtów śladów mogą również być układane w sposób odwrotny.

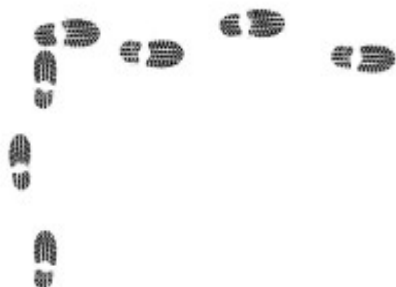

Kształty śladów FCI-IGP 3

Układanie załamań

Załamanie w prawą stronę

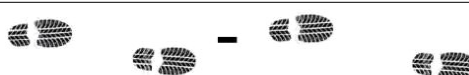

Załamanie w lewą stronę

Ułożenie przedmiotów

W przypadku wysokiej roślinności przedmioty mogą być również pozostawione w odciskach stóp.

Część B – Posłuszeństwo

Przegląd ćwiczeń w poszczególnych stopniach egzaminu.

Ćwiczenie	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Chodzenie przy nodze bez smyczy	15 punktów	15 punktów	15 punktów
Siad z marszu	10 punktów	10 punktów	10 punktów
Waruj z ruchu z przywołaniem	10 punktów z marszu	10 punktów z marszu	10 punktów z biegu
Stój z ruchu		10 punktów z marszu, powrót do psa	10 punktów z biegu przywołanie psa
Aportowanie na ziemi	15 punktów	10 punktów	10 punktów
Skoki przez przeszkodę / Aportowanie przez przeszkodę metrową	15 punktów 2 skoki bez aportowania	15 punktów Skok do aportu i aportowanie ze skokiem	15 punktów Skok do aportu i aportowanie ze skokiem
Skok / Aportowanie przez przeszkodę ukośną	15 punktów Skok przez przeszkodę ukośną bez aportowania	10 punktów Skok przez przeszkodę ukośną bez aportowania	10 punktów Skok do aportu i aportowanie ze skokiem przez przeszkodę ukośną
Wysyłanie naprzód z warowaniem	10 punktów	10 punktów	10 punktów
Warowanie w rozproszeniach	10 punktów	10 punktów	10 punktów
Łącznie	100 punktów	100 punktów	100 punktów

Objaśnienia ogólne

Komendy głosowe

Imię psa może być użyte zamiast komendy do przywołania. Imię psa w połączeniu z komendą głosową jest traktowane jako podwójna komenda.

Reakcja psa na komendę głosową

Pies musi wykonywać ćwiczenie na komendę wydaną przez przewodnika radośnie, swobodnie i być pewny siebie. Okazywanie strachu lub oznaki stresu powodują obniżenie oceny ćwiczenia.

Dodatkowe komendy głosowe

1 dodatkowa komenda: minus 1,5 punktu

2 dodatkowe komendy: minus 2,5 punktu

Jeśli pies nie wykona ćwiczenia po trzeciej komendzie, ćwiczenie kończy się bez oceny (0 punktów).

Jeśli pies wykona ćwiczenie nieprawidłowo (np. stanie lub położy się zamiast usiąść w ćwiczeniu „Siad”; usiądzie lub stanie zamiast położyć się w ćwiczeniu „Waruj”), punktację obniża się o 50%. Jeśli pies wykona ćwiczenie bez komendy, błąd ten skutkuje odjęciem 2 punktów. W ćwiczeniach z aportem obniżenie punktów może wynosić do 2 punktów, w zależności od momentu, w którym pies samodzielnie rozpocznie ćwiczenie.

Meldunek

Na początku pokazu obaj przewodnicy wraz z psami zajmują przed sędzią pozycje zasadniczą i podają swoje imiona i nazwiska, imiona psów oraz stopień zdawanego egzaminu. Na egzaminie FCI-IGP 1 pies jest na smyczy, natomiast na egzaminach FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3 meldunek następuje z psem bez smyczy.

Rozpoczęcie i zakończenie egzaminu

Przewodnik musi zająć początkową pozycję zasadniczą najpóźniej w momencie, gdy drugi przewodnik przyjmuje pozycję zasadniczą do ćwiczenia „Warowanie w rozproszeniach”. Ocena rozpoczyna się w chwili, gdy oba zaprezentowane psy zajmą pozycje zasadniczą do pierwszego ćwiczenia, które ma być wykonane. Sędzia wydaje polecenie rozpoczęcia ćwiczenia. Wszystkie inne elementy, takie jak zwroty, zatrzymania, zmiany tempa, itp., wykonuje się bez dodatkowych poleceń. Należy przestrzegać określonych przerw wynoszących około 3 sekund, np. przy przejściu do końcowej pozycji zasadniczej, podczas trzymania i oddaniu aportu, podczas chwaleń psa oraz przed rozpoczęciem nowego ćwiczenia. Jeżeli przewodnik zapomni wykonać jakieś ćwiczenie, sędzia przypomina o konieczności jego wykonania. W takim przypadku nie odejmuje się punktów. Pominięcie części składowych ćwiczenia wpływa na ocenę końcową.

Pozycja zasadnicza

Pozycja zasadnicza to pozycja siedząca psa po lewej stronie przewodnika. Każde ćwiczenie rozpoczyna się i kończy w tej pozycji. Pozycję zasadniczą wolno przyjąć tylko raz przed każdym ćwiczeniem i to z ruchu do przodu. W pozycji wyjściowej pies siedzi prosto, skoncentrowany na przewodniku, z łopatką na wysokości kolana przewodnika po jego lewej stronie. Przewodnik nie może stać z rozstawionymi nogami, a oba ramiona muszą być swobodnie opuszczone wzdłuż ciała. Przy zmianie z pozycji siedzącej przed przewodnikiem do końcowej pozycji zasadniczej pies może obejść przewodnika od tyłu lub alternatywnie przyjąć pozycję zasadniczą od przodu. Jeśli przewodnik wyda dodatkową komendę słowną, aby pies zajął końcową pozycję zasadniczą, odejmuje się 1,5 punktu. Przy dwóch dodatkowych komendach odejmuje się 2,5 punktu.

Jeżeli pies nie zajmie pozycji wyjściowej po drugiej dodatkowej komendzie, całe ćwiczenie jest oceniane jako „niedostateczne”.

Faza przygotowawcza

W ćwiczeniach „Siad z marszu”, „Waruj z ruchu z przywołaniem”, „Stój z ruchu”, Stój z biegu z przywołaniem” oraz „Wysyłanie z warowaniem” po pozycji zasadniczej następuje faza przygotowawcza. Polega ona na marszu i/lub biegu na dystansie 10-15 kroków, poprzedzającym komendę do wykonania ćwiczenia.

Powrót do psa / Przywołanie psa

W tych ćwiczeniach, w których przewodnik powraca do psa, przewodnik może powrócić do psa z przodu bądź obchodząc go. Podczas przywołania psa można zamiast komendy do przywołania użyć imię psa. Imię psa w połączeniu z komendą głosową jest traktowane jako podwójna komenda.

Pochwały

Pochwały są dozwolone tylko po zakończeniu każdego ćwiczenia w pozycji zasadniczej. Jeśli pozycja ta jest zarazem początkową pozycją zasadniczą kolejnego ćwiczenia, należy zachować 3-sekundową przerwę.

Wyjątek dla FCI-IGP 1

Po każdym ćwiczeniu pies może zostać krótko pochwalony i odprężony. Podczas tego krótkiego etapu pochwały i odprężenia (maksymalnie około 5 sekund) pies może opuścić pozycję zasadniczą. Po tej przerwie pies musi ponownie przyjąć pozycję zasadniczą, a kolejne ćwiczenie rozpoczyna się po zachowaniu odstępu czasu około 3 sekund.

Odstępy czasowe

Sytuacje wymagające zastosowania odstępu czasu około 3 sekund:

- Pochwała psa – rozpoczęcie nowego ćwiczenia.
- Pozycja siedząca przed przewodnikiem – przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej.
- Pozycja siedząca przed przewodnikiem – odebranie aportu.
- Odebranie aportu – przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej
- Koniec ćwiczenia – pochwała psa
- Pozycja zasadnicza – wykonanie komendy słownej.

Błędy w pozycjach

Podczas wykonywania wszystkich ćwiczeń technicznych (siad, waruj i stój z ruchu) w przypadku przyjęcia przez psa niewłaściwej pozycji, nie licząc innych błędów, ocena za całe ćwiczenie zostaje obniżona o 50%.

Aportowanie

Podczas wyrzucania aportu dozwolone jest zrobienie jednego kroku do przodu. Po cofnięciu nogi do tyłu musi nastąpić przerwa trwająca ok. 3 sekundy. W przypadku osób leworęcznych, po uzgodnieniu z sędzią, dopuszcza się wydanie psu komendy „Siad”, tak aby po wykonaniu kroku w bok przewodnik mógł rzucić aportem. Następnie przewodnik ponownie podchodzi do psa, aby kontynuować ćwiczenie po przerwie trwającej około 3 sekundy. Jeżeli pies nie odda aportu po wydaniu trzeciej komendy, następuje dyskwalifikacja z powodu braku posłuszeństwa.

Podczas ćwiczeń z aportem dozwolone są wyłącznie aporty udostępnione przez organizatora egzaminu. Wszyscy uczestnicy muszą używać tych samych aportów.

- Część środkowa aportu musi być wykonana z drewna.
- Waga aportu musi odpowiadać wytycznym określonym w niniejszym regulaminie.
- Odległość między częścią środkową a podłożem musi wynosić co najmniej 4 cm.

Waga aportów

	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Aportowanie na ziemi	650 gramów	1000 gramów	2000 gramów
Skok przez przeszkodę	Bez aportu	650 gramów	650 gramów
Skok przez przeszkodę ukośną	Bez aportu	Bez aportu	650 gramów

Przeszkoda metrowa

Przeszkoda metrowa ma następujące wymiary i jest taka sama we wszystkich stopniach egzaminu. Wysokość 100 cm, szerokość 150 cm.

Przeszkoda ukośna

Przeszkoda ukośna składa się z dwóch połączonych u góry ścian o wymiarach 191 na 150 cm. Ściany te są rozstawione pod takim kątem, że utworzona z nich przeszkoda ukośna ma wysokość 160 cm. Cała powierzchnia ścian musi być pokryta materiałem antypoślizgowym. Do górnej części ścian muszą być poprzecznie przytwierdzone 3 listwy o wymiarach 24/48 mm. Wszystkie psy biorące udział w imprezie muszą pokonywać taką samą przeszkodę ukośną.

Uwagi dodatkowe

Przed rozpoczęciem ćwiczeń sędzia musi sprawdzić, czy dostępne jest wymagane wyposażenie dostępne i czy jest ono zgodne z niniejszym regulaminem. Podczas oceny każdej ćwiczenia należy uważnie obserwować zachowanie psa, począwszy od pozycji zasadniczej aż do momentu zakończenia ćwiczenia.

Podstawowe i drugorzędne elementy oceny.

Zasady oceniania ćwiczeń:

- Aby móc bardziej szczegółowo ocenić ćwiczenia, niektóre ćwiczenia są podzielone na części składowe, które należy rozpatrywać oddzielnie.
- W ocenie należy uwzględnić podstawowe i drugorzędne elementy ćwiczenia. Elementom podstawowym należy nadać wyższą rangę, aby odpowiednio uwzględnić istotę danego ćwiczenia.

Dalsze uwagi znajdują się w opisach ćwiczeń.

Diagram illustrating a dog training exercise sequence, likely for a competition or advanced training. The sequence involves various commands and movements, with distances and conditions specified.

Legend:

- Normalny krok (Normal step)
- Bieg (Run)
- Wolny krok (Free step)
- Zwrot w tył (Turn back)
- RW: Zwrot w prawo (Right turn)
- LW: Zwrot w tył (Left turn)
- Podstawa zasadnicza (Basic position)
- Powrót do psa (Return to dog)

Exercise Sequence:

- Stop** (Blue oval)
- LW** (Left turn) - ca. 15 kroków (approx. 15 steps)
- RW** (Right turn) - ca. 15 kroków (approx. 15 steps)
- Start** (Blue triangle)
- Siad** (Sit) - 10-15 kroków (10-15 steps)
- Waruj** (Heel) - min. 15 kroków (min. 15 steps)
- Stój** (Stand) - 10-15 kroków (10-15 steps)
- Naprzód** (Forward) - min. 30 kroków (min. 30 steps)
- Waruj** (Heel) - min. 30 kroków (min. 30 steps)
- Pozycja do przywołania** (Position for recall) - min. 30 kroków (min. 30 steps)

Additional Details:

- IGP1+2** and **IGP3** (Intermediate Grade 1 and 2, Intermediate Grade 3) are marked at the end of the sequence.
- Grupa** (Group) is indicated at the bottom right.
- Waruj** (Heel) is also indicated at the bottom right.

Po wydaniu jednorazowej komendy „Noga” pies z pozycji zasadniczej podąża za przewodnikiem w sposób uważny, radosny i skoncentrowany przy jego lewej nodze tak, by jego łopatka cały czas znajdowała się na wysokości kolana przewodnika. Na pierwszej prostej w celu sprawdzenie obojętności psa na strzał oddaje się 2 strzały z broni hukowej kalibru 6 mm. Strzały oddaje się z 5-sekundowym odstępem, z czego pierwszy po przejściu przez przewodnika co najmniej 15 kroków. Zwroty w tył przewodnik wykonuje przez lewe ramię. Pies może obejść go w prawą stronę lub wraz z nim obrócić się w lewo, pozostając przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości jego kolana. Następnie przewodnik wraz z psem musi zaprezentować 10-15 kroków krokiem normalnym, 10-15 kroków biegiem oraz 10-15 kroków wolnym krokiem. Po prezentacji wolnego kroku przewodnik wraz z psem przechodzi do kroku normalnego. Bieg oraz marsz wolnym tempem muszą się wyraźnie różnić od tempa normalnego. Zmiany tempa następują bez kroków pośrednich. Po drugim zwrocie w tył należy pokazać zatrzymanie. Pies powinien wówczas usiąść natychmiast i

bez komendy. Następnie para odpowiednio do schematu przechodzi przez grupę złożoną z minimum 4 poruszających się osób. Przewodnik musi obejść jedną z osób z prawej i jedną z lewej strony (np. na kształt ósemki) i przynajmniej raz zatrzymać się w obrębie grupy blisko jednej z osób. Sędzia może nakazać przewodnikowi powtórzenie przejścia przez grupę. Na polecenie sędziego przewodnik wraz z psem wychodzi z grupy i przyjmuje końcową pozycję zasadniczą. Pozycja ta jest równocześnie pozycją zasadniczą do rozpoczęcia nowego ćwiczenia. Po opuszczeniu grupy przewodnik może pochwalić psa tylko w końcowej pozycji zasadniczej.

Chodzenie przy nodze należy demonstrować również w trakcie przejść pomiędzy ćwiczeniami.

Kryteria oceny:**Kryteria podstawowe:**

Poprawna pozycja psa, pozytywny wyraz psa (zmotywowany, swobodny, uważny, skoncentrowany).

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej na początku i na końcu ćwiczenia.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają wyprzedzanie przewodnika do przodu, odbieganie od przewodnika, pozostawanie w tyle, powolne lub niepewne siadanie, dodatkowe komendy, pomoc ciałem, błędy w pozycji zasadniczej, brak uwagi, brak radości z pracy / brak motywacji, a także brak pewności siebie. Do odpowiedniego obniżenia oceny prowadzi również bardzo spięty oraz nienaturalny sposób poruszania się psa.

Siad z marszu

Część 1: Początkowa pozycja zasadnicza, przygotowanie do komendy, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście od psa aż do momentu powrotu do psa, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Po przejściu 10–15 kroków pies musi na komendę „Siad” natychmiast usiąść w pozycji prostej, bez zmiany ruchu przez przewodnika lub odwracania się przez niego. Pies powinien wykonać komendę pewnie, swobodnie i spokojnie pozostać w pozycji siedzącej, skupiając uwagę na przewodniku.

Przewodnik oddala się od psa na co najmniej 15 kroków, odwraca się w stronę psa, a na polecenie sędziego wraca do psa w normalnym tempie, zajmując obok psa od razu pozycję zasadniczą. Następnie przewodnik może krótko pochwalić psa.

Postanowienie szczególne dla FCI-IGP 1: Przewodnik może również się zatrzymać, a następnie wydać komendę „Siad”, zanim oddali się od psa.

Kryteria oceny:**Kryteria podstawowe:**

Natychmiastowe i zdecydowane wykonanie komendy „Siad”, sposób, w jaki pies reaguje na komendę przewodnika.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej na początku i końcu ćwiczenia, przygotowanie do komendy „Siad” oraz skupienie psa podczas oddalania się przez przewodnika.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również powolne siadanie, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę „Siad”, a także niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji siedzącej. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeśli pies stoi lub położy się, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do uzyskania punktów.

Waruj z ruchu z przywołaniem

Część 1: Pozycja zasadnicza, przygotowanie do komendy, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście od psa, przywołanie psa, pozycja siedząca psa przed przewodnikiem, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Na egzaminach FCI-IGP 1 oraz FCI-IGP 2 faza przygotowawcza wykonywana jest krokiem normalnym. Na egzaminie FCI-IGP 3 przewodnik wykonuje następnie 10-15 kroków biegiem. Na komendę „Waruj” pies musi się natychmiast prosto się położyć. Przewodnik nie może zmienić sposobu poruszania się lub oglądać się za psem. Na egzaminach FCI-IGP 1 oraz FCI-IGP 2 przewodnik oddala się od psa krokiem normalnym, a na egzaminie FCI-IGP 3 biegiem na odległość minimum 30 kroków i odwraca się w kierunku psa, który spokojnie powinien pozostać w pozycji leżącej i być skupionym na przewodniku aż do momentu przywołania. Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą do przyjścia lub imieniem psa. Pies musi radośnie, z determinacją i natychmiast przybiec do przewodnika, a następnie usiąść przed przewodnikiem prosto i blisko niego. Po około 3 sekundach, na komendę „Noga”, pies zajmuje końcową pozycję zasadniczą. Po kolejnych 3 sekundach pies może zostać pochwalony.

Postanowienie szczególne dla FCI-IGP 1: Przewodnik może również się zatrzymać, a następnie wydać psu komendę „Waruj”, zanim oddali się od psa.

Kryteria oceny:

Kryteria podstawowe:

Wykonanie komendy „Waruj”, sposób, w jaki pies reaguje na komendę przewodnika, przybiegnięcie do przewodnika i sposób, w jaki usiadł przed przewodnikiem.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej przed i po ćwiczeniu, przygotowanie do komendy „Waruj” oraz skupienie psa podczas oddalania się przewodnika.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają powolne, niepewne lub niezdecydowane przyjęcie pozycji leżącej, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę „Waruj”, niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji leżącej, a także brak zdecydowanego i bezpośredniego przyjścia do przewodnika. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeżeli pies siedzi lub stoi, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do zdobycia punktów.

Jeżeli pies nie przyjdzie do przewodnika na drugą dodatkową komendę, za ćwiczenie przyznaje się ocenę niedostateczną i 0 punktów. W takim przypadku przewodnik podchodzi po psa i przechodzi do kolejnego ćwiczenia.

Stój z marszu FCI-IGP 2

Część 1: Pozycja zasadnicza, przygotowanie do komendy, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście od psa aż do momentu powrotu do psa, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Po przejściu 10–15 kroków pies musi na komendę „Stój” natychmiast zatrzymać się w pozycji prostej do kierunku marszu, bez zmiany ruchu przez przewodnika lub odwracania się przez przewodnika w kierunku psa.

Przewodnik oddala się od psa na co najmniej 15 kroków, odwraca się w stronę psa, a na polecenie sędziego wraca do psa w normalnym tempie, ustawia się po prawej stronie psa, a następnie wydaje psu komendę „Noga”, aby pies zajął pozycję zasadniczą.

Stój w ruchu FCI-IGP 3

Część 1: Pozycja zasadnicza, przygotowanie do komendy, wykonanie komendy. 50% punktów.

Część 2: Odejście od psa aż do momentu powrotu do psa, końcowa pozycja zasadnicza. 50% punktów.

Po pokonaniu 10–15 kroków biegiem pies musi na komendę „Stój” natychmiast zatrzymać się w pozycji prostej do kierunku biegu, bez zmiany ruchu przez przewodnika lub odwracania się przez niego w kierunku psa.

Przewodnik oddala się od psa biegiem na co najmniej 30 kroków, odwraca się w stronę psa, który spokojnie powinien pozostać w pozycji stojącej i być skupionym na przewodniku aż do momentu przywołania. Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą do przyjścia lub imieniem psa. Pies musi radośnie, z determinacją i natychmiast przybiec do przewodnika, a następnie usiąść przed nim, prosto i blisko niego. Po około 3 sekundach, na komendę „Noga”, pies zajmuje końcową pozycję zasadniczą.

Kryteria oceny:**Kryteria podstawowe:**

Wykonanie komendy „Stój”, sposób, w jaki pies reaguje na komendę przewodnika, przybiegnięcie psa do przewodnika oraz zajęcie pozycji siedzącej przed przewodnikiem.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej na początku i końcu ćwiczenia, przygotowanie do komendy „Stój” oraz skupienie psa podczas oddalania się przez przewodnika.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również niezdecydowane, powolne i niebezpośrednie zatrzymanie się, brak pewności siebie, nienaturalne zachowanie, niepewne reakcje na komendę przewodnika, niespokojne lub nieuważne pozostawanie w pozycji stojącej, a także na egzaminie FCI-IGP 3 brak zdecydowanego i bezpośredniego przybiegnięcia do przewodnika. Dodatkowe błędy powodują dalsze obniżenie punktacji. Jeżeli pies siedzi lub leży, ćwiczenie oceniane jest maksymalnie na 50% możliwych do zdobycia punktów.

Jeżeli na egzaminie FCI-IGP 3 pies nie przyjdzie do przewodnika na drugą dodatkową komendę, za ćwiczenie przyznaje się ocenę niedostateczną i 0 punktów. W takim przypadku przewodnik podchodzi po psa i przechodzi do kolejnego ćwiczenia.

Aportowanie na ziemi

Waga aportów: FCI-IGP 1 650 gramów, FCI-IGP 2 1000 gramów, FCI-IGP 3 2000 gramów.

W odległości 8 metrów od startowej pozycji zasadniczej do rozpoczęcia ćwiczenia należy oznaczyć kwadrat o wymiarach 4 metrów szerokości i 4 metrów długości. Z pozycji wyjściowej przewodnik psa rzuca aport do tego kwadratu. Jeśli aport upadnie poza oznaczonym obszarem, pomocnik (np. kierownik egzaminu) umieszcza aport na środku kwadratu. Przed odłożeniem aport jest na krótko uniesiony do góry. Następnie pomocnik oddala się z obszaru roboczego psa (umowna linia za pozycją startową).

Przewodnik może wydać psu komendę do aportowania dopiero wtedy, gdy aport leży nieruchomo. Na komendę pies musi pobiec prosto do aportu, natychmiast go podjąć i wrócić z nim prosto do przewodnika. Pies musi pokazać motywację w trakcie pełnego determinacji biegu w obie strony. Podczas powrotu z aportem oraz w pozycji siedzącej przed przewodnikiem pies musi trzymać aport spokojnie, dopóki przewodnik po ok. 3 sekundach nie wyda mu komendy do puszczenia. Wymagana jest dobra prezentacja aportu. Po kolejnych 3 sekundach na komendę przewodnika pies przyjmuje końcową pozycję zasadniczą. W tym czasie przewodnik powinien trzymać aport w opuszczonej i wyprostowanej prawej ręce. Następnie przewodnik odkłada aport na specjalny stojak.

Kryteria oceny:**Elementy podstawowe:**

Wykonanie aportowania, równomiernie zmotywowany bieg do aportu i z powrotem do przewodnika, bliskie siadanie przed przewodnikiem z pewnym siebie i swobodnym zaprezentowaniem aportu oraz chętnie oddanie go.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Oprócz innych błędów błędem jest także brak motywacji, brak determinacji w biegu do aportu i/lub w powrocie z aportem, jakakolwiek forma niepewnego lub niezdecydowanego zachowania, nieprawidłowe podnoszenie, upuszczenie aportu, bawienie się nim lub gryzienie, uderzenie przewodnika aportem, błędy w prezentacji aportu, jak i jakakolwiek pomoc ze strony przewodnika, np. rozstawianie nóg.

Odległość przewodnika z psem przed przeszkodą metrową oraz przed przeszkodą ukośną.

Odległość od początkowej pozycji zasadniczej przewodnika z psem do przeszkody musi wynosić co najmniej 4 metry i musi być oznaczona. Przewodnik może stanąć również w większej odległości od przeszkody.

2 skoki przez przeszkodę metrową FCI-IGP 1

Wymiary przeszkody: wysokość 100 cm szerokość 150 cm

Przewodnik przyjmuje pozycję zasadniczą w odległości przynajmniej 4 metrów przed przeszkodą. Następnie wydaje psu komendę do pozostania w pozycji siedzącej, po czym przechodzi na drugą stronę przeszkody i ustawia się w odległości min. 5 metrów od niej. Na polecenie sędziego przewodnik wydaje swojemu psu komendę do skoku i przywołania. Pies musi przyjść do swojego przewodnika, prezentując mocny sko, i usiąść prosto i blisko przed nim. Po ok. 3 sekundach ćwiczenie w ten sam sposób wykonuje się w przeciwnym kierunku.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Spokojny siad do momentu przywołania, mocny zdecydowany skok przez przeszkodę oraz zajęcie pozycji „Siad”.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej na początku i końcu ćwiczenia

Wykonanie pozycji wyjściowej na początku i na końcu ćwiczenia. Oprócz innych błędów ocenę błędem jest również zbyt ostrożny i pozbawiony energii skok, dotknięcie przeszkody lub oparcie się o nią, nieprawidłowe pozycje wyjściowe, brak zdecydowanego przybiegnięcia do przewodnika, krzywe i oddalone zajęcie pozycji „Siad” przed przewodnikiem, pomoc przewodnika.

Wytyczne do oceny:

- Dotknięcie przeszkody: odjęcie do 1 punktu
- Oparcie się o przeszkodę: odjęcie 2 punktów
- Przewrócenie przeszkody: każdorazowe odjęcie 5 punktów. Aby pies mógł wykonać powrotny skok, ponownie ustawia się przeszkodę.

Aportowanie przez przeszkodę FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3

Wymiary przeszkody: wysokość 100 cm, szerokość 150 cm. 5 punktów za aportowanie i 5 punktów za każdy skok.

Wymiary przeszkody: wysokość 100 cm, szerokość 150 cm. 5 punktów za aportowanie i 5 punktów za każdy skok.

W odległości 6 metrów za przeszkodą należy oznaczyć prostokątny obszar o szerokości 2 metrów i długości 4 metrów. Przyjmując pozycję zasadniczą, znajdującą się co najmniej 4 metry przed przeszkodą, przewodnik rzuca aport do tego prostokąta. Jeśli aport upadnie poza wyznaczonym obszarem, na polecenie sędziego pomocnik (np. kierownik egzaminu) umieszcza aport na środku prostokąta. Przed położeniem aportu pomocnik unosi go na krótko do góry. Następnie opuszcza

obszar pracy psa (umowna linia za pozycją startową).

Pies musi siedzieć swobodnie i spokojnie obok przewodnika. Na komendę „Hop” pies ma wykonać skok w kierunku aportu. W trakcie skoku przewodnik wydaje komendę „Aport”. Pies musi natychmiast pobiec do aportu, podnieść go i wrócić do przewodnika, wykonując skok powrotny przez przeszkodę. Całe ćwiczenie pies powinien wykonywać z zaangażowaniem, pokazując energiczne skoki, jednocześnie unikając dotknięcia przeszkody.

Podczas siadu przed przewodnikiem i w trakcie aportowania, pies musi trzymać aport spokojnie w pysku. Po około 3 sekundach przerwy przewodnik wydaje komendę „Puść”, odbierając aport od psa. Wymagane jest dobre zaprezentowanie aportu w pozycji siedzącej. Po kolejnej 3-sekundowej pauzie przewodnik wydaje komendę „Noga”, aby pies zajął końcową pozycję zasadniczą. Aport należy wówczas trzymać w opuszczonej i wyprostowanej prawej ręce i na koniec ćwiczenia, na egzaminie FCI-IGP 2, odłożyć go na wyznaczony stojak.

Kryteria oceny:

Kryteria podstawowe:

Mocne i zdecydowane skoki przez przeszkodę. Wykonanie aportowania, równomiernie zmotywowany bieg do aportu i z powrotem do przewodnika, bliskie siadanie przed przewodnikiem z pewnym siebie i swobodnym zaprezentowaniem aportu oraz chętnie oddanie go.

Kryteria drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczej na początku i końcu ćwiczenia.

Błędy obejmują m.in. brak motywacji, słabe i/lub niepewne skoki, brak zdecydowania w drodze do aportu i/lub powrotu, jakąkolwiek formę ograniczonego lub niepewnego zachowania, nieprawidłowe podjęcie aportu, upuszczenie aportu, bawienie się nim lub gryzienie, uderzenie aportem w przewodnika, używanie pomocy ciała przez przewodnika (np. przewodnik stoi z rozstawionymi nogami) oraz błędy w prezentacji aportu.

Wytyczne do oceny:

- Dotknięcie przeszkody: odjęcie do 1 punktu za każdy skok.
- Oparcie się o przeszkodę: odjęcie do 2 punktów za każdy skok.
- Częściowa ocena ćwiczenia jest możliwa tylko wtedy, gdy z trzech elementów ćwiczenia (skok w przód – skok w tył – aportowanie) wykonano co najmniej jeden skok oraz część "Aportowanie".
- Przewrócenie przeszkody podczas skoku: skok oceniany jest na 4 punkty mniej. Jeśli pies wraca z aportem, przeskakując przez przewróconą przeszkodę, skok powrotny należy ocenić tylko na 1 punkt. Powtórzenie ćwiczenia nie jest dozwolone.

Skok przez przeszkodę ukośną FCI-IGP 1 i FCI-IGP 2

Przewodnik przyjmuje pozycję zasadniczą przed przeszkodą ukośną stojąc przynajmniej 4 metry przed nią. Następnie wydaje psu komendę do pozostania w pozycji siedzącej, po czym przechodzi na drugą stronę przeszkody i ustawia się w odległości min. 4 metrów od niej. Na polecenie sędziego przewodnik wydaje swojemu psu komendę do skoku i przywołania. Pies musi przyjść do swojego przewodnika, prezentując mocny skok i usiąść prosto przed nim. Po ok. 3 sekundach przewodnik wydaje psu komendę do przyjęcia pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Energiczny i zdecydowany skok przez przeszkodę oraz zajęcie pozycji siedzącej przed przewodnikiem.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Ocenę obniżają również błędy w pozycji zasadniczej, brak determinacji i mocy podczas skoku oraz błędy w pozycji frontальной i przyjmowaniu pozycji zasadniczej oraz pomoc przewodnika.

Aportowanie przez przeszkodę ukośną FCI-IGP 3

5 punktów za aportowanie, 5 punktów za każde wbiegnięcie na przeszkodę. (Pies musi wykonać oba skoki).

W odległości 6 metrów od przeszkody ukośnej należy oznaczyć prostokąt o wymiarach 2 metrów szerokości i 4 metrów długości.

Z pozycji zasadniczej, znajdując się co najmniej 4 metry od przeszkody, przewodnik rzuca aport do wyznaczonego prostokąta. Jeśli aport znajdzie się poza oznaczonym obszarem, asystent (np. kierownik egzaminu) umieszcza aport na środku prostokąta. Następnie pomocnik oddala się z obszaru roboczego psa (umowna linia za przeszkodą).

Pies musi siedzieć spokojnie i swobodnie obok swojego przewodnika. Na komendę „Hop” pies wykonuje skok wspinaczkowy w kierunku aportu. W trakcie skoku przewodnik wydaje komendę „Aport”. Następnie pies musi od razu pobiec do aportu, natychmiast go podnieść i wrócić do przewodnika, wykonując ponownie skok wspinaczkowy. Całe ćwiczenie pies powinien wykonywać z wysoką motywacją, pokazując przy tym energiczne i zdecydowane skoki wspinaczkowe.

Podczas siadania przed przewodnikiem, a także podczas aportowania, aport musi być trzymany spokojnie i mocno w pysku psa, aż przewodnik, po około 3 sekundach odbierze aport na komendę „Puść”. Wymagane jest dobre zaprezentowanie aportu. Po kolejnych 3 sekundach przewodnik wydaje komendę „Do nogi”, aby pies zajął końcową pozycję zasadniczą. W tym czasie przewodnik trzyma aport w prawej wyprostowanej i opuszczonej ręce. Na zakończenie ćwiczenia przewodnik odkłada aport na przeznaczony do tego stojak.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Mocne i zdecydowane skoki przez przeszkodę. Wykonanie aportowania, równomiernie zmotywowany bieg do aportu i z powrotem do przewodnika, bliskie siadanie przed przewodnikiem z pewnym siebie i swobodnym zaprezentowaniem aportu oraz chętnie oddanie go.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Oprócz innych błędów błędem jest także brak motywacji, powolne i niepewne skoki przez przeszkodę, brak determinacji w biegu do aportu i/lub w powrocie z aportem, jakkolwiek forma niepewnego lub niezdecydowanego zachowania, nieprawidłowe podnoszenie, upuszczenie aportu, bawienie się nim lub gryzienie, uderzenie przewodnika aportem, pomoc ciałem ze strony przewodnika, np. rozstawianie nóg, błędy w prezentacji oraz wszelkie inne formy pomocy ze strony przewodnika.

Wytyczne dot. oceniania

- Częściowa ocena ćwiczenia jest możliwa tylko wtedy, gdy z trzech części (skok w przód, skok w tył, aportowanie) został wykonany co najmniej jeden skok oraz pies podjął aport. Jeżeli pies nie wykonał jednego skoku, należy odjąć 5 punktów.

Wysyłanie naprzód z warowaniem

Część 1: Początkowa pozycja zasadnicza, faza przygotowawcza, wybiegnięcie naprzód: 50% punktów

Część 2: Przyjęcie pozycji leżącej (komenda wydawana na polecenie sędziego), końcowa pozycja zasadnicza: 50% punktów

Po wykonaniu 10 do 15 kroków, jedną komendą i jednoczesnym jednorazowym podniesieniem ręki przewodnik wysyła psa naprzód, po czym zatrzymuje się. Pies musi prosto, szybko i z determinacją

wybiec we wskazanym kierunku na odległość co najmniej 30 kroków. Na polecenie sędziego przewodnik wydaje psu komendę do położenia się, którą pies musi natychmiast wykonać. Przewodnik może trzymać uniesioną rękę w kierunku wysyłania, dopóki pies się nie położy. Jeżeli pies nie przyjmie pozycji „Waruj”, po upływie najpóźniej 3 sekund przewodnik samodzielnie wydaje psu pierwszą dodatkową komendę. Jeżeli i tym razem pies nie zajmie pozycji „Waruj” w przeciągu 3 sekund przewodnik samodzielnie wydaje psu drugą dodatkową komendę. Na polecenie sędziego przewodnik udaje się do psa i staje po jego prawej stronie. Następnie, po ok. 3 sekundach, na kolejne polecenie sędziego przewodnik wydaje psu komendę do siadu, na którą ten ma szybko i prosto usiąść w pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe: Zdecydowane, szybkie, w kierunku prostym wybieganie do przodu oraz natychmiastowe wykonanie komendy do warowania.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Ocenę obniżają m. in. wychodzenie psa przed przewodnika w fazie przygotowawczej, brak determinacji przy wybiegnięciu naprzód, odchodzenie od przewodnika, wolne położenie się, niespokojne leżenie, błędy w pozycjach zasadniczych oraz pomoc ze strony przewodnika.

Wytyczne do oceny:

- Pies nie wybiegnie na minimum 50% przewidzianego do wybiegnięcia odcinka i nie zatrzyma się po trzech komendach wydanych przez przewodnika: ocena nie jest możliwa.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą komendę do położenia się, ale się nie kładzie; kładzie się na pierwszą dodatkową komendę: -1,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą komendę do położenia się, ale się nie kładzie; kładzie się na drugą dodatkową komendę: -2,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą komendę do położenia się, ale nie kładzie się mimo dwóch dodatkowych komend: -3,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na pierwszą dodatkową komendę i kładzie się: -2,5 punktu.
- Pies zatrzymuje się na drugą dodatkową komendę i kładzie się: 3,5 punktu

Jeżeli pies kładzie się natychmiast na pierwszą komendę, ale wstaje po wydaniu przewodnikowi przez sędziego polecenia do podejścia do psa, przewodnik może mu wydać dodatkową komendę do zatrzymania się. Jeżeli jednak dystans jest mniejszy niż 50% dystansu pomiędzy nim a przewodnikiem, odejmuje się do 5 punktów.

Warowanie w rozproszeniach

Pies wykonuje warowanie w rozproszeniach podczas występu drugiego psa. Na polecenie sędziego przewodnik z pozycji zasadniczej kładzie psa w wyznaczonym miejscu.

- FCI-IGP 1: min. 10 metrów od psa w miejscu dla niego widocznym, przy czym przewodnik staje bokiem do psa.
- FCI-IGP 2: min. 20 metrów od psa w miejscu dla niego widocznym, przy czym przewodnik staje tyłem do psa.
- FCI-IGP 3: min. 30 metrów od psa w miejscu dla niego niewidocznym.

Pies musi spokojnie leżeć bez oddziaływania przewodnika, podczas gdy drugi pies pracuje. Przed wykonaniem ćwiczenia „Wysyłanie naprzód z warowaniem” przewodnik na polecenie sędziego udaje się do psa i staje obok niego. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik wydaje psu komendę „Siad” do przyjęcia końcowej pozycji.

Kryteria oceny:**Elementy podstawowe:**

Zdecydowane warowanie w tej samej pozycji, spokojne zachowanie.

Elementy drugorzędne:

Wykonanie pozycji zasadniczych na początku i na końcu ćwiczenia.

Ocenę obniżają również niespokojne zachowanie psa, pomoc przewodnika, błędy w pozycjach zasadniczych, zbyt wczesne wstanie psa, siedzenie lub stanie zamiast leżenia i opuszczenie przez psa miejsca odłożenia. Jeśli pies opuści miejsce odłożenia na odległość większą niż 3 metry, można przyznać ocenę częściową - strata 50% punktów, nie licząc innych błędów, przy zastosowaniu następujących zasad:

- FCI-IGP 1: częściowa ocena jest możliwa, jeśli drugi pies ukończył trzecie ćwiczenie.
- FCI- IGP 2: częściowa ocena jest możliwa, jeśli drugi pies ukończył czwarte ćwiczenie.
- FCI-IGP 3: częściowa ocena jest możliwa, jeśli drugi pies ukończył piąte ćwiczenie

Jeżeli pies ruszy w kierunku przewodnika, gdy ten po niego wraca, odejmuje się do 3 punktów. Jeśli pies opuści pozycję leżącą i pozostanie w promieniu 3 metrów lub kiedy siedzi lub stoi czy usiądzie, odejmuje się do 50% punktów.

Część C – Obrona**Postanowienia ogólne i objaśnienia****Oznaczenia placu**

Następujące oznaczenia muszą zgodnie z regulaminem być dobrze widoczne dla przewodnika, sędziego i pozoranta:

- Pozycja przewodnika do odwołania psa z ostatniej kryjówki.
 - Pozycja pozoranta do rozpoczęcia ucieczki oraz jej punkt końcowy (20 kroków); na tym dystansie pies musi zatrzymać uciekającego pozoranta (zob. szkic w punkcie opis ćwiczeń).
- Miejsce do odłożenia psa przed ucieczką (zob. szkic w punkcie opis ćwiczeń) –
- Pozycja dla przewodnika do rozpoczęcia ćwiczenia „Atak na psa z ruchu” na egzaminach FCI-IGP 2 oraz FCI-IGP 3.

Kryjówki

Na bokach placu należy ustawić 6 kryjówek, (po 3 z każdej strony) (zob. szkic strona 54). Wszystkie 6 kryjówek musi znajdować się na placu na każdym poziomie egzaminu (FCI-IGP 1-3).

Wymagania podstawowe

Podczas oceny pracy w ćwiczeniach obrończych należy brać pod uwagę popędy psa, jego pewność siebie, odporność na stres, chwyt oraz chęć współpracy. Pies musi sprawiać wrażenie , że cały czas świadomie dąży do konfrontacji z pozorantem.

We wszystkich ćwiczeniach obrończych pies może chwytać tylko specjalny rękaw ochronny. Gryzienie jakichkolwiek części ciała pozoranta prowadzi do dyskwalifikacji. Tam, gdzie prawo zabrania przeprowadzania testu pałki, stosowne ćwiczenia można przeprowadzać bez niego. Podczas testu pałką pozorant markuje jednorazowe grożące uderzenie pałką, jednak bez faktycznego dotknięcia lub uderzenia psa. Grożenie pałką przez pozoranta musi być energiczne

Kryteria oceny:

Szczególną uwagę należy zwrócić na następujące kluczowe elementy:

- Reakcja psa na ataki:
Pies powinien reagować pewnie i zdecydowanie, wykazując spokojny i mocny chwyt.

- Faza pilnowania:
Pies musi wykazywać pewne siebie i dominujące zachowanie wobec pozoranta.
- Posłuszeństwo:
Pies powinien pozostawać pod pełną kontrolą przewodnika przez cały czas trwania ćwiczeń obrończych.

Inne wytyczne dot. oceny

• Nieznacznie nieuważne pilnowanie i/lub nieznaczna natarczywość wobec pozoranta w fazie pilnowania	Obniżenie o jedną ocenę
• Mocno nieuważne pilnowanie i/lub mocna natarczywość wobec pozoranta w fazie pilnowania	Obniżenie o dwie oceny
• Pozostanie przy pozorancie bez pilnowania go	Obniżenie o 3 oceny
• Powrót psa do podchodzącego przewodnika	Ocena niedostateczna
• Niewytrzymanie fazy walki, puszczenie rękawa i ustąpienie przed presją pozoranta	Przerwanie pracy
• Odejście od pozoranta przed wydaniem przewodnikowi przez sędziego polecenia powrotu do psa lub wydanie psu przez przewodnika komendy do pozostania przy pozorancie	

Puszczanie / dodatkowe komendy / ocena

Jeśli pies nie puści rękawa po pierwszej dozwolonej komendzie, przewodnik dostaje od sędziego polecenie wydania do dwóch dodatkowych komend.

Puszczenie z ociąganiem	Natychmiastowe puszczenie na pierwszą dodatkową komendę	Puszczenie z ociąganiem na pierwszą dodatkową komendę	Natychmiastowe puszczenie na drugą dodatkową komendę	Puszczenie z ociąganiem na drugą dodatkową komendę	Niepuszczenie na drugą dodatkową komendę względnie próby oddziaływania na psa w inny sposób
0,5 – 3,0	3	3,5 – 6,0	6	6,5 – 9,0	Dyskwalifikacja

- Jeśli pies podczas konwoju bocznego opuszcza pozycję między pozorantem a przewodnikiem, konwój zostaje zatrzymany, a przewodnik ma prawo użyć dwóch kombinowanych komend „Do mnie - Noga”, aby pies ponownie przyjął właściwe miejsce między nim a pozorantem. Następnie konwój jest kontynuowany.
Ocena:
 - Konwój tylny FCI-IGP 2:
Pierwsza dodatkowa komenda: - 1,5 punktów.
Druga dodatkowa komenda: - 2,5 punktów.

- Ćwiczenia „Napał na psa z konwoju tylnego” i „Atak na psa z ruchu”: Pierwsza dodatkowa komenda: - 3,5 punktów.

Druqa dodatkowa komenda: - 5 punktów.

Jeśli pies nie wraca na pozycję po dwóch dodatkowych komendach, następuje dyskwalifikacja.

- Jeśli pies podczas konwoju bocznego podgryza rękaw ochronny pozoranta, przewodnik może raz wydać kombinowaną komendę „Puść”/„Do mnie-Noga”, aby ponownie opanować psa i aby zajął on odpowiednią pozycję.

Ocena:

- Konwój tylny (FCI-IGP 2):
Całe ćwiczenie jest oceniane jako „niedostateczne”, oprócz innych błędów odejmuje się 2 punkty. Obrona może być kontynuowana, ale jeśli pies nie zostanie opanowany, następuje dyskwalifikacja z powodu nieposłuszeństwa.
- Ćwiczenia „Napał na psa z konwoju tylnego” i „Atak na psa z ruchu”:
Całe ćwiczenie jest oceniane jako „niedostateczne”. Obrona może być kontynuowana, ale jeśli pies nie zostanie opanowany, następuje dyskwalifikacja z powodu nieposłuszeństwa.
- Jeśli pies opuszcza pozoranta przed wydaniem przez sędziego polecenia podejścia przewodnika do psa, obrona zostaje przerwana.
- Jeśli pies opuszcza pozoranta po wydaniu przez sędziego polecenia podejścia do psa, ćwiczenie jest oceniane jako „niedostateczne”.

Elementy podstawowe i drugorzędne ćwiczeń:

Podczas oceny poszczególnych ćwiczeń rozróżnia się elementy podstawowe i drugorzędne. Istotne błędy w elementach drugorzędnych mogą skutkować oceną „niedostateczną” całego ćwiczenia lub dyskwalifikacją.

Szczegółowe opisy poszczególnych ćwiczeń znajdują się w dalszej części regulaminu.

Stopnie egzaminu FCI-IGP 1 DO FCI-IGP 3 (ćwiczenia i punktacja)

Ćwiczenia	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Rewirowanie	5	5	10
Osaczenie i oszczekanie	15	15	15
Powstrzymanie próby ucieczki	20	15	10
Atak na psa z pilnowania	30	20	15
Konwój tylny	-	5	5
Atak na psa z konwoju tylnego	-	-	15
Atak na psa z ruchu	30	20	15
Atak na psa z pilnowania	-	20	15
Łącznie	100	100	10

Meldunek

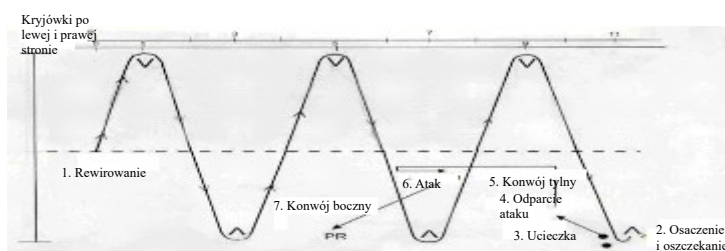
Na egzaminie FCI-IGP 1 przewodnik melduje się sędziemu w pozycji zasadniczej wraz z psem zapiętym na smyczy. Na egzaminach w FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3 meldunek następuje poprzez przyjęcie pozycji zasadniczej w kierunku skierowanym do sędziego oraz podniesienie ręki w punkcie, w którym rozpoczyna się ćwiczenie rewirowania. Część C – Obrona rozpoczyna się na znak sędziego.

Opisy ćwiczeń w części C

Rewirowanie

Przewodnik rozpoczyna ćwiczenie, stojąc w pozycji zasadniczej w kierunku sędziego. Po zgłoszeniu mu gotowości może on obrócić się z psem w stronę odpowiedniej kryjówki.

FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Przewodnik z psem przy nodze na smyczy udaje się do punktu rozpoczęcia ćwiczenia, znajdującego się na linii środkowej na wysokości piątej kryjówki. Tam przyjmuje pozycję zasadniczą i odpina psa ze smyczy. Następnie przez podniesienie ręki zgłasza sędziemu gotowość do rozpoczęcia ćwiczenia i na jego polecenie posyła psa do rewirowania.	Przewodnik z psem przy nodze bez smyczy udaje się do punktu rozpoczęcia ćwiczenia, znajdującego się na linii środkowej na wysokości trzeciej kryjówki, gdzie przyjmuje pozycję zasadniczą. Następnie przez podniesienie ręki zgłasza sędziemu gotowość do rozpoczęcia ćwiczenia i na jego polecenie posyła psa do rewirowania.	Przewodnik z psem przy nodze bez smyczy udaje się do punktu rozpoczęcia ćwiczenia, znajdującego się na linii środkowej na wysokości pierwszej kryjówki, gdzie przyjmuje pozycję zasadniczą. Następnie przez podniesienie ręki zgłasza sędziemu gotowość do rozpoczęcia ćwiczenia i na jego polecenie posyła psa do rewirowania.

Przewodnik wysyła psa do rewirowania komendą słowną i gestem prawą lub lewą ręką. Pies musi szybko odbiec od przewodnika, z determinacją pobiec w kierunku kryjówki, a następnie ciasno i uważnie ją obieć. Gdy pies obiegnie kryjówkę, przewodnik woła go do siebie komendą do przyjścia, po czym z ruchu posyła go komendą i gestem ręki do kolejnej kryjówki. Przy przywoływaniu psa można użyć dodatkowo jego imienia. Komenda i imię psa muszą być wypowiedziane razem. Znaki wizualne są dozwolone wyłącznie do wskazywania kryjówek. Przewodnik porusza się normalnym krokiem po wyobrażonej linii środkowej, której nie wolno mu opuszczać w czasie trwania ćwiczenia. Gdy pies dobiegnie do kryjówki z pozorantem, przewodnik nie może wydawać mu już żadnych komend słownych bądź optycznych i musi pozostać na miejscu, dopóki nie otrzyma od sędziego polecenia podejścia do kryjówki.

Kryteria oceny:

Elementy podstawowe:

Zdecydowane, skoncentrowane i uważne poszukiwanie pozoranta. Posłuszeństwo psa.

Elementy drugorzędne:

Bezpośrednie przybiegnięcie psa do przewodnika. Ciasne obieganie kryjówek.

Obniżenie oceny powodują: niespokojna pozycja zasadnicza na początku ćwiczenia, szczekanie podczas wykonywania ćwiczenia, dodatkowa pomoc przewodnika, jak np. komendy optyczne do przybiegnięcia do przewodnika, nieobieganie bądź nieuważne i/lub szerokie obieganie kryjówek, trudności w prowadzeniu psa, niezdecydowane poszukiwanie pozoranta, opuszczanie linii środkowej przez przewodnika. Jeśli podczas rewirowania przewodnik przywoła psa do pozycji zasadniczej, za ćwiczenie przyznaje się 0 punktów. Praca może być kontynuowana, jeśli pies daje się ponownie wysłać. Jeśli drugi raz wraca do pozycji zasadniczej, praca zostaje przerwana. Jeżeli pies nie znajdzie pozoranta od razu, przewodnik może go ponownie dwukrotnie posłać bezpośrednio do ostatniej kryjówki. Jeśli mimo tego pies nie odnajdzie pozoranta, praca zostaje przerwana.

Osaczenie i oszczekanie

Punktacja: 10 punktów za osaczenie i 5 za oszczekanie

Pies musi pewnie, aktywnie i uważnie osaczać pozoranta i w sposób ciągły go oszczekiwać. Czas oszczekiwania wynosi ok. 20 sekund. Ćwiczenie kończy się w następujący sposób:

FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Na polecenie sędziego przewodnik ustawia się w oznaczonym punkcie oddalonym 5 kroków od pozoranta. Na kolejne polecenie sędziego woła swojego psa lub podchodzi do niego i komendą do siadu sprowadza go do pozycji zasadniczej. Następnie zapina go na smycz i udaje się z nim przy nodze na oznaczone miejsce, gdzie przyjmuje pozycję zasadniczą. Pies może tam być również zaprowadzony przy nodze bez smyczy.	Na polecenie sędziego przewodnik ustawia się w oznaczonym punkcie oddalonym 5 kroków od pozoranta. Na kolejne polecenie sędziego odwołuje swojego psa do pozycji zasadniczej.	Na polecenie sędziego przewodnik ustawia się w oznaczonym punkcie oddalonym 5 kroków od pozoranta. Na kolejne polecenie sędziego odwołuje swojego psa do pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny

Elementy podstawowe:

Świadome osaczenie i nieustające oszczekanie pozoranta

Elementy drugorzędne:

Szybkie, po linii prostej, przyjście do przewodnika i zajęcie końcowej pozycji zasadniczej.

Ocenę obniżają m.in. skakanie na pozoranta, chwytywanie rękawa, brak pewności siebie i presji w osaczaniu oraz ciągłości i wyrazu w oszczekiwaniu aż do odwołania. Podczas ćwiczenia pies nie może się rozpraszać obecnością sędziego ani podejściem przewodnika.

Inne wytyczne dot. oceny:

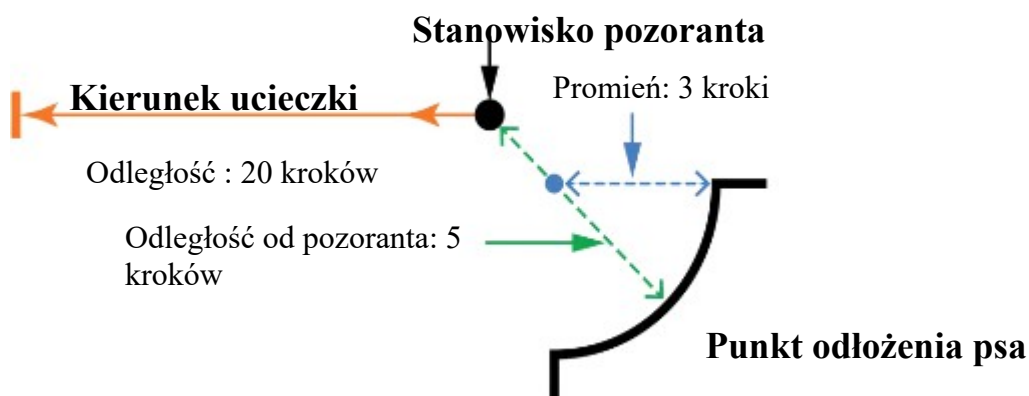
Brak siły, wyrazu, energii i ciągłości w oszczekiwaniu	Ocena dostateczna do niedostatecznej
Brak oszczekiwania mimo aktywnego pozostania przy pozorancie	Ocena niedostateczna

Zaczepianie pozoranta poprzez uderzanie go, skakanie na niego itp. Silne ugryzienie rękawa z puszczeniem dopiero na komendę przewodnika	Obniżenie oceny do niedostatecznej Ocena niedostateczna -14 punktów
Odejście od pozoranta przed wydaniem przewodnikowi przez sędziego polecenia do opuszczenia linii środkowej Nie można ponownie wysłać psa do pozoranta lub pies ponownie opuszcza pozoranta	Można jeszcze raz wysłać psa do pozoranta. Jeżeli pies pozostanie przy pozorancie, egzamin w części C jest kontynuowany dalej. Ocena niedostateczna -14 punktów Przerwanie pracy
Odejście psa od pozoranta podczas podchodzenia przewodnika do kryjówki lub powrót psa do przewodnika przed odwołaniem	Częściowa ocena niedostateczna Częściowa ocena niedostateczna
Pies w kryjówce chwyta rękaw i nie puszcza go samodzielnie.	Sędzia wydaje przewodnikowi polecenie ustawienia się w punkcie do odwołania psa i do puszczenia i odwołania, które muszą być wypowiedziane natychmiast po sobie jak jedno słowo. Ocena niedostateczna -14 Jeśli pies nie puści i nie wróci do przewodnika, zajmując pozycję zasadniczą zostaje dyskwalifikowany.

Powstrzymanie próby ucieczki

Na polecenie sędziego przewodnik nakazuje pozorantowi opuścić kryjówkę, a ten normalnym krokiem udaje się do punktu początkowego ucieczki. Na ponowne polecenie sędziego przewodnik, wydając psu komendę „Noga”, prowadzi swojego psa na pozycję do odłożenia psa przed ucieczką.

FCI-IGP 1

Przewodnik prowadzi psa przy nodze na smyczy lub bez na miejsce odłożenia przed ucieczką i przyjmuje tam pozycję zasadniczą. Podczas odprowadzenia pies musi wykazywać podporządkowanie, skupienie i koncentrację oraz utrzymywać poprawną pozycję przy nodze z łopatką na wysokości kolana przewodnika. W pozycji zasadniczej przewodnik odpina psu smycz, jeżeli była przypięta i wydaje mu komendę do położenia się. Pies musi natychmiast i szybko

przyjąć pozycję leżącą i pozostać w niej spokojnie oraz pewnie, skoncentrowany na pozorancie. Odległość psa od pozoranta wynosi 5 kroków. Następnie przewodnik udaje się do ostatniej

kryjówki i staje tam w taki sposób, by widzieć psa i sędziego. Wówczas pozorant podejmuje próbę ucieczki.

FCI-IGP 2 i FCI-IGP 3:

Przewodnik prowadzi psa przy nodze bez smyczy na miejsce odłożenia przed ucieczką i przyjmuje tam pozycję zasadniczą. Podczas odprowadzenia pies musi wykazywać podporządkowanie, skupienie i koncentrację oraz utrzymywać poprawną pozycję przy nodze z łopatką na wysokości kolana przewodnika. Z pozycji zasadniczej przewodnik wydaje psu komendę do położenia się. Pies musi natychmiast i szybko przyjąć pozycję leżącą i pozostać w niej spokojnie oraz pewnie, skoncentrowany na pozorancie. Odległość psa od pozoranta wynosi 5 kroków. Następnie przewodnik udaje się do ostatniej kryjówki i staje tam w taki sposób, by widzieć psa i sędziego. Wówczas pozorant podejmuje próbę ucieczki.

Próba ucieczki

Na polecenie sędziego pozorant podejmuje próbę ucieczki. Na jednoczesną, pojedynczą komendę przewodnika pies musi bez wahania, zdecydowanie i skutecznie zatrzymać pozoranta energicznym, silnym chwytem. Po zatrzymaniu się pozoranta, a przed puszczeniem następuje faza przejściowa - około 1 sekundy. Po tej fazie pies musi puścić pozoranta. W stosownym czasie - około 3 sekundy, przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia. Po puszczeniu następuje faza pilnowania, trwająca ok. 5 sekund. Po puszczeniu rękawa pies musi uważnie, pewnie siebie, wykazując bardzo dużą dominację, pilnować pozoranta.

Kryteria oceny

Elementy podstawowe:

Konsekwentne uniemożliwienie ucieczki, pełny i mocny chwyt, bezpośrednie i pewne puszczenie, pewne siebie pilnowanie.

Elementy drugorzędne:

Chodzenie przy chodzeniu do miejsca odłożenia przed ucieczką oraz przyjęcie pozycji leżącej przed do ucieczką.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również oceny powodują braki w nieposłuszeństwie psa, brak komendy przewodnika, mało zdecydowana reakcja na ucieczkę, słabe chwycenie rękawa, wolne puszczenie rękawa, brak uwagi i dominacji w pilnowaniu pozoranta.

Dalsze wskazówki dotyczące oceny:

Jeśli pies podczas przyjęcia pozycji leżącej przed ucieczką przekroczy wyznaczoną linię, pozostaje w tej pozycji i przyznaje się ocenę częściową. Jeśli pies opuści pozycję przed rozpoczęciem ucieczki przez pozoranta i ugryzie rękaw pozoranta, następuje dyskwalifikacja. Jeśli pies nie ugryzie rękawa, przewodnik może podejść do wyznaczającej odłożenie psa przed ucieczką linii i przywołać psa jednorazową komendą „Do mnie-Noga”, aby pies ponownie się położył. Obrona jest kontynuowana, ale ćwiczenie oceniane jest jako „niedostateczne” i ocenione na 0 punktów. Jeśli pies ponownie opuści pozycję, następuje dyskwalifikacja z powodu nieposłuszeństwa.

W przypadku braku komendy słownej wydanej przez przewodnika, ćwiczenie zostaje obniżone o jedną ocenę. Jeśli pies pozostanie w pozycji odłożenia podczas próby ucieczki pozoranta lub nie uniemożliwi ucieczki w odległości 20 kroków, następuje przerwanie obrony.

Atak na psa podczas pilnowania

Po fazie pilnowania pozorant, na polecenie sędziego, podejmuje atak na psa. Pies musi bez wpływu

przewodnika obronić się, silnie i energicznie chwytając rękaw. Następnie pozorant obciąża psa, napierając na niego i markując uderzenia pałką. Należy wówczas zwracać szczególną uwagę na pewność siebie psa, jego odporność na stres oraz na pełny, stabilny chwyt. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania i zatrzymuje się, ustawiając psa plecami do przewodnika. Należy wówczas zademonstrować fazę przejściową, około 1 sekundy, aż pies puści rękaw. Po fazie przejściowej pies musi puścić rękaw. W stosownym czasie, około 3 sekund, przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia. Podczas puszczenia oraz po nim pozorant musi stać spokojnie. Po puszczeniu pies musi uważnie pilnować pozoranta, wykazując przy tym pewność siebie i dużą dominację.

Zakończenie ćwiczenia:

Na polecenie sędziego przewodnik podchodzi do psa normalnym krokiem w linii prostej, po czym komendą „Siad” sprowadza go do pozycji zasadniczej. Pozorantowi nie odbiera się pałki.

Kryteria oceny:**Elementy pierwotne:**

Pewna siebie reakcja na atak przewodnika, pełny, mocny i spokojny chwyt, pewność siebie i odporność psa na obciążenia, szybkie puszczenie, stanowcze i pewne pilnowanie pozoranta.

Elementy wtórne:

Przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej.

Ocenę obniżają również powolna reakcja psa na atak, brak silnego chwytu i skuteczności w powstrzymywaniu ataku, brak pewności siebie, słaba odporność na obciążenia, powolne puszczenie, brak uwagi i / lub dominacji przy pilnowaniu pozoranta.

Konwój tylny FCI-IGP 2

Ćwiczenie rozpoczyna się po zakończeniu ćwiczenia „Atak na psa podczas pilnowania”. Konwojowanie pozoranta odbywa się na dystansie 30 kroków, zakręt nie jest obowiązkowy. Przebieg konwoju tylnego określa sędzia. Przewodnik wydaje pozorantowi polecenie do odejścia na odległość 8 kroków i do obrócenia się. Następnie przewodnik wydaje pozorantowi komendę do marszu i podąża za nim z uważnie obserwującym pozoranta psem bez smyczy ok. 8 kroków od niego. W tym celu można wydać psu jednorazową komendę „Noga” lub „Transport”. Odległość 8 kroków pomiędzy przewodnikiem a pozorantem należy zachować podczas całego konwoju. Na polecenie sędziego pozorant zatrzymuje się. Następnie przewodnik z psem bez smyczy podchodzi do pozoranta (pies musi cały czas bacznie obserwować pozoranta), zatrzymuje się przy nim i odbiera mu pałkę. Pies musi zająć pozycję zasadniczą. Następnie rozpoczyna się konwój boczny do sędziego na dystansie ok. 20 kroków. Dozwolona jest jedna komenda do konwoju bocznego. Pies musi iść pomiędzy przewodnikiem a pozorantem i cały czas obserwować pozoranta, nie przeszkadzając mu przy tym w marszu poprzez napieranie na niego, skakanie czy chwytanie rękawa. Na zakończenie konwoju bocznego przewodnik z psem zatrzymuje się przed sędzią w pozycji zasadniczej i zgłasza zakończenie pierwszej części pracy.

Konwój tylny FCI-IGP 3

Ćwiczenie rozpoczyna się po zakończeniu ćwiczenia „Atak na psa podczas pilnowania”. Konwojowanie pozoranta odbywa się na dystansie 30 kroków, zakręt nie jest obowiązkowy.

Przebieg konwoju tylnego określa sędzia. Przewodnik wydaje pozorantowi polecenie do odejścia na odległość 8 kroków i do obrócenia się. Następnie przewodnik wydaje pozorantowi komendę do

marszu i podąża za nim z uważnie obserwującym pozoranta psem, bez smyczy, ok. 8 kroków od niego. W tym celu można jednorazową komendę „Noga” lub „Transport”. Odległość 8 kroków pomiędzy przewodnikiem a pozorantem należy zachować podczas całego konwoju. Konwój tylny kończy się wraz z rozpoczęciem ćwiczenia „Atak na psa z konwoju tylnego”.

Kryteria oceny:**Elementy podstawowe:**

Utrzymanie prawidłowej pozycji przy przewodniku oraz skupienie uwagi na pozorancie.

Elementy wtórne:

Przyjęcie i utrzymanie pozycji zasadniczej

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również unikające i niepewne zachowanie psa, brak uwagi psa skierowanej na pozoranta, wybieganie do przodu lub pozostawanie w tyle, pomoc ze strony przewodnika, nieprawidłowa pozycja zasadnicza.

Dalsze wskazówki dotyczące oceny:

- Jeśli pies podczas cofania się pozoranta chwyci za rękaw, przewodnik może wydać psu komendy „Puść” oraz „Do mnie-Noga”, aby pies przyszedł z powrotem do przewodnika i zajął pozycję zasadniczą. Jeśli pies posłucha, całość ćwiczenia oceniana jest na ocenę „nieдостateczną” i odejmuje się 3 punkty. Konwój tylny jest kontynuowany. Jeśli pies nie wróci do przewodnika i nie zajmie pozycji zasadniczej przy przewodniku, następuje dyskwalifikacja z powodu nieposłuszeństwa.
- Jeśli pies opuści przewodnika podczas konwoju tylnego i wróci do przewodnika po wydaniu jednorazowej komendy, ćwiczenie oceniane na ocenę „nieдостateczną”. Przyznaje się 0 punktów, a konwój jest kontynuowany. Jeśli pies chwyci za rękaw pozoranta, następuje dyskwalifikacja psa.

Atak na psa z konwoju tylnego. Tylko FCI-IGP 3

Na polecenie sędziego pozorant z konwoju tylnego, bez zatrzymywania się, podejmuje atak na psa. Pies musi bez wpływu przewodnika bez wahania obronić się, chwytając za rękaw silnie, energicznie. Następnie pozorant obciąża psa, napierając na niego i markując uderzenia pałką. Należy wówczas zwracać szczególną uwagę na pewność siebie psa, jego odporność na stres oraz na pełny, mocny i stabilny chwyt. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania i zatrzymuje się. Bezpośrednio po zatrzymaniu się pozoranta należy zademonstrować fazę przejściową, około 1 sekundy, aż do puszczenia rękawa. Po fazie przejściowej pies musi puścić rękaw. W stosownym czasie, około 3 sekund, przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia przy czym musi przy tym stać spokojnie. Po puszczeniu pies musi pozostać blisko pozoranta i uważnie go pilnować, wykazując przy tym pewność siebie i dużą dominację. Na polecenie sędziego przewodnik podchodzi do psa normalnym krokiem w linii prostej, po czym komendą do siadu sprowadza go do pozycji zasadniczej. Następnie przewodnik obiera pozorantowi pałkę, po czym wraz z psem przyjmuje nową pozycję zasadniczą przy pozorancie i rozpoczyna się konwój boczny do sędziego na dystansie ok. 20 kroków. Dozwolona jest jedna komenda do konwoju bocznego - „Noga” lub „Transport”. Pies musi iść pomiędzy przewodnikiem a pozorantem i cały czas obserwować pozoranta, nie przeszkadzając mu przy tym w marszu poprzez napieranie na niego, skakanie czy chwytanie rękawa. Na zakończenie konwoju bocznego przewodnik z psem zatrzymuje się przed sędzią w pozycji zasadniczej, przekazuje mu pałkę i zgłasza zakończenie pierwszej części pracy.

Kryteria oceny:**Elementy pierwotne:**

Pewna siebie reakcja na atak pozoranta, pełny, mocny i spokojny chwyt, pewność siebie i

odporność psa na obciążenia, szybkie puszczenie, stanowcze i pewne pilnowanie pozoranta

Elementy wtórne:

Przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej.

Ocenę obniżają również powolna reakcja psa na atak, brak silnego chwytu, brak pewności siebie, słaba odporność na obciążenia, powolne puszczenie, brak uwagi i / lub dominacji przy pilnowaniu pozoranta, braki w posłuszeństwie psa, brak koncentracji psa podczas konwoju, pomoc okazywana przez przewodnika.

Dalsze wskazówki dotyczące oceny:

Jeśli pies puści rękaw po chwyceniu za niego, ale natychmiast i zdecydowanie ponownie chwyci za rękaw, odejmuje się 5 punktów, nie licząc innych błędów.

Atak na psa z ruchu!

Na wszystkich poziomach pozorant musi wydawać okrzyki grożące.

Na egzaminach FCI-IGP 1 i FCI-IGP 2 przed chwyceniem rękawa.

Na egzaminie FCI-IGP 3 pozorant wydaje okrzyki grożące w momencie, kiedy zaczyna biec w stronę psa oraz bezpośrednio przed atakiem psa.

FCI- IGP 1 wraz z zakończeniem części C

Po ćwiczeniu „Atak na psa z pilnowania” pozorant oddala się normalnym tempem na odległość 20 kroków od pozostającego w pozycji zasadniczej psa. Pies musi siedzieć spokojnie, skupiony na pozorancie. Przewodnik może go trzymać za łańcuszek, ale nie wolno mu go pobudzać. Na polecenie sędziego pozorant frontalnie atakuje psa, wydając przy tym odpędzające okrzyki i wykonując silne ruchy grożące. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik wypuszcza psa, wydając mu jedną komendę do obrony. Pies musi bez wahania odeprzeć atak pozoranta, demonstrując przy tym duże zdecydowanie i dominację. Gdy pies chwyci rękaw, pozorant obciąża psa, napierając na niego i markując uderzenia pałką. Należy wówczas zwracać szczególną uwagę na pewność siebie psa, jego odporność na stres oraz na pełny, mocny i stabilny chwyt. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania. Zaraz po tym, gdy pozorant zatrzyma się, należy zademonstrować fazę przejściową, około 1 sekundy. Po fazie przejściowej pies musi puścić rękaw. W stosownym czasie, około 3 sekundy, przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia. Podczas puszczenia przewodnik musi stać spokojnie. Po puszczeniu pies musi pozostawać blisko pozoranta i uważnie go pilnować, wykazując przy tym pewność siebie i dużą dominację. Na polecenie sędziego przewodnik podchodzi do psa normalnym krokiem w linii prostej, po czym komendą do siadu sprowadza go do pozycji zasadniczej. Następnie przewodnik obiera pozorantowi pałkę, po czym wraz z psem przyjmuje nową pozycję zasadniczą przy pozorancie i rozpoczyna się konwój boczny do sędziego na dystansie ok. 20 kroków. Dozwolona jest jedna komenda do konwoju bocznego - „Noga” lub „Transport”. Pies musi iść pomiędzy przewodnikiem a pozorantem i cały czas obserwować pozoranta, nie przeszkadzając mu przy tym w marszu poprzez napieranie na niego, skakanie czy chwytywanie rękawa. Na zakończenie konwoju bocznego przewodnik z psem zatrzymuje się przed sędzią w pozycji zasadniczej, przekazuje mu pałkę i zgłasza zakończenie pierwszej części pracy. Następnie przewodnik odchodzi z psem bez smyczy na odległość 5 kroków, gdzie obydwoje zajmują pozycję zasadniczą. Przewodnik zapina psa na smycz i pod kontrolą prowadzi psa na miejsce omówienia egzaminu.

Kryteria oceny:

Elementy pierwotne:

Pewna siebie reakcja na atak przewodnika, pełny, mocny i spokojny chwyt, pewność siebie i odporność psa na obciążenia, szybkie puszczenie, stanowcze i pewne pilnowanie pozoranta

Elementy wtórne:

Przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej.

Ocenę obniżają również powolna reakcja psa na atak, brak silnego chwytu, brak pewności siebie, słaba odporność na obciążenia, powolne puszczanie, brak uwagi i/lub dominacji przy pilnowaniu pozoranta, braki w posłuszeństwie psa, brak koncentracji psa podczas konwoju, pomoc okazywana przez przewodnika.

Dalsze wskazówki dotyczące oceny:

Jeśli pies puści rękaw po chwyceniu za niego, ale natychmiast i zdecydowanie ponownie chwyci rękaw, odejmuje się 5 punktów, nie licząc innych błędów.

FCI-IGP 2

Po ćwiczeniu „Konwój tylny” przewodnik wraz z psem bez smyczy oddala na odległość 30 metrów do miejsca rozpoczęcia ćwiczenia. Pies musi zachowywać poprawną pozycję przy lewej nodze przewodnika z łopatką na wysokości jego kolana. Po dotarciu do punktu rozpoczęcia ćwiczenia przewodnik zatrzymuje się i odwraca w stronę pozoranta. Komendą do siadu przewodnik ustawia psa w pozycji zasadniczej. Pies musi siedzieć spokojnie, skupiony na pozorancie. Przewodnik może go trzymać za łańcuszek, ale nie wolno mu go pobudzać. Na polecenie sędziego pozorant frontalnie atakuje psa, wydając przy tym odpędzające okrzyki i wykonując silne ruchy grożące. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik wypuszcza psa, wydając mu jedną komendę do obrony. Pies musi bez wahania odeprzeć atak pozoranta, demonstrując przy tym duże zdecydowanie i dominację. Gdy pies chwyci rękaw, pozorant obciąża go, napierając na niego i markując uderzenia pałką. Należy wówczas zwracać szczególną uwagę na pewność siebie psa, jego odporność na stres oraz na pełny, mocny i stabilny chwyt. Przewodnik nie może samodzielnie opuścić miejsca, w którym stoi. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania i zatrzymuje się, ustawiając psa plecami do przewodnika. Gdy pozorant zatrzyma się i stoi nieruchomo, należy zademonstrować fazę przejściową (ok. 1 sek.) aż do puszczenia rękawa. W stosownym czasie (około 3 sekundy) przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia. Podczas puszczenia oraz po nim pozorant musi stać spokojnie. Po puszczeniu pies musi uważnie pilnować pozoranta przez ok. 5 sekund, wykazując przy tym pewność siebie i dużą dominację.

FCI-IGP 3

Po kończącym konwój boczny „Ataku na psa z konwoju tylnego” przewodnik z psem przy nodze bez smyczy podąża do oznaczonego punktu na linii środkowej na wysokości pierwszej kryjówki.

Pies musi iść przy nodze radośnie i skupiony na przewodniku, zachowując przy tym poprawną, prostą pozycję przy jego lewej nodze z łopatką na wysokości jego kolana. Po dodaniu do punktu rozpoczęcia ćwiczenia przewodnik zatrzymuje się i odwraca. Komendą do siadu przewodnik ustawia psa w pozycji zasadniczej. Pies musi siedzieć spokojnie, skupiony na pozorancie. Przewodnik może go trzymać za łańcuszek, ale nie wolno mu go pobudzać. Na polecenie sędziego uzbrojony w miękką pałkę pozorant wychodzi z kryjówki i biegnie do linii środkowej. Po dobiegnięciu do niej, nie przerywając biegu skręca na przewodnika i frontalnie atakuje jego i psa, wydając przy tym odpędzające okrzyki i wykonując silne ruchy grożące. Gdy pozorant zbliży się do przewodnika i psa na odległość 50 metrów, przewodnik na polecenie sędziego wypuszcza psa, wydając mu jedną komendę do obrony. Pies musi bez wahania odeprzeć atak pozoranta, demonstrując przy tym duże zdecydowanie i dominację. Gdy pies chwyci rękaw, pozorant obciąża go, napierając na niego i markując uderzenia pałką. Należy wówczas zwracać szczególną uwagę na

pewność siebie psa, jego odporność na stres oraz na pełny, mocny i stabilny chwyt. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania i zatrzymuje się, ustawiając psa plecami do przewodnika.

Gdy pozorant zatrzyma się i stoi nieruchomo, należy zademonstrować fazę przejściową, ok. 1

sekundy aż do puszczenia rękawa. W stosownym czasie (około 3 sekund) przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia. Podczas puszczenia oraz po nim pozorant musi stać spokojnie. Po puszczeniu pies musi uważnie pilnować pozoranta przez ok. 5 sekund, wykazując przy tym pewność siebie i dużą dominację.

Kryteria oceny:

Pewna siebie reakcja na atak przewodnika, pełny, mocny i spokojny chwyt, pewność siebie i odporność psa na obciążenia, szybkie puszczenie, stanowcze i pewne pilnowanie pozoranta

Elementy wtórne:

Przyjęcie końcowej pozycji zasadniczej.

Ocenę obniżają również braki w posłuszeństwie psa, powolna reakcja psa na atak, brak silnego chwytu, brak pewności siebie, słaba odporność na obciążenia, powolne puszczenie, brak uwagi i/lub dominacji przy pilnowaniu pozoranta, brak koncentracji psa podczas konwoju, pomoc okazywana przez przewodnika.

Dalsze wskazówki dotyczące oceny:

Jeśli pies po chwyceniu za rękaw puści go, ale natychmiast i zdecydowanie ponownie chwyci rękaw, odejmuje się 5 punktów, nie licząc innych błędów.

Atak na psa z pilnowania FCI-IGP2 i FCI-IGP 3 wraz z zakończeniem części C

Po fazie pilnowania na zakończenie poprzedniego ćwiczenia „Atak na psa z ruchu” pozorant na polecenie sędziego podejmuje atak na psa. Pies musi bez wpływu przewodnika obronić się, silnie i energicznie chwytając rękaw. Następnie pozorant obciąża psa, napierając na niego i markując uderzenia pałką. Należy wówczas zwracać szczególną uwagę na pewność siebie psa, jego odporność na stres oraz na pełny, stabilny chwyt. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania i zatrzymuje się, ustawiając psa plecami do przewodnika. Gdy pozorant zatrzyma się i stoi nieruchomo, należy zademonstrować fazę przejściową, około 1 sekundy aż do puszczenia rękawa. W stosownym czasie, około 3 sekund, przewodnik może samodzielnie wydać psu jedną komendę do puszczenia. Podczas puszczenia oraz po nim pozorant musi stać spokojnie. Po puszczeniu pies musi uważnie pilnować pozoranta, wykazując przy tym pewność siebie i dużą dominację. Na polecenie sędziego przewodnik podchodzi do psa i wydaje mu komendę do siadu w pozycji zasadniczej. Następnie przewodnik odbiera pozorantowi pałkę, po czym przewodnik z psem przyjmuje nową pozycję zasadniczą przy pozorancie i rozpoczyna konwój boczny bez smyczy do sędziego na dystansie ok. 20 kroków. Dozwolona jest komenda do chodzenia przy nodze lub konwoju. Pies musi iść pomiędzy przewodnikiem a pozorantem i cały czas obserwować pozoranta, nie przeszkadzając mu przy tym w marszu poprzez skakanie czy chwytanie rękawa. Na zakończenie konwoju bocznego przewodnik z psem zatrzymuje się przed sędzią w pozycji zasadniczej, przekazuje mu pałkę i zgłasza zakończenie pracy w obronie, a następnie odprowadza psa przy nodze bez smyczy na odległość ok. 5 kroków i przyjmuje końcową pozycję zasadniczą. Tam zapina psa na smycz i mając go pod kontrolą udaje się na miejsce omówienia występu.

Kryteria oceny:**Elementy podstawowe:**

Pewna siebie reakcja na atak pozoranta, pełny, mocny i spokojny chwyt, pewność siebie i odporność psa na obciążenia, szybkie puszczenie, stanowcze i pewne pilnowanie pozoranta.

Elementy drugorzędne:

Przyjęcie pozycji zasadniczej.

Ocenę obniżają również powolna reakcja psa na atak, brak silnego chwytu, brak pewności siebie,

słaba odporność na obciążenia, powolne puszczenie, brak uwagi i/lub dominacji przy pilnowaniu

pozoranta, braki w posłuszeństwie psa, brak koncentracji psa podczas konwoju, pomoc okazywana przez przewodnika.

Uwagi dot. pozorantów

Pozorant w części „C” jest asystentem sędziego. Jest on zobowiązany jest przestrzegać postanowień niniejszego regulaminu egzaminacyjnego oraz poleceń sędziego. Ze względu na swoje bezpieczeństwo oraz wymogi ubezpieczeniowe pozorant musi podczas treningów, jak i w trakcie pełnienia obowiązków w części „C” nosić odzież ochronną (spodnie ochronne, kurtkę ochronną, rękawy, ochraniacz dolnej części ciała oraz w razie potrzeby rękawice).

Obuwie pozoranta musi być odporne na warunki pogodowe i odpowiednie do rodzaju nawierzchni. Należy przestrzegać następujących zasad:

- Przed rozpoczęciem swoich zadań w dziale „C” pozorant jest instruowany przez sędziego. Musi swoje zadania wykonywać zgodnie z poleceniami sędziego.
- Pozorant ma obowiązek stosować się do poleceń przewodnika psa podczas jego „rozbrajania” zgodnie z zasadami niniejszego regulaminu egzaminacyjnego. Musi umożliwić przewodnikowi ustawienie psa w prawidłowej pozycji zasadniczej do konwoju bocznego lub tylnego.
- Podczas egzaminów może pracować tylko jeden pozorant. Jednorazowa zmiana pozoranta jest dopuszczalna, jeśli pozorant sam jest uczestnikiem egzaminu. W przypadku egzaminów na szczeblu krajowym, takich jak zawody, kwalifikacje, mistrzostwa itp., należy zawsze zatrudnić 2 pozorantów. Pozorant zamieszkujący to samo gospodarstwo domowe, co jeden z uczestników egzaminów, ma prawo uczestniczyć w każdym rodzaju egzaminu.

Podstawowe zasady dotyczące zachowania pomocnika

Podczas egzaminu sędzia ocenia poziom wyszkolenia oraz jakość prezentowanego psa (np. jego wrodzone popędy, odporność, pewność siebie, posłuszeństwo). Sędzia może ocenić wyłącznie to, co zaobserwuje wizualnie lub usłyszy podczas egzaminu. W trosce o równe szanse wszyscy uczestnicy muszą mieć zapewnione takie same warunki.

Dla zapewnienia równości szans praca pozoranta powinna być zatem równa wobec wszystkich uczestników egzaminu, by umożliwić sędziemu bezstronną i obiektywną ocenę. Nie można pozostawić pozorantowi swobody w sposobie wykonywania jego zadań w części „C”. Sędzia musi sprawdzić, czy spełnione są poszczególne elementy najważniejszych kryteriów oceny w części „C”. Obejmują one na przykład: odporność, pewność siebie, wrodzone popędy, zdolność do współpracy z przewodnikiem. Ważne jest również, aby prawidłowo ocenić jakość chwytu prezentowanego psa. Aby sędzia mógł właściwie ocenić chwyt, pozorant musi umożliwić psu uzyskanie „pełnego chwytu”. Aby ocenić odporność psa na obciążenia, pozorant powinien być w stanie wywierać odpowiedni nacisk na psa. Aby spełnić warunki do oceny, pozorant powinien starać się, wykonywać swoje zadania jak najbardziej równomiernie.

Wytyczne dot. pracy pozorantów

1. „Faza obciążenia”

Podczas obciążenia psa poprzez groźbę uderzenia pałką, pozorant grozi psu uderzeniem, jednak bez próby dotknięcia czy też uderzenia psa. Ruchy groźące muszą być przeprowadzone przez pozoranta w sposób energiczny.

2. „Osaczenie i oszczekanie”

Pozorant stoi poza zasięgiem wzroku przewodnika i psa, w wyznaczonej kryjówce, z lekko skręconym rękawem i bez przyjmowania groźącej postawy ciała. Rękaw służy mu do ochrony ciała. Podczas ćwiczenia pozorant musi obserwować psa. Nie może on dodatkowo

pobudzać psa ani w żaden sposób mu pomagać. Pałkę musi trzymać z boku ciała

opuszczoną w dół.

3. „Powstrzymanie próby ucieczki”

Po ćwiczeniu „Osaczanie z oszczekaniem” pozorant na polecenie przewodnika wychodzi z kryjówki normalnym krokiem i ustawia się we wskazanym przez sędziego miejscu (oznaczonym punkcie ucieczki). Ustawienie pozoranta musi umożliwić przewodnikowi położenie psa w oznaczonym miejscu z boku pozoranta od strony rękawa w odległości ok. 5 kroków od niego. Przewodnik musi znać kierunek ucieczki pozoranta. Na polecenie sędziego pozorant rusza szybkim i dynamicznym biegiem po linii prostej, podejmując próbę ucieczki. Nie może przy tym biec w sposób niekontrolowany ani wykonywać przesadnych ruchów. Rękaw musi być trzymany w taki sposób, by pies miał optymalną możliwość założenia chwytu. Pozorant nie może przed ucieczką obracać się w kierunku psa, może go jednak obserwować kątem oka. Podczas ucieczki pozorant nie może odsuwać rękawa od psa. Gdy pies chwyci rękaw, pozorant kontynuuje bieg w wyznaczonym kierunku i przyciąga rękaw blisko ciała. Na polecenie sędziego pozorant zatrzymuje się. Niedozwolona jest jakakolwiek pomoc psu ze strony pozoranta, np. nadmierna prezentacja rękawa przed chwytem, pobudzanie psa głosem i uderzanie pałką o spodnie ochronne (zarówno przed ucieczką, jak i w jej trakcie), luźne trzymanie rękawa po założeniu przez psa chwytu, spowalnianie biegu czy samowolne zatrzymanie się.

4. „Obrona przed atakiem z pilnowania”

Z fazy pilnowania na polecenie sędziego pozorant podejmuje atak na psa. Zaczyna wykonywać grożące ruchy pałką nad psem, nie uderzając go, i naciera frontalnie na niego, trzymając rękaw przed sobą blisko ciała. Gdy pies chwyci rękaw, pozorant, nie zatrzymując się, ustawia psa bokiem do siebie i napiera na niego. W fazie otwarcia pozorant nie może odwracać się od psa. Pozorant musi napierać na wszystkie psy w tym samym kierunku. Niedozwolone jest napieranie na psa w kierunku przewodnika. Podczas testu odporności na stres pozorant wykonuje silne ruchy grożące, jednakże nie dotyka i nie uderza psa pałką. Energiczność, z jaką pozorant wykonuje ruch grożący, musi być taka sama dla wszystkich psów. Czas trwania fazy walki określa sędzia. Na jego polecenie pozorant zaprzestaje natarcia. Niedozwolona jest jakakolwiek pomoc psu ze strony pozoranta, np. nadmierna prezentacja rękawa przed chwytem, pobudzanie psa głosem lub uderzanie pałką o spodnie ochronne przed atakiem, luźne trzymanie rękawa po założeniu chwytu w fazie walki, różna intensywność napierania, spowalnianie biegu czy samowolne zatrzymanie się w przypadku niedostatecznej odporności psa na stres. Zatrzymanie się pozoranta: zob. pkt. 8.

5. „Konwój tylny (FCI-IGP 2 oraz FCI-IGP 3)”

Na polecenie przewodnika pozorant odchodzi od niego normalnym krokiem, rozpoczynając konwój tylny na dystansie ok. 30 kroków. Trasę konwoju określa sędzia. Podczas konwoju pozorant nie może wykonywać żadnych gwałtownych ruchów. Rękaw i pałkę musi trzymać tak, żeby nie pobudzały psa. Pałka powinna być schowana w szczególności. Przy każdym psie pozorant musi poruszać się z tą samą prędkością.

6. „Atak na psa z konwoju tylnego (FCI-IGP 3)”

Atak z konwoju tylnego następuje z ruchu na polecenie sędziego. Pozorant wykonuje dynamiczny zwrot przez prawe bądź lewe ramię i biegnie w kierunku psa, zdecydowanie nacierając na niego. Pałkę trzyma przy tym w górze i wykonuje nią ruchy grożące. Pozorant musi przyjąć psa w sposób elastyczny, bez zatrzymywania się. W razie potrzeby podczas przyjmowania psa pozorant powinien wykonać obrót, by zamortyzować jego pęd. Należy

unikać dodatkowych ruchów rękawem. Gdy pies chwyci rękaw, pozorant bez

zatrzymywania się zaczyna na niego napierać, ustawiając go bokiem do siebie. Pozorant musi napierać na wszystkie psy w tym samym kierunku. Niedozwolone jest napieranie na psa w kierunku przewodnika. Długość fazy napierania określa sędzia. Na polecenie sędziego pozorant zaprzestaje napierania. Niedozwolona jest jakakolwiek pomoc psu ze strony pozoranta, np. przesadne zejście na bok i/lub nadmierna prezentacja rękawa przed założeniem chwytu przez psa, pobudzanie psa głosem lub uderzanie pałką o spodnie ochronne przy rozpoczęciu ataku, luźne trzymanie rękawa po założeniu chwytu w fazie

walki, różna intensywność napierania dla poszczególnych psów czy samowolne zatrzymanie się w przypadku niedostatecznej odporności psa na stres. Zatrzymanie się pozoranta: zob. pkt. 8.

7. „Atak na psa z ruchu”

FCI-IGP1

Po ćwiczeniu „Atak na psa z pilnowania” pozorant oddala się normalnym tempem na odległość 20 kroków od pozostającego w pozycji zasadniczej psa.

FCI-IGP 2 Pozorant pozostaje w miejscu, w którym zakończyła się pierwsza część konkurencji C. Przewodnik otrzymuje polecenie do udania się wraz ze swoim psem do punktu rozpoczęcia ćwiczenia.

FCI-IGP 3 Na polecenie sędziego pozorant opuszcza swoją kryjówkę i biegnie do linii środkowej, a następnie skręca na przewodnika oraz psa i biegnie prosto na nich, wydając odstraszające okrzyki i wykonując grożące ruchy pałką. Pozorant wydaje okrzyki grożące w momencie, kiedy zaczyna biec w stronę psa oraz bezpośrednio przed atakiem psa. Pozorant musi przyjąć psa w sposób elastyczny i dopasowany do sytuacji. W razie potrzeby podczas przyjmowania psa pozorant powinien wykonać obrót, by zamortyzować jego pęd. Należy za wszelką cenę unikać uciekania z linii ataku psa. Po przyjęciu pozorant ustawia psa bokiem do siebie i zaczyna na niego napierać po linii prostej. Pozorant musi napierać na wszystkie psy w tym samym kierunku. Niedozwolone jest napieranie na psa w kierunku przewodnika. Długość fazy walki określa sędzia. Na znak sędziego pozorant zaprzestaje napierania. Niedozwolona jest jakakolwiek pomoc psu ze strony pozoranta, np. zmniejszenie prędkości ataku, przyjęcie psa z pozycji stojącej (po zatrzymaniu się), uciekanie na bok i/lub nadmierne eksponowanie rękawa przed założeniem chwytu przez psa, luźne trzymanie rękawa podczas fazy walki, różna intensywność napierania dla poszczególnych psów czy samowolne zatrzymanie się w przypadku niedostatecznej odporności psa na stres. Zatrzymanie się pozoranta: zob. pkt. 8.

8. Zatrzymanie się pozoranta (zakończenie ćwiczeń z chwytem)

Po zatrzymaniu się pozoranta na zakończenie ćwiczeń z chwytem pozorant musi zmniejszyć presję względem psa i przestać go pobudzać bez wyraźnego luzowania rękawa. Pozorant nie powinien zmieniać kąta trzymania rękawa, lecz pozostawić go w takiej pozycji jak podczas poprzedniej części ćwiczenia. Pałkę należy trzymać poza zasięgiem wzroku psa, z boku ciała i skierowaną w dół. Pozorant nie może w jakikolwiek sposób pomagać psu w puszczaniu. Po puszczeniu pozorant zachowuje kontakt wzrokowy z psem. Nie może go w żaden sposób pobudzać ani pomagać mu. Jeśli pies okrąża pozoranta podczas pilnowania, ten może pozwolić i bez wykonywania gwałtownych ruchów obracać się, by zachować go w polu widzenia.

9. Brak pewności siebie / niewykonanie ćwiczenia z chwytem

Jeżeli podczas ćwiczenia z chwyceniem rękawa pies nie założy chwytu lub podczas fazy walki poluzuje chwyt i puści rękaw, pozorant musi kontynuować natarcie na psa dopóki sędzia nie przerwie ćwiczenia. W takiej sytuacji pozorant nie może pod żadnym pozorem pomagać psu lub samowolnie się zatrzymać. Jeśli pies nie puszcza rękawa, pozorant nie

może mu w tym pomagać sposobem trzymania bądź ruchem pałki. Jeśli pies przejawia chęć odejścia od pozoranta podczas fazy pilnowania, ten nie może go w żaden sposób pobudzać do pozostania przy sobie. Podczas wszystkich ćwiczeń, we wszystkich ich fazach, pozorant powinien zachowywać się aktywnie lub neutralnie zgodnie z wymogami regulaminu.

Egzaminy dodatkowe

Egzamin z tropienia 1 do 3 (FCI-FPr 1-3)

Egzaminy z tropienia 1-3 składają się tylko z części A egzaminów FCI-IGP 1-3. Przewodnik sam decyduje, do jakiego poziomu zgłasza swojego psa. Za ukończenie tych egzaminów nie przyznaje się żadnego tytułu wyszkolenia ani licencji hodowlanej w rozumieniu regulaminu wystawowego czy też hodowlanego.

Punktacja maksymalna	Ocena Doskonała	Ocena Bardzo dobra	Ocena Dobra	Ocena Dostateczna	Ocena Niedostateczna
100	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

Egzaminy nie muszą być przeprowadzane w kolejności 1-3.

Egzamin z posłuszeństwa 1 do 3 (FCI-UPr 1-3)

Egzaminy z posłuszeństwa na poziomach 1-3 składają się tylko z części B egzaminów FCI-IGP 1-3. Przewodnik sam decyduje, do jakiego poziomu zgłasza swojego psa.

Za ukończenie tych egzaminów nie przyznaje się żadnego tytułu wyszkolenia ani licencji hodowlanej w rozumieniu regulaminu wystawowego czy też hodowlanego.

Punktacja maksymalna	Ocena Doskonała	Ocena Bardzo dobra	Ocena Dobra	Ocena Dostateczna	Ocena Niedostateczna
100	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

Egzaminy nie muszą być przeprowadzane w kolejności 1-3.

Egzaminy z pracy obrończej 1 do 3 (FCI-SPr 1-3)

Egzaminy z pracy obrończej na poziomach 1-3 składają się tylko z części C egzaminów FCI-IGP 1-3. Przewodnik sam decyduje, do jakiego poziomu zgłasza swojego psa. Za ukończenie tych egzaminów nie przyznaje się żadnego tytułu wyszkolenia ani licencji hodowlanej w rozumieniu regulaminu wystawowego czy też hodowlanego.

Uwaga! Nie dopuszcza się przeprowadzania egzaminów wyłącznie z części C (Uczestnicy egzaminu, którzy biorą udział tylko w części C).

Punktacja maksymalna	Ocena Doskonała	Ocena Bardzo dobra	Ocena Dobra	Ocena Dostateczna	Ocena Niedostateczna
100	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

Egzaminy nie muszą być przeprowadzane w kolejności 1-3.

Egzamin na psa użytkowego 1 do 3 (FCI-GPr 1-3)

Egzaminy na psa użytkowego na poziomach 1-3 składają się tylko z części B i C egzaminów FCI-IGP 1-3. Przewodnik sam decyduje, do jakiego poziomu zgłasza swojego psa.

Za ukończenie tych egzaminów nie przyznaje się żadnego tytułu wyszkolenia ani licencji hodowlanej w rozumieniu regulaminu wystawowego czy też hodowlanego.

Punktacja maksymalna	Ocena Doskonała	Ocena Bardzo dobra	Ocena Dobra	Ocena Dostateczna	Ocena Niedostateczna
200	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0

Egzaminy na psa tropiącego FCI

Postanowienia ogólne / Stopnie egzaminu

	FCI-IFH 1	FCI-IFH 2	FCI-IFH 3
Długość linki	10 metrów	10 metrów	10 metrów
Ślad	Ślad własny	Ślad obcy	Ślad obcy
Długość śladu	Min. 800 kroków	Min. 1200 kroków	Min. 1800 kroków
Proste	5	7	8 Jedna prosta w kształcie półokręgu o promieniu około 30 metrów. Wejście i wyjście znajdują się pod kątem około 90°.
Załamania	4 załamania ok. 90°	6 załamań: Pierwsze 5 załamań ok. 90° i ostatnie załamanie pod kątem ostrym 30° do 60°	7 załamań: 2 pod kątem ostrym 30° do 60°. Inne załamania ok. 90°.
Odległość między załamaniami	Min. 50 kroków	Min. 50 kroków	Min. 50 kroków
Przedmioty	3 własne przedmioty przewodnika 3 x 7 punktów	4 przedmioty obce 3 x 5 i 1 x 6 punktów	7 przedmiotów obcych 7 x 3 punkty
Miejsce pozostawienia przedmiotów	1. przedmiot po min. 100 krokach 2. przedmiot po wskazaniu sędziego 3. przedmiot na końcu śladu. Dwa przedmioty mogą leżeć na jednej prostej.	1. przedmiot po min. 100 krokach 2. + 3. przedmiot po wskazaniu sędziego 4. przedmiot na końcu śladu. Dwa przedmioty mogą leżeć na jednej prostej.	1. przedmiot po min. 100 krokach. 2. - 6. przedmiot po wskazaniu sędziego. 7. przedmiot na końcu śladu. Dwa przedmioty mogą leżeć na jednej prostej.
Wielkość przedmiotów	10 x 2–3 x 0,5–1 cm	10 x 2–3 x 0,5–1 cm	10 x 2–3 x 0,5–1 cm
Minimalny wiek śladu	90 minut	120 minut	180 minut
Maksymalny czas na wypracowanie śladu	30 minut	30 minut	45 minut
Ślady zwodnicze		30 minut przed rozpoczęciem pracy psa	30 minut przed rozpoczęciem pracy psa
Warunek dopuszczenia	FCI BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej	FCI-IFH 1	FCI-IFH 2

FCI-IGP FH

Na tym poziomie w ciągu 2 dni należy dwukrotnie zaliczyć ślady FCI-IFH 3. Ślady nie mogą być położone na tym samym terenie, a każda z tras musi być wytyczona przez innego przewodnika deptacza.

Aby pozytywnie zaliczyć ten egzamin, należy uzyskać co najmniej dostateczną ocenę z obu śladów. W przypadku otrzymania tej samej ilości punktów, decyduje wyższy wynik z jednego śladu. Jeśli punktacja z obu śladów jest taka sama, przyznaje się te same lokaty.

Podłoże na ślad

Podłożem na ślad może być każda naturalna nawierzchnia, np. łąka, pole czy grunt leśny. Na wszystkich poziomach, w zależności od dostępnego terenu, możliwa jest zmiana podłoża i przejście przez drogę.

Układanie śladu

Tylko na egzaminie FCI-IFH 1 ślad jest ułożony przez przewodnika psa samodzielnie. We wszystkich pozostałych poziomach egzaminów FCI-IFH ślad musi być ułożony przez deptacza śladu.

W przypadku testów FCI-IFH 2 i FCI-IFH 3 zaleca się, aby licencjonowany deptacz, w porozumieniu z sędzią lub koordynatorem śladu, określił przebieg śladu w zależności od dostępnego terenu oraz sporządził dla sędziego rysunek przebiegu ścieżki śladu. Rysunek ten powinien zawierać charakterystyczne cechy terenu (np. drzewa, słupy energetyczne, budynki itp.), liczbę kroków na każdym odcinku oraz miejsca, w których rozmieszczono przedmioty. Sędzia lub kierownik śladów nadzoruje układanie śladu i instruuje deptacza. Ślady powinny być układane w różny sposób. Załamania i przedmioty nie mogą znajdować się w tych samych odległościach od siebie na różnych śladach. Podstawa śladu musi być wyraźnie zaznaczona tabliczką umieszczoną w ziemi po lewej stronie podstawy. Deptacz zatrzymuje się na krótko na podstawie, a następnie podąża naturalnym krokiem we wskazanym kierunku. Podczas układania śladu deptacz musi stawiać normalne kroki. Również załamania muszą być układane naturalnym krokiem, w taki jednak sposób, by umożliwić psu nieprzerwaną pracę węchową. Ślad musi tworzyć ciągłą całość (zob. szkic na końcu części Egzaminu na Psa Tropiącego). Pomoc deptacza poprzez nienaturalny krok, szuranie lub zmianę kroku jest zakazana na całej długości śladu. Na wszystkich poziomach egzaminu, na których ślad nie jest układany przez przewodnika psa, pies ani przewodnik nie mogą widzieć układania śladu. Kolejność wykonywania śladów jest losowana po ich ułożeniu w obecności sędziego lub osoby przez niego do tego wyznaczonej.

Ślad zwodniczy (FCI-IFH 2 i FCI-IFH 3)

Na egzaminach na psa tropiącego FCI-IFH 2 oraz FCI-IFH 3 ślad jest przecinany dwukrotnie przez drugą osobę.

Ślady zwodnicze nie mogą być położone w obrębie 40 kroków od załamania, jak również na pierwszej oraz ostatniej prostej. Ślady zwodnicze muszą przecinać ślad właściwy dwukrotnie pod kątem nie mniejszym niż 60 stopni i nie mogą przecinać tej samej prostej. Deptacz, który układa ślady zwodnicze musi zachować co najmniej 10-metrowy odstęp od śladu, zanim położy ślad zwodniczy. Pies może wskazać i sprawdzić ślad zwodniczy bez odjęcia punktów bez opuszczania ścieżki śladu właściwego. Jeśli pies podąży za śladem zwodniczym na odległość większą niż długość linki, praca zostaje przerwana. Oznacza to, że sędzia musi zakończyć pracę na śladzie najpóźniej wtedy, gdy przewodnik psa zrobi dwa kroki na śladzie zwodniczym.

Uwagi

Przewodnik może, poprosiwszy o pozwolenie sędziego, na chwilę przerwać ślad, jeśli uważa, że ze względu na samopoczucie fizyczne lub warunki atmosferyczne (np. upał) on bądź jego pies tego

potrzebuje. Czas trwania przerwy wlicza się w czas przeznaczony na wypracowanie śladu. Podczas takiej przerwy bądź przy przedmiocie przewodnik może oczyścić swojego psa głowę, oczy i nos. W tym celu może on mieć przy sobie wilgotną ściereczkę bądź gąbkę. Musi on pokazać je sędziemu przed rozpoczęciem śladu. Inne pomoce nie są dozwolone.

Przedmioty

Przedmioty nie mogą znajdować się w odległości 20 kroków przed lub za załamaniem. Należy je zostawić pomiędzy odciskami stóp lub alternatywnie, jeśli wymaga tego charakter terenu (wysoka roślinność), w odciskach stóp. Po pozostawieniu ostatniego przedmiotu deptacz śladów idzie w prostym kierunku jeszcze przez co najmniej 10 kolejnych kroków. Przedmioty nie mogą znacząco odróżniać się kolorem od terenu.

Przed ułożeniem śladu przewodnik psa (FCI-IFH 1) lub deptacz śladów (FCI-IFH 2, FCI IFH 3) pokazuje przedmioty sędziemu lub koordynatorowi ds. śladów. Używa się tylko tych przedmiotów, które przewodnik psa / deptacz śladów nosił w kieszeni przez co najmniej 30 minut. Na śladzie używa się przedmiotów wykonanych z różnych materiałów (np. skóra, tekstylia, drewno). Na mistrzostwach FCI-IFH przedmioty muszą być ponumerowane. Numery te muszą odpowiadać numerowi śladu. Jeśli niewskazany przez psa przedmiot nie może zostać odnaleziony przez deptacza, nie następuje strata punktów. Jeśli ma to miejsce w przypadku większej ilości przedmiotów niż jeden, przewodnikowi proponuje się wykonanie śladu rezerwowego. Jeśli ten odmówi, niewskazane przedmioty uznaje się za nieznalezione. Zasada ta nie ma zastosowania do FCI-IFH 1, w którym układany jest ślad własny przewodnika. W tym przypadku nie przyznaje się punktów za nieodnalezione przedmioty.

Oznaczanie przedmiotów

Pies może oznaczyć przedmioty przez ich zaznaczenie, podjęcie lub poprzez aportowanie przedmiotu. Jeżeli pies zaznacza przedmioty, może je zaznaczyć siadając, kładąc się, stając przed przedmiotem przy czym dozwolone jest przyjęcie różnych pozycji w obrębie pracy na jednym śladzie. Po zaznaczeniu przedmiotu przez psa (siadając, kładąc się, stojąc) przewodnik odkłada linkę, samodzielnie podchodzi do psa, podnosi przedmiot i pokazuje go sędziemu. Pozostawia się decyzji przewodnika, od której strony podchodzi do psa. Nie odbywa się to na polecenie sędziego. Pies musi zaznaczyć przedmiot w kierunku przebiegu ścieżki śladu. Nieznaczenie krzywa pozycja siedząca, leżąca bądź stojąca przy przedmiocie (do 30 stopni) nie jest błędem. Nie jest również błędem, że pies, który czas pozostaje we właściwej pozycji, patrzy się w kierunku przewodnika. Pies musi sprawiać wrażenie, że chce zaznaczyć przedmiot, a nie że musi go zaznaczyć. Przedmiot musi leżeć bezpośrednio przed lub pomiędzy przednimi łapami psa. Nie jest wymagane, żeby pies patrzył się prosto na przedmiot. Pies musi spokojnie, bez stresu, bez okazywania odruchów uspokajających, pozostawać w przyjętej pozycji aż do wznowienia pracy na śladzie. Przedmioty znalezione z silną pomocą przewodnika uznaje się za nieoznaczone. Po wskazaniu przedmiotu następuje wznowienie pracy na śladzie na jedną komendę „Wąchaj”. Następuje to bez wydania polecenia sędziego. Podczas wznowienia pracy na śladzie przewodnik w pozycji wyprostowanej znajduje się obok psa lub bezpośrednio za nim.

Po znalezieniu przedmiotu pies może go również podjąć lub zaaportować. Po podjęciu przedmiotu pies może pozostać w pozycji stojącej lub usiąść. Błędem jest podjęcie przedmiotu w pozycji leżącej, a także dalsze podążanie naprzód z przedmiotem. Po podjęciu przedmiotu przez psa, przewodnik odkłada linkę, samodzielnie podchodzi do psa, odbiera od niego przedmiot i pokazuje go sędziemu. Pozostawia się do decyzji przewodnika, od której strony podejdzie do psa. Wznowienie śladu następuje w miejscu odebrania przedmiotu psu na komendę „Wąchaj”. Ta część nie odbywa się na polecenie sędziego. Jeśli niewskazany przez psa przedmiot nie może zostać odnaleziony przez deptacza, nie następuje strata punktów. Jeśli ma to miejsce w przypadku

większej ilości przedmiotów niż jeden, przewodnikowi proponuje się wykonanie śladu rezerwowego. Jeśli ten odmówi, niewskazane przedmioty uznaje się za nieznalezione. Jeżeli pies aportuje przedmiot, przewodnik musi odłożyć linkę i się zatrzymać. Pies przynosi przewodnikowi przedmiot, udając się bezpośrednio do niego, a następnie siada przed nim lub stoi i prezentuje mu przedmiot. Przewodnik wydając psu jedną komendę odbiera mu przedmiot a następnie wznowia jego pracę na śladzie komendą „Wąchaj”.

Szkic oznaczania przedmiotów

Szkic służy tylko ogólnej orientacji.

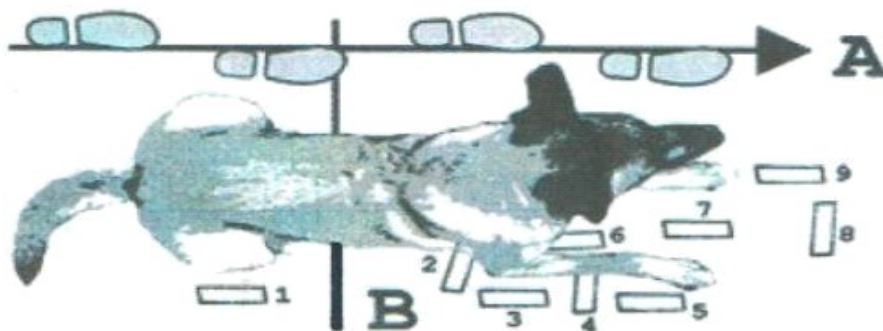
W ocenie należy wziąć pod uwagę następujące czynniki:

- Warunki pogodowe
- Wielkość psa
- Pozycję oznaczania (siedzącą, leżącą, stojącą)

A = Kierunek śladu.

B = Miejsce pozostawienia przedmiotów

Odległość między łapami a przedmiotami numer 8 i 9 to maksymalnie ok. 20 cm

Przydział punktów za oznaczone przedmioty.

Ocena niedostateczna=ndst, Ocena dostateczna=dost, Ocena dobra=db, Ocena bardzo dobra=bdb, Ocena doskonała=dosk.

		Nr. 1 ndst	Nr.2 dost	Nr. 3 db	Nr.4 db	Nr. 5 bdb	Nr.6 bdb	Nr.7 dosk	Nr.8 bdb / dosk	Nr. 9 bdb/dosk
FCI-IFH 1	7 punktów	4	5	5,75-6,25	5,5-6,25	6,5	6,5	7	6,5-7	6,5-7
FCI-IFH 2	3 x 5 punktów 1 x 6 punktów	3	3,5	4	4	4,5	4,5	5	4,5-4,75	4,5-4,75
		4	5	5,25	5,25	5,5- 5,75	5,5- 5,75	6	5,75	5,75
FCI-IFH 3	3 punkty	1	2,25	2,5	2,5	2,75	2,75	3	2,8	2,8

Linka na ślady

Długość linki na ślady wynosi 10 metrów na wszystkich poziomach egzaminu. Sprawdzenie długości linki, obroży oraz szelek do tropienia oraz szelek Böttgera przez sędziego musi nastąpić przed rozpoczęciem pracy na śladzie (najpóźniej podczas meldunku). Smycze automatyczne są zabronione. Linka może być prowadzona nad grzbietem psa, z boku albo pomiędzy przednimi lub / i tylnymi łapami. Może być ona podpięta bezpośrednio do niezaciskającego się łańcuszka lub do kółka na szelkach (szelki do tropienia lub szelki Böttgera bez dodatkowych pasków). W przypadku szelek Böttgera tylny pasek nie może leżeć za ostatnim żebrzem psa i uciskać miękkich części brzucha. Linka może luźno zwisać, lecz nie może to znacząco skracać dystansu pomiędzy przewodnikiem a psem. Dotykanie przez linkę ziemi nie jest błędem. Przewodnik musi podążać za psem, trzymając koniec linki. Przy czym nie ma znaczenia, w jaki sposób trzyma linkę (jedną ręką, dwoma rękami, czy też zmieniając rękę do trzymania linki), na jakiej wysokości trzyma linkę itd., jeżeli nie będzie ma to wpływu na pracę psa np. poprzez przytrzymywanie psa lub zmianę napięcia linki.

Tropienie bez linki

Możliwe jest również tropienie bez używania linki. Podczas tropienia bez linki przewodnik musi zachowywać przynajmniej 10-metrowy odstęp od psa.

Meldunek

Na znak sędziego przewodnik melduje się u niego w pozycji zasadniczej z gotowym do tropienia psem (linka musi być rozwinięta, szelki – o ile są używane – muszą być założone) i zgłasza, czy pies zaznacza, aportuje czy też podejmuje przedmioty. Do ok. 2 metrów przed podstawą pies może być prowadzony na krótkiej linie. Przed śladem, na podstawie oraz podczas całej pracy na śladzie niedozwolony jest żaden przymus.

Rozpoczęcie tropienia przez psa

Na znak sędziego przewodnik prowadzi psa do podstawy i rozpoczyna pracę. Dopuszczalne jest krótkie posadzenie, zatrzymanie lub położenie psa ok. 2 metrów od podstawy, aby przewodnik mógł ułożyć linkę w pożądanej pozycji (np. poprowadzenie linki pomiędzy przednimi i / lub tylnymi łapami). Przewodnik wydaje psu komendę do szukania „Wąchaj” obok znacznika śladu, przy czym może on znajdować się obok psa lub bezpośrednio za psem.

Wypracowanie śladu

Podczas pracy na śladzie sędzia musi zachować taką odległość od psa, aby nie przeszkadzać mu w tropieniu (minimum 10 m odstępu). Rozpoczęcie pracy odbywa się poprzez wydanie komendy „Wąchaj” bezpośrednio przy znaczniku śladu. Oprócz jednej dozwolonej komendy przewodnik psa może użyć maksymalnie dwóch dodatkowych komend, co prowadzi do obniżenia oceny za pierwszą prostą po 1,5 punktu za każdą dodatkową komendę. Jeśli pies mimo trzech komend przewodnika nie podejmie śladu, następuje przerwanie pracy, a ślad oceniony jest na 0 punktów.

Pies musi podjąć ślad niskim nosem, a następnie pewnie, z motywacją, z dużą intensywnością, konsekwentnie i w równym tempie pracować na śladzie. Prędkość poszukiwań nie jest kryterium oceny, o ile pies pracuje przekonująco i intensywnie. Ważne jest, aby przez cały czas trwania śladu było widać, że pies przejmuje inicjatywę i sam podejmuje decyzje.

Podczas rozpoczęcia pracy na śladzie (także po wznowieniu pracy po odnalezieniu przedmiotów) przewodnik musi stać prosto obok psa lub bezpośrednio za nim i wydać mu komendę „Wąchaj”. Przewodnik musi pozostać w tym miejscu, dopóki cała smycz nie zostanie rozwinięta. Sposób, w jaki przewodnik rozwija smycz, nie ma wpływu na ocenę, o ile nie zakłóca pracy psa. Podczas pracy na śladzie przewodnik może nosić rękawiczki.

Dopuszcza się pewną swobodę w napięciu smyczy. Podejmowanie śladu przez psa nie jest ograniczone czasowo. Nie wymaga się, aby pies zatrzymywał się przy tabliczce oznaczającej początek śladu. Sędzia musi jednak zwrócić uwagę na zachowanie psa na początku pierwszego odcinka, zwłaszcza na to, jak intensywnie pies zaczyna węszyć i jak pracuje na śladzie.

Jeśli pies zaplącze się w linkę, przewodnik może poprosić sędziego o pozwolenie na rozplątanie psa. Po uzyskaniu zgody od sędziego przewodnik zatrzymuje psa komendą, podchodzi do niego i rozplątuje smycz. Wznowienie pracy odbywa się komendą wydaną przez przewodnika, który znajduje się na końcu linki. Za tę czynność nie przewiduje się żadnych punktów karnych.

Zakończenie śladu

Gdy tylko przewodnik pokaże sędziemu ostatni przez psa znaleziony przedmiot, sędzia daje sygnał do zakończenia pracy. Od tego momentu nie ocenia się już pracy psa. Pies nie musi zająć pozycji zasadniczej. Następnie dozwolone jest krótka pochwała i odprężenie psa (bez zabawy lub podawania jedzenia).

Odmeldowanie się

Przewodnik podchodzi teraz z psem na smyczy (nie wymaga się prowadzenia psa wg wytycznych obowiązujących w części B - Posłuszeństwo) do sędziego, w pozycji zasadniczej zgłasza zakończenie pracy na śladzie i pokazuje znalezione przedmioty.

Załamania

Pies musi wypracować załamanie pewnie i przekonywająco. Krążenie na załamaniu jest błędem i prowadzi do odjęcia punktów. Sprawdzanie załamania bez opuszczania śladu jest dozwolone. Po załamaniu pies musi kontynuować pracę z wysoką intensywnością, niskim nosem oraz w tym samym tempie. W obszarze załamania przewodnik musi zachowywać przepisową odległość od psa. Przewodnik może zejść ze ścieżki śladu dopiero wtedy, gdy pies pewnie wypracował załamanie.

Pochwały

We wszystkich stopniach egzaminów FCI-FH dopuszcza się krótką pochwałę przy przedmiotach. Może ona nastąpić przed lub po podniesieniu przedmiotu. Przewodnik nie może chwalić psa w momencie chwytania za linkę przed ponownym rozpoczęciem tropienia przez psa.

Przerwanie pracy / Dyskwalifikacja

Jeśli pies opuści ślad i zostanie przy tym powstrzymany przez przewodnika, sędzia wydaje przewodnikowi polecenie do podążania za psem. Jeśli przewodnik się do niego nie zastosuje, praca zostaje przerwana. Jeśli pies nie ukończy śladu w wyznaczonym przez regulamin czasie, praca zostaje przerwana, za wyjątkiem, gdy kiedy pies znajduje się już na ostatniej prostej. Praca zaprezentowana przez psa do momentu jej przerwania podlega ocenie. Gdy pies nie pracuje (np. długie zatrzymywanie się w jednym miejscu bez tropienia, podnoszenie głowy, powracanie psa do przewodnika), sędzia może przerwać pracę, nawet jeśli pies znajduje się na ścieżce śladu, a przewidziany w regulaminie czas na wypracowanie śladu nie upłynął. Jeśli podczas pracy na śladzie pies ruszy za zwierzyzną, przewodnik może go powstrzymać, wydając mu komendę do warowania. Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa do siebie i podejmuje próbę wznowienia pracy psa komendą „Wąchaj”. Jeśli pies nie podejmie pracy na nowo, następuje przerwanie pracy.

Przerwanie pracy

W przypadku przerwania pracy przyznawane są wszystkie punkty zdobyte do tego momentu, w tym punkty za zakończone do tej pory części egzaminu. Zdobyte do momentu przerwania pracy punkty

są wpisywane do dokumentu potwierdzającego zaliczane przez psa egzaminy.

Przykłady sytuacji prowadzących do przerwania pracy

- Pies nie podejmuje pracy na śladzie na podstawie śladu lub po oznaczeniu przedmiotów nawet po 3 komendach przewodnika.
- Pies opuszcza ścieżkę śladu o więcej niż jedną długość linki lub przewodnik lekceważy decyzję sędziego o podążaniu za psem.
- Pies podąża za śladem zwodniczym na odcinku dłuższym niż 10 metrów.
- Pies nie znajduje się końcu śladu w przeznaczonym do tego czasie, za wyjątkiem, kiedy pies znajduje się już na ostatniej prostej.
- Pies nie podejmuje pracy na nowo po rozproszeniu przez dzikie zwierzęta.

Dyskwalifikacja

Wszystkie punkty przyznane do momentu dyskwalifikacji, w tym te z innych części egzaminu, zostają anulowane. Do dokumentu potwierdzającego zaliczone przez psa egzaminy nie wpisuje się żadnych punktów ani ocen. Powód dyskwalifikacji musi zostać wpisany przez sędziego w dokumencie potwierdzającym zaliczane przez psa egzaminy.

Przykłady sytuacji powodujących dyskwalifikację psa	Wpis w dokumencie potwierdzającym zaliczane przez psa egzaminy
Pies nie chce oddać podjętego przedmiotu. Pies, który tropi bez linki opuszcza ścieżkę śladu o więcej aniżeli 10 metrów i nie wraca po trzech komendach przewodnika.	Dyskwalifikacja z powodu braku posłuszeństwa.
Pies nie zachowuje się neutralnie podczas testu charakteru.	Dyskwalifikacja z powodu nieodpowiedniego zachowania
Niesportowe zachowanie przewodnika (np. posiadanie przedmiotów motywujących i / lub jedzenia. Działania przewodnika, które naruszają FCI-IGP, ustawę o dobrostanie zwierząt lub dobre obyczaje. Próba oszustwa poprzez użycie niedozwolonych pomocy treningowych.	Dyskwalifikacja z powodu niesportowego zachowania

Ocena pracy na śladzie

W ocenie należy dokonać rozróżnienia między elementami podstawowymi i drugorzędnymi. Elementom podstawowym należy przypisać większą rangę, aby odpowiednio ocenić istotę pracy na śladzie.

Elementy podstawowe:

Intensywność, pewność siebie, koncentracja, bezpośrednie przekonujące oznaczanie przedmiotów.

Elementy drugorzędne:

Odległość pomiędzy przewodnikiem a psem, szybkość zawarowania podczas zaznaczania przedmiotów.

Ocena:

Ocena rozpoczyna się przy znaczniku. Zależy ona od długości poszczególnych prostych, ukształtowania terenu oraz warunków pogodowych i jest uzależniona od poziomu zaliczanego egzaminu. Sędzia i wszystkie osoby towarzyszące nie mogą znajdować się w obszarze, w którym tropi pies (w promieniu 10 metrów).

Po oznaczeniu przedmiotu przewodnik może podejść do psa bez polecenia wydanego przez sędziego. Sędzia może podejść do psa razem z przewodnikiem, aby sprawdzić położenie oznaczonego przedmiotu. Sędzia musi podejść do psa nie przeszkadzając mu. Po sprawdzeniu oznaczonego przedmiotu i przed wznowieniem pracy na śladzie, sędzia musi ponownie się oddalić, aby nie przeszkadzać we wznowieniu pracy na śladzie.

Podczas pracy na śladzie pies nie może być niepokojony ani przez deptacza śladu ani przez sędziego. Oceniając psa sędzia winien nie tylko patrzeć na psa lub przewodnika, ale musi również wziąć pod uwagę ukształtowanie terenu, pogodę, możliwe rozproszenia i wiek śladu. Oceniając psa, sędzia musi uwzględnić wszystkie czynniki.

Ocena musi uwzględniać następujące kryteria.

- Zmotywowane zachowanie psa, który tropi niskim nosem, ze stałą intensywnością i równomiernym tempem przed i po załamaniach oraz przed i po oznaczeniu przedmiotów.
- Poziom wyszkolenia psa.
- Negatywne wrażenie na temat zachowania psa (odruchy uspokajające, niepewność, zwłaszcza przy oznaczaniu przedmiotów, brak pewności siebie) obniżają punktację.
- Współpraca pomiędzy przewodnikiem i psem.
- Trudności w wypracowaniu śladu.
- Warunki panujące podczas tropienia takie jak roślinność, podłoże, różnorodność terenu, odchody.
- Rozpraszenie przez dzikie zwierzęta.
- Warunki pogodowe: wiatr, upał, zimno, deszcz, śnieg.
- Nagłe zmiany pogody.

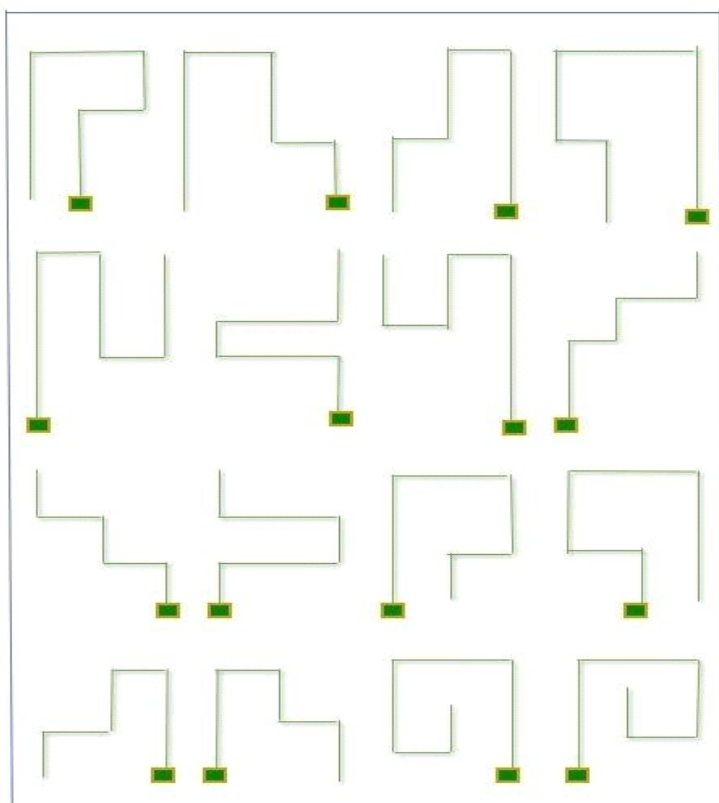
Sędzia winien ocenić chęć psa do pracy, zaufanie, temperament z jakim pies pracuje, poczucie bezpieczeństwa lub niepewności, stres lub zachowania uspokajające podczas pracy. Jeśli pies od samego początku podąża za śladem, węsząc nisko i intensywnie, a także doskonale opracowuje pierwszą prostą, sędzia nie może krytykować psa za to, że potrzebował on więcej czasu na zidentyfikowanie „śladu”.

Wytyczne do oceny:

- Jeśli przewodnik wyda psu komendę do szukania, zanim pies będzie się znajdował przy znaczniku lub nie wyda mu żadnej komendy, odejmuje się 1 punkt.
Jeżeli pies zaczyna węszyć przed znacznikiem, bez otrzymania od przewodnika komendy do rozpoczęcia pracy, to nie ma to negatywnego wpływu na ocenę.
- Jeśli pies przerwie tropienie poprzez fałszywe oznaczenie przedmiotu, a przewodnik znajdujący się na końcu linki nie podejdzie do psa, lecz wyda dodatkową komendę, aby szukał, odejmuje się 1 punkt.
- Jeśli pies przerwie ślad poprzez fałszywe oznaczenie przedmiotu i przewodnik podejdzie do psa, odejmuje się 2 punkty.

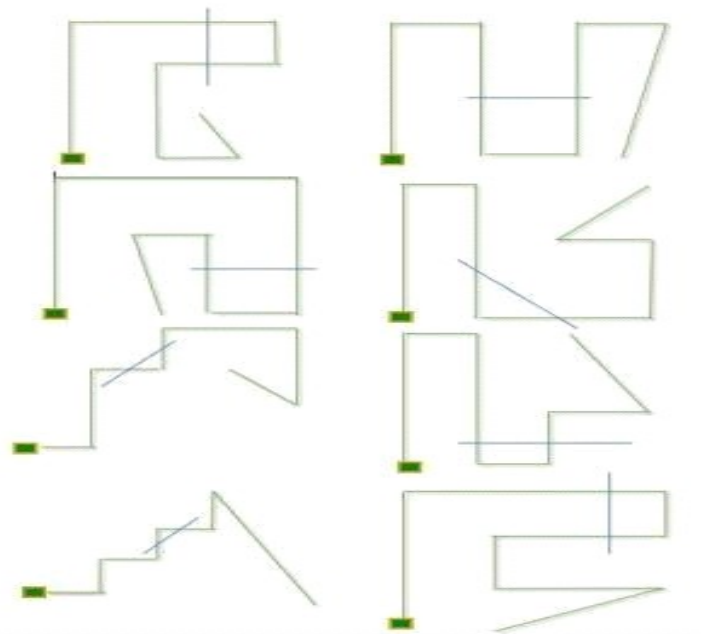
- Jeśli przewodnik wyda psu komendę wizualną do podjęcia pracy na śladzie, odejmuje się 2 punkty.
- Oddawanie moczu lub kału: odejmuje się 8 punktów.
- Chaotyczne szukanie, kręcenie się na załamaniach, ciągle zachęcanie do pracy, pomoc linką lub pomoc werbalna podczas tropienia lub oznaczania stanowią błędy i dlatego prowadzą do stosownego obniżenia punktacji.

Kształty śladów FCI-IFH 1

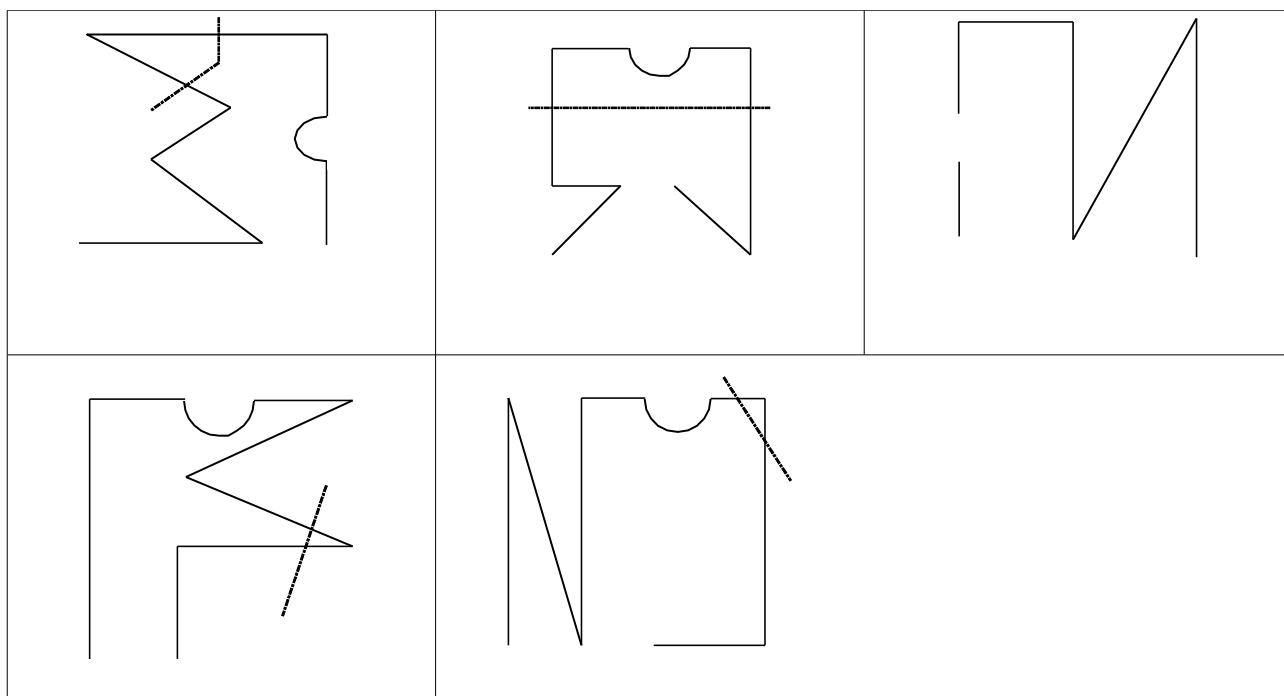

Kształty śladów FCI-IFH 2

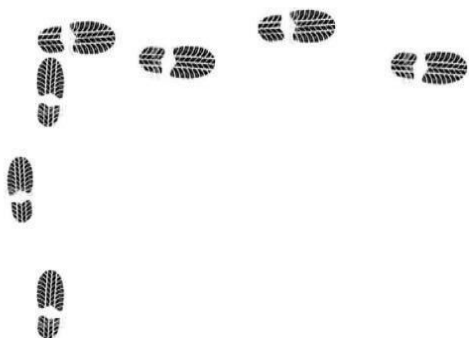
Kształty śladów FCI-IFH 3

Ułożenie załamań

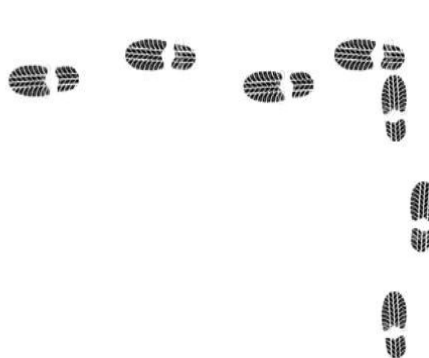
Załamanie w prawo

Diagrama 10.1.1.1

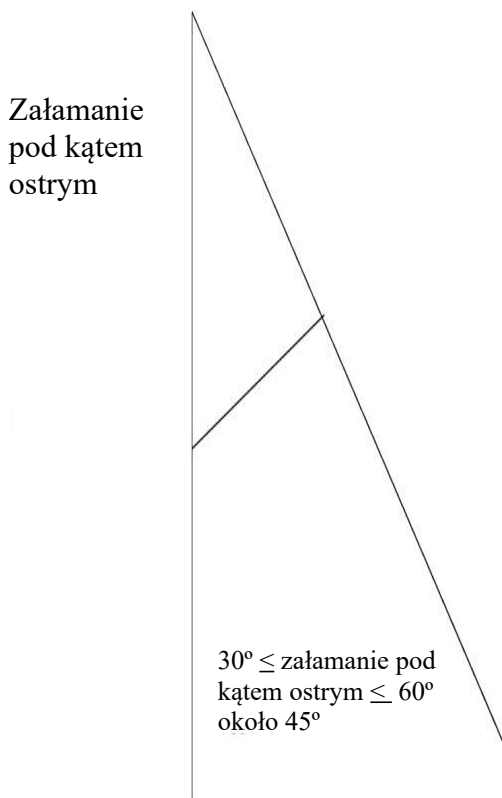
Załamanie w lewo

Diagrama 10.1.1.2

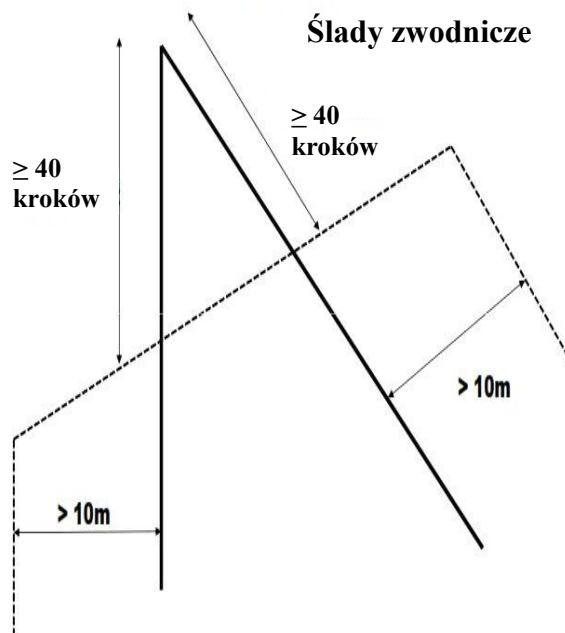

Załamanie pod kątem ostrym

Załamanie pod kątem ostrym w prawo

Załamanie pod kątem ostrym w lewo

Układanie przedmiotów

Kiedy roślinność jest za wysoka, przedmioty można zostawić również w odciskach stóp.

Międzynarodowy egzamin z przeszukiwania terenu FCI-StPr 1-3

Wymagania egzaminu są dostosowane do jego stopnia.

Stopień	Obszar Przeszukiwania	Przedmioty	Punkty	Czas na przeszukanie
1	20 x 30 m	2 Przedmioty własne 10x3x0,5 cm, z różnego materiału; 1 przedmiot po lewej i 1 po prawej stronie	20 / 20	Maksymalnie 10 minut
2	20 x 40 m	4 przedmioty obce 10x3x0,5 cm z różnego materiału; 2 przedmioty po prawej i 2 po lewej stronie	10 / 10 / 10 / 10	Maksymalnie 12 minut
3	30 x 50 m	5 przedmiotów obcych 10x3x0,5 cm z różnego materiału; rozmieszczenie przedmiotów dowolne	8 / 8 / 8 / 8 / 8	Maksymalnie 15 minut

Postanowienia ogólne

By móc przystąpić do tego egzaminu, pies musi mieć ukończone 15 miesięcy i zdany egzamin FCI-BH/VT lub BH/VT wg regulaminu krajowej organizacji kynologicznej.

Suki w cieczie przystępują do egzaminu jako ostatnie. Widzowie muszą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 10 metrów od obszaru poszukiwań.

Ukształtowanie terenu do przeszukiwania

Podłożem do przeszukiwania terenu może być każda naturalna nawierzchnia (łąka, pole, czy grunt leśny). Na przeszukiwanym obszarze mogą występować drzewa. Należy w miarę możliwości wykluczyć możliwość pracy wzrokiem, dlatego zaleca się unikanie krótkiej trawy i temu podobnego podłoża.

Nie wolno ustawiać przeszkód (np. konarów drzew, skrzyń) na obszarze poszukiwań. Przed rozłożeniem przedmiotów po obszarze poszukiwań powinno wielokrotnie przejść kilka osób, by podczas ich rozmieszczania nie została pozostawiona żadna ścieżka śladu.

Na każdym poziomie egzaminu wszyscy uczestnicy egzaminu mają do dyspozycji ten sam teren. Granice przeszukiwanego obszaru muszą być wyraźnie oznaczone. Osoba rozmieszczająca przedmioty sporządza dla sędziego szkic, na którym zaznacza przybliżone położenie przedmiotów. Obszar poszukiwań nie może być ograniczony płotem itp. Należy zachować minimalny odstęp 2 metrów od ogrodzeń, takich jak np. płoty z każdej strony obszaru, który ma być przeszukany.

Przedmioty

Materiał: drewno, skóra (naturalna i sztuczna), materiał tekstylny. Przedmioty wykonane ze szkła lub metalu są niedozwolone. Przedmioty nie mogą kolorystycznie zbyt kontrastować z terenem. Po wielokrotnym przejściu przez obszar poszukiwań przez kilka osób, sędzia lub wyznaczona przez niego osoba wchodzi na obszar poszukiwań i rozmieszcza je, kładąc je lub rzucając. Odległość

między przedmiotami musi wynosić co najmniej 15 kroków. Przedmioty nie mogą być widoczne. Na egzaminie 1. stopnia przewodnik psa przekazuje swoje przedmioty sędziemu przed egzaminem z odpowiednim wyprzedzeniem. Na egzaminie 2. i 3. stopnia organizator dostarcza przedmioty i przekazuje je sędziemu przed egzaminem z odpowiednim wyprzedzeniem. Przewodnik ani pies nie mogą widzieć układania przedmiotów. Przedmioty muszą być rozmieszczone po obu stronach wyobrażonej linii środkowej (od środka strony startowej do środka strony naprzeciwległej), zgodnie z wymaganiami danej kategorii egzaminu.

Meldunek

FCI-StPr 1

Przewodnik psa zgłasza się z psem na smyczy do sędziego, podając swoje imię i nazwisko oraz imię psa, a także informuje o poziomie egzaminu i sposobie oznaczania znalezionych przedmiotów. Następnie przewodnik przekazuje dwa własne przedmioty i udaje się z psem poza zasięg wzroku. Po rozmieszczeniu przedmiotów w obszarze poszukiwań sędzia wzywa przewodnika wraz z psem na miejsce rozpoczęcia przeszukiwania terenu. Na poziomie 1 jeden przedmiot musi zostać umieszczony po prawej stronie, a drugi po lewej stronie obszaru poszukiwań. Nie ma dodatkowego czasu oczekiwania — egzamin może rozpocząć się natychmiast po rozmieszczeniu przedmiotów.

FCI-StPr 2 i 3

Przewodnik zgłasza się z psem na smyczy do sędziego, podając swoje imię i nazwisko, imię psa oraz poziom egzaminu, a także informując o sposobie oznaczania znalezionych przedmiotów.

Rozpoczęcie przeszukiwania

Sędzia pokazuje przewodnikowi, gdzie znajduje się wyobrażona linia środkowa oraz granice terenu do przeszukania. W pozycji wyjściowej pies zostaje odpięty ze smyczy. Przewodnik psa musi mieć smycz przy sobie. Może być ona schowana w kieszeni lub przewieszona przez ramię z klipssem znajdującym się po przeciwnej stronie względem psa. Jakakolwiek forma zmuszania psa do pracy prowadzi do obniżenia wyniku.

Przewodnik porusza się wzdłuż wyobrażonej linii środkowej. Może ją opuścić jedynie na krótki moment, aby podnieść przedmiot, który oznaczył pies. Jeśli pies przynosi przedmioty, przewodnik musi pozostać na linii środkowej. Następnie, stojąc na linii środkowej, przewodnik ponownie wysyła psa do przeszukiwania.

Dopuszczalne są zarówno sygnały głosowe, jak i wizualne. Komenda do oznaczenia zguby może być uzupełniona o komendę do szukania.

Praca wysokim nosem nie jest błędem. Pies może wielokrotnie przeszukać wyznaczony obszar.

Zachowanie przy przedmiotach

Przedmioty muszą być przez psa w sposób przekonujący zaznaczone, podniesione lub aportowane. Zaznaczanie przedmiotów może odbywać się w pozycji siedzącej, stojącej, leżącej lub zamiennie w różnych pozycjach. Jeśli pies podnosi przedmiot, może usiąść, pozostać w pozycji stojącej lub aportować go. Położenie się lub poruszanie się do przodu z przedmiotem jest błędem.

Gdy pies zaznaczy lub podniesie przedmiot, przewodnik psa daje znak sędziemu, że coś zostało znalezione. Po uzyskaniu zgody od sędziego przewodnik podchodzi do psa, a po podniesieniu przedmiotu lub odebraniu go od psa, pokazuje przedmiot przez uniesienie go do góry. Przewodnik zawsze podchodzi do psa z boku i nie może ustawiać się przed nim. Dopuszcza się krótką pochwałę psa po podniesieniu przedmiotu. Sędzia potwierdza, że zobaczył przedmiot.

Następnie przewodnik wraz z psem wraca na linię środkową i z tego miejsca ponownie wysyła psa do przeszukania, używając sygnału głosowego i / lub wizualnego, wskazując również kierunek

poszukiwań. Pozycja psa przy zaznaczaniu lub podnoszeniu przedmiotu nie jest określona. Znaleziony przedmiot musi jednak znajdować się w bezpośrednim obszarze, w promieniu do 20 cm od przednich łap psa. Komendy głosowe do oznaczania, podnoszenia lub aportowania są niedozwolone i prowadzą do nieprzyznania punktacji za odnaleziony przedmiot. Jeśli pies aportuje przedmiot, przewodnik pozostaje na wyimaginowanej linii środkowej, odbiera przedmiot od psa i z tego miejsca ponownie wysyła psa do pracy.

Po odnalezieniu wszystkich przedmiotów w wyznaczonym czasie przewodnik zapina psa na smycz, podchodzi do sędziego i zgłasza zakończenie pracy, pokazując jednocześnie znalezione przedmioty. Jeśli przekroczono maksymalny czas na przeszukanie, sędzia kończy pracę, nawet jeśli nie wszystkie przedmioty zostały odnalezione. Zgłoszenie zakończenia pracy odbywa się w pozycji zasadniczej.

Kryteria oceny dla wszystkich 3 stopni

- Łatwość w prowadzeniu psa (wykonywanie komend słownych i optycznych przewodnika): 20 punktów.
- Intensywność szukania (determinacja i chęć do pracy): 20 punktów.
- Wytrwałość (nieprzerwana praca poszukiwawcza dopóki nie znajdzie przedmiotu): 10 punktów.
- Zachowanie przewodnika (podział obszaru poszukiwań i oddziaływanie na psa): 10 punktów.
- Znalezienie przedmiotów (przekonujące oznaczenie poprzez zaznaczenie, podniesienie lub aportowanie): 40 punktów.

Punktacja maksymalna	Ocena Doskonała	Ocena Bardzo dobra	Ocena Dobra	Ocena Dostateczna	Ocena Niedostateczna
100	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania we wszystkich stopniach Egzaminu z Przeszukiwania Terenu (FCI-StPr 1-3) wynosi 100. Aby pozytywnie zaliczyć egzamin, uczestnik musi uzyskać minimum 70 punktów.

Podstawowe kryteria oceny

- Konsekwentna, spokojna, płynna, pewna siebie i swobodna praca psa bez oznak stresu.
- Natychmiastowa reakcja psa na komendy głosowe i wizualne.
- Wytrwała i ukierunkowana na cel praca psa.
- Szerokie odbieganie od przewodnika psa podczas przeszukiwania.

Drugorzędne kryteria oceny:

- Szybkość, z jaką pies przeszukuje teren.
- Prowadzenie psa z powrotem do linii środkowej po oznaczeniu, podniesieniu lub aportowaniu przedmiotów.

Przeszukiwanie terenu tzw. „wysokim nosem” oraz niewielkie przekroczenie granic obszaru poszukiwań nie jest błędem.

Oprócz innych błędów ocenę obniżają również:

- Dotknięcie przedmiotu przez psa podczas zaznaczania: strata 1–3 punktów.

- Upuszczenie przedmiotu podczas aportowania lub podnoszenia: strata 1–3 punktów.
- Przedwczesne opuszczenie pozycji oznaczenia przedmiotu: strata 1–3 punktów.
- Opuszczenie przez przewodnika wyobrażonej linii środkowej: strata 2–5 punktów.
- Łapanie myszy, oddawanie moczu, wypróżnianie się: strata 2–8 punktów.
- Chaotyczność podczas przeszukiwania, brak intensywności, koncentracji lub determinacji psa w trakcie pracy: strata 2–8 punktów.

Dodatkowe wytyczne dotyczące oceny:

- Przedmioty, które zostały oznaczone lub przyniesione dzięki wyraźnej pomocy przewodnika (np. komendy głosowe do warowania lub aportowania), uznaje się za nieznalezione i nie są punktowane.
- Jeśli pies nie odda przedmiotu, następuje dyskwalifikacja z powodu nieposłuszeństwa.

EGZAMIN WYTRZYMAŁOŚCIOWY (IAD)

A. Postanowienia ogólne

Cel egzaminu

Egzamin wytrzymałościowy ma na celu dowieść, że pies jest w stanie sprostać określonemu wysiłkowi fizycznemu bez zdradzania poważnych objawów zmęczenia. Zwierzęciu o takiej budowie jak pies, odpowiedni wysiłek może zapewnić jedynie bieg, który zmusza do wytężonej pracy organy wewnętrzne, takie jak serce i płuca oraz aparat ruchu, jak również sprawdza takie cechy psychiczne jak temperament czy wytrzymałość. Bezproblemowe zdanie egzaminu jest więc dowodem zdrowia fizycznego psa.

Wskazówki ogólne

Przed rozpoczęciem egzaminu należy dokonać identyfikacji psa.

W kwestii zezwoleń na organizację egzaminu wytrzymałościowego obowiązują te same wytyczne, co w przypadku innych imprez odbywających się pod patronatem krajowych organizacji kynologicznych.

Wynik egzaminu zostaje wpisany do książeczki startowej lub rodowodu. Wynik egzaminu należy wpisać do kart ocen.

Organizując egzamin w miesiącach letnich organizator jest zobowiązany wyznaczyć na przeprowadzenie egzaminu wytrzymałościowego wczesne godzinny poranne lub późne godziny popołudniowe. Temperatura na zewnątrz nie może przekraczać 22 stopni.

Udział w egzaminie wytrzymałościowym jest dobrowolny. Jeśli w trakcie egzaminu przewodnik lub pies dozna obrażeń fizycznych, ani organizator ani też sędzia nie ponoszą za to odpowiedzialności.

Warunki dopuszczenia do egzaminu

Minimalny wiek psa wynosi 16 miesięcy. Minimalna liczba psów w ciągu jednego dnia egzaminu wynosi 4, zaś maksymalna 20 na jednego sędziego. W przypadku większej ilości psów należy zatrudnić dwóch sędziów. Ze względów bezpieczeństwa jeden przewodnik może wystąpić tylko z jednym psem.

Psy przystępujące do egzaminu muszą być w pełni zdrowe i wytrenowane. Psy chore lub niedostatecznie silne oraz suki szczenne, karmiące lub w ciecierce, nie mogą być dopuszczone do egzaminu.

Na początku egzaminu uczestnicy egzaminu meldują się u sędziego. Sędzia musi stwierdzić, czy pies jest w odpowiedniej formie. Psy sprawiające wrażenie zmęczonych lub apatycznych nie są nie mogą być dopuszczone do egzaminu. Jeśli w trakcie egzaminu pies zacznie okazywać nadmierne zmęczenie lub inne dolegliwości, jego udział w egzaminie zostaje przerwany. Stosowną decyzję zawsze podejmuje sędzia; decyzja ta jest nieodwołalna.

Ocena

Za egzamin wytrzymałościowy nie przyznaje się punktów ani ocen, a jedynie adnotację „zaliczony” lub „niezaliczony”.

Teren

Egzamin powinien odbywać się na ulicach i drogach o różnym podłożu: na asfalcie i drogach utwardzonych oraz nieutwardzonych.

Przebieg egzaminu wytrzymałościowego

Należy pokonać trasę o długości 20 kilometrów w tempie od 12 do 15 km/h.

Bieg

Pies musi biec kłusem, na smyczy i po prawej stronie roweru (zgodnie z przepisami ruchu drogowego). Zabronione jest zbyt szybkie tempo. Smycz musi być na tyle luźna, by pies mógł dostosować się do zadanego tempa. Dozwolone są specjalne uchwyty do przymocowania smyczy do roweru („Springer”). Pies może nieznacznie wyprzedzać i napinać smycz, ale już stałe ciągnięcie psa na smyczy za sobą już tak. Po pokonaniu pierwszych 8 kilometrów należy zatrzymać się na 15-minutową przerwę. W tym czasie sędzia obserwuje psa pod kątem objawów zmęczenia. Przemęczone psy są wykluczane z dalszego egzaminu. Następnie przewodnik z psem pokonują kolejne 7 kilometrów i zatrzymują się na 20-minutową przerwę. Podczas tej przerwy pies musi mieć możliwość swobodnego poruszania się. Tuż przed wznowieniem biegu na dystansie następnych 5 km sędzia musi sprawdzić stopień zmęczenia psa i stan jego łap. Psy przemęczone i ze zranionymi łapami są wykluczane z dalszego egzaminu.

Po zakończeniu biegu następuje 15-minutowa przerwa, podczas której pies musi mieć możliwość swobodnego poruszania się. Sędzia musi stwierdzić, czy pies wykazuje objawy przemęczenia i czy nie ma zranionych łap.

Sędzia i kierownik egzaminu powinni towarzyszyć psom podczas egzaminu na rowerach lub jechać za nimi samochodem, notując w razie potrzeby stosowne uwagi. Zdającym musi towarzyszyć samochód, żeby w razie potrzeby zabrać i przetransportować psa, po którym widać, że nie jest w stanie sprostać zadaniu.

Egzaminu nie zaliczają psy zdradzające nadmierne objawy zmęczenia oraz takie, które nie wytrzymują tempa 12 km/h, lecz potrzebują znacznie więcej czasu na pokonanie trasy.